8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

n e d e l j s k i

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 200 lir

Leto XXXIII. Št. 188 (9796)

TRST, nedelja, 14. avgusta 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Obetaven začetek

Vabilo na razgovor o tako važni stvari, kot je obveza za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji v polnem počitniškem času, zbudi lahko razne dvome. Lahko bi šlo za podcenjevanje ali za željo, da bi prav počitniški dnevi zameglili negativen odgovor.

Ne glede na podobne misli in na ugibanja o primernosti časa, je bila neizpodbitna druga resnica, da je od srečanja delegacije Slovencev s predsednikom vlade odvisno, kdaj in kako se bo začelo reševati slovensko vprašanje v Furlaniji - Julijski krajini. Prav to je narekovalo hitre in hkrati odgovorne odločitve, kako ustrezno in prepričljivo prikazati položaj, kako utemeljiti zahteve, predvsem pa, kakšne zahteve je treba postaviti, da bi se globalno reševanje dejansko začelo in da ne bi zašli na stranska pota, kamor bi pripeljale drobne zahteve, ki so same po sebi sicer važne, toda so le del globalnih.

Ni bilo dvoma, da je bilo treba prikazati dejanski politični položaj v državi in deželi, ki je več kot zrel za to, da se začne sistematično in dejansko ukrepati ter da je osimski sporazum poleg obveznosti odprl možnosti za akcijo.

Teža utemeljevanja pri predsedniku vlade je pa lahko slonela predvsem na obveznosti, ki jo je v imenu vlade ob razpravi o osimskem sporazumu decembra lani prevzel zunanji minister, ko je sprejel resolucijo demokratičnih strank v parlamentu, da vlada pripravi ustrezne inštrumente za zagotovitev popolne enakosti pravic, svobodnega razvoja in globalne zaščite slovenske manjšine. V drugi vrsti je bil važen tudi prikaz politične atmosfere v deželi Furlaniji - Julijski krajini, ki se težko da primerjati s preteklostjo, saj dežela ni mogla mimo procesa demokratizacije, ki je zajel vso državo in tudi mimo pomiritve ob meji ter njene odprtosti.

Treba je reči, da je na razgovoru predsednik Andreotti delil mnenje o dozorelosti položaja, o politični sproščenosti po osimskem sporazumu in je še sam dodal, kar smo pred časom tudi sami ugotovili, da je bilo nasprotovanje osimskemu sporazumu, kolikor ga je v Trstu bilo, osredotočeno na nekatere njegove gospodarske dele in ni bilo naperjeno prosti slovenski skupnosti in njenim zahtevam.

Temeljne zahteve, ki jih je bilo treba postaviti predsedniku vlade, je narekoval torej današnji trenutek. Po tolikih stališčih, obljubah in obvezah, je bilo treba zahtevati, da se začne pri osrednjih državnih organih razpravljati o zakonskih osnutkih za globalno zaščito. Treba je bilo zahtevati zagotovitev aktivnega sodelovanja predstavnikov slovenske manjšine in tudi, da bo zakon izglasovan v obdobju, v katerem mora vlada izdati pooblaščene odloke za izpolnitev drugih obveznosti iz osimskega sporazuma.

Predsednik Andreotti je z odgovorom na omenjene zahteve potrdil vtis, ki ga vzbuja njegovo zadržanje pri reševanju drugih problemov in dogovorov. Obvezo, ki jo je zunanji minister Forlani prevzel pred parlamentom, je vzel resno. Zato sta si bili govorica slovenske delegacije in njegova v bistvu enaki. Tako njegovo zadržanje je seveda objektivno pogojeno, saj se zaveda, da bo njegova manjšinska vlada toliko časa živela, dokler bo učinkovita, dokler bo torej izpolnjevala obveznosti in dogovore med strankami, ki jo podpirajo. Omenjena resolucija pa predstavlja dogovor med strankami. Prav tako je bilo začutiti, čeprav ni bilo naravnost omenjeno, da narekujejo uresničitev zaščite tudi zunanjepolitični razlogi.

Predsednik Andreotti je predvsem obljubil, da bo pismeno odgovoril na spomenico, ki mu je bila izročena. Strinjal se je s potrebo po ustanovitvi posebne komisije, ki naj bi z udeležbo slovenskega predstavništva proučila zakonske predloge. Dodal je, da bo to komisijo imenovalo predsedstvo vlade in da bo njena naloga izdelati osnutek zakona, ki naj bi predstavljal povzetek iz že predloženih in izdelanih zakonskih osnutkov. Tako sestavljeni osnutek bi vlada predložila parlamentu. Nadaljeval je, da ni treba izgubljati časa, da je zato treba začeti delati že v septembru in da je treba izdelati načrt, kdaj bodo prišle posamezne faze na vrsto, od izdelave osnutka, do razprave v parlamentarni komisiji in v samem parlamentu, o čemer da bo govoril s predsednikoma obeh zbornic. Za ves postopek eno leto popolnoma zadostuje, saj da ima Italija z manjšinsko zakonodajo že izkušnje.

Dragocena je bila njegova pripomba, da je nevzdržno, če bi nekatere manjšine, ali njeni deli zaradi mednarodnih obveznosti bili privilegirani pred drugimi, ker takih obveznosti zanje ni. Da je treba torej upoštevati ustavo in ji dati možnost, da bo imela učinek. Pri vsem tem, je dejal, je potrebna koordinacija med državnimi in deželnimi zakoni, zato je treba rešiti tudi organizacijska vprašanja.

Slovenska manjšina v Italiji ima torej formalno obljubo, da bo italijanska država takoj stopila na pot organskega reševanja slovenskega vprašanja.

Prepričani smo, da bodo roki spoštovani, predvsem pa, da bo vsebina zakonskih določb ustrezala potrebam slovenske manjšine in načelnim izjavam. Vse to bo seveda odvisno tudi od politične pripravljenosti sil, ki bodo poklicane k sodelovanju bodisi tistih, ki so bile vse do danes v tem pogledu hladne, bodisi tistih, ki so se aktivno in vztrajno zavzemale, da je treba pravice slovenske manjšine uzakoniti. Odvisno bo tudi od nas Slovencev, kako bomo zastavili zahteve, kako jih bomo utemeljevali in kako se bomo zanje borili, če bomo naleteli na nerazumevanje.

Posebna priložnost se s tem ponuja krajevnim, predvsem pa odgovornim deželnim političnim dejavnikom, da z večjo odločnostjo in pogumom prevzemajo odgovornosti v zvezi s slovenskimi vprašanji. Zadržanje sedanje večine v deželnem svetu je prevečkrat izpričevalo, da se raje omejuje na načela in reševanje manjših vprašanj. S tem je dajala nedvoumen vtis, da ji je po godu, da važna slovenska manjšinska vprašanja rešuje Rim, čeprav bi marsikatero izmed teh lahko rešila dežela sama. Obsodbe vredna odklonitev deželnega nadzornega odbora glede rabe slovenskega jezika v tržaškem pokrajinskem svetu, je zadnji dokaz takega zadržanja.

Mirno lahko rečemo torej, da se z obiskom slovenske delegacije v Rimu začenja zelo važno obdobje za slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Zakon bi lahko bil dober ali slab. Dober zakon nam bo lahko res omogočil enakopravnost in možnosti za razvoj. Slab zakon današnje stanje lahko še poslabša, čeprav nimamo razen šolskega zakona in določb nekaterih deželnih zakonov ničesar drugega.

Stranke, v katerih delujejo Slovenci, in osrednje slovenske organizacije so pred veliko odgovornostjo. Potrebno bo mnogo ustvarjalnega duha, jasnosti stališč in vztrajnosti, predvsem pa take pripravljenosti za sodelovanje, dogovarjanje in iskanje skupnih stališč, kakršno so dokazovale od lanskega poletja sem, ko je skupna delegacija imela v Vidmu najprej razgovor s predsednikom poslanske zbornice Ingraom in prvi razgovor s predsednikom vlade Andreottijem, posebno pa še ob zadnjem obisku v Rimu.

Začetek je torej obetaven, naj bi tako bilo nadaljevanje in zaključek.

BORIS RACE

Dunajski dnevnik ob prvi obletnici obstoja sedanje vlade

Andreottijeva vlada «politični čudež»

DUNAJ — Dejstvo, da je Andreottijevi vladi uspelo, da je praznovala prvi rojstni dan, se pravi prvo obletnico obstoja, je najbolj razširjeni avstrijski dnevnik označil kot «politični čudež». «Kronen Zeitung» posveča uvodnik z naslovom «Happy birthday» «podjetnemu in tihemu prof. Andreottiju», ki danes «uživa ob občutku, da je popularen, kar je prava redkost za italijanske politike». List dodaja, da se sam predsednik vlade ob prvem rojstnem dnevu drži ob strani, ker se zaveda, da njegovi sodržavljani ne ljubijo vlad, ki trajajo predolgo.

Dunajski dnevnik ne varčuje s hvalnicami tudi za drugega «podjetnega in tihega» politika, namreč tajnika KPI Berlinguerja. Komunisti so odprli padalo — pravi «Kronen Zeitung» — prav ko je bila Italija na robu prepada.

PESTER POČITNIŠKI ZEMLJEVID ITALIJE

Veliki šmaren: Italijani kolebajo med oddihom doma ali v letoviščih

Medtem ko je Milan skoraj povsem zapuščen, so Rimljani sklenili, da preživijo dolgi praznični most doma - Dolge kače vozil na vseh mejnih prehodih

RIM — Veliki šmaren je pred durmi in kot se ob tem prazniku spodobi, kdor še ni bila na oddihu, se čuti dolžnega žrtvovati na oltarju sodobnega malika, ki mu pravimo tudi poletne počitnice. Pa nič zato, če se vsiljeni oddih spremeni v pravi križev pot s počasno vožnjo v koloni, s čakanjem v gostilnah, s prerivanjem na plažah, kjer so na voljo samo «stojišča». Z razliko od prejšnjih let pa je kot kaže letos položaj vendarle nekoliko bolj znosen: promet na cestnem in avtocestnem omrežju je sicer gost, vendar do večjih zastojev ni prišlo. Edina izjema so mejni prehodi, pred katerimi se vijejo dolge kače vozil.

Počitniški zemljevid Italije je letos bolj pester kot v preteklosti, skoraj črno-bel, brez vmesnih sivih tonov: prevedeno v razumljive besede to pomeni, da se v nekaterih večjih mestih življenje odvija povsem normalno, drugod pa imajo zlasti mestna središča običajno velikošmarno podobo: parkirišč na izobilje, zaprte trgovine, in le tu pa tam gruča turistov, pregretih, lačnih in potnih, ki zaman iščejo gostilno ali samopostrežno restavracijo, kjer bi se lahko nekoliko okrepčali in odpočili.

Ta dvojnost, to različno tolmačenje velikega šmarna pride še predvsem do izraza v italijanskih prestolnicah: v upravni, Rimu, so se ljudje odločili, da preživijo oddih doma, oživijo stare običaje in pozabijo na vsakodnevni hrušč; v industrijski prestolnici Milanu, pa so ljudje trumoma zapustili svoja bivališča in mesto je skorajda prazno.

Rimljani so se proti običaju odpovedali tudi krajšim izletom v bližnjo okolico in k morju, ki so ga pa vsekakor po mučnem polževem potovanju v koloni videli le od daleč skozi gozd senčnikov. Gospodarska kriza, vse višje cene hotelskih storitev so jih prisilile k ponovnemu odkritju običajev, ki so šli skorajda v pozabo: zbirajo se v preprostih domačih gostilnah, kjer ob steklenici črnine in krožniku «paštašute» stari oče nategne meh, mlajših sin seže po kitari, družinski oče pa se odkašlja in z nekoliko hripavim glasom odpoje «stornello» ali dva. Dokaz, da so se Rimljani odločili za počitnice doma je tudi nepričakovano visoko število obiskovalcev v gledališčih na odprtem in na plesiščih, marsikdo pa se zadovolji tudi s posedanjem ob enem od neštetih vodnjakov in s kramljanjem v večernem hladu. Skratka — kot pravi filmski producent Massimo Cecchi Gori — Rim ni bil nikoli tako lep kot letos, ker so mu Rimljani vrnili dušo.

Popolno nasprotje je Milan. Ulice prazne, trgovine zaprte, vsi v letoviških krajih. Neki večerni list je prišel celo do tega, da je začel z objavljanjem filmskih sporedov v najbolj znanih letoviških krajih. Nad tri četrtine trgovin z jestvinami je zaprtih, da o trgovinah z obutvijo in oblačili ter o tobakarnah sploh ne govorimo. Za okrog 700.000 Milančanov, ki so raje ostali doma se bo danes začel pravi peklenski teden, težak boj za preživljanje. Edini, ki bodo imeli v teh dneh polne roke dela so policijski agenti, karabinjerji in mestni redarji, ki se bodo šli običajne slepe s tatovi in žeparji. Varnostna služba je letos zelo skrbna, vprašanje pa je, če bodo tatiči dovolili, kar brez boja, da jim možje postave pokvarijo «medeni teden».

Vsaj začetek velikošmarnega mostu pa so nadvse številnim domačim in tujim gostom pokvarili šoferji občinskega prevoznega podjetja v Riminiju z nenapovedano «divjo» stavko. Zaradi avtobusov, ki so jih stavkajoči pustili kar sredi ulic je promet v središču letoviškega mesta skoraj nemogoč in posledice zastojev je bilo občutiti tudi v okoliških vaseh. (vt)

Šele februarja na Cipru predsedniške volitve

NIKOZIJA — Štiri glavne grško-ciprske stranke so dosegle sporazum, na osnovi katerega bo začasni predsednik Kiprianu ohranil svojo funkcijo do februarja prihodnjega leta, ko bi zapadel mandat pokojnega Makariosa. Vodja desničarske demokratske stranke Klerides se je odpovedal zahtevi, da naj bi bile predsedniške volitve že prihodnji mesec, češ da noče ustvarjati novih napetosti.

PRED NAPOVEDANIMA OBISKOMA NA KITAJSKEM IN V SEVERNI KOREJI

V TOREK BO TITO ODPOTOVAL NA URADNI OBISK V MOSKVO

Komentarja tiskovnih agencij Tanjug in Tass - Zanimanje opazovalcev za vsebino pogovorov z Brežnjevom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD — Prihodnji teden bo vnovično jugoslovansko - sovjetsko srečanje na najvišji ravni. V Moskvi se bosta srečala in pogovarjala Tito in Brežnjev. Kot so včeraj uradno sporočili v Beogradu, bo Tito kot jugoslovanski državni in partijski voditelj obiskal Sovjetsko zvezo od 16. do 24. avgusta. Na uradni in prijateljski obisk sta ga povabila partijski centralni komite in prezidij vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze. V jugoslovanski delegaciji, ki jo bo vodil Tito in ki bo nato obiskala še Severno Korejo in Kitajsko, so tudi druge pomembne jugoslovanske osebnosti, med njimi tajnik partijskega izvršnega komiteja Stane Dolanc, predsednik predsedstva Črne gore Veljko Milatinović, podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić, tajnik v partijskem izvršnem komiteju dr. Aleksandar Grličkov in zvezni tajnik za zunanjo trgovino dr. Emil Ludviger. Že sestava delegacije priča o pomembnosti obiska in o pričakovani vsebini pogovorov, ki bodo očitno zajeli aktualna mednarodna vprašanja, politične in gospodarske odnose med državama in tudi aktualna vprašanja iz partijskega sodelovanja in iz mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja.

Beograd in Moskva sta v agencijskih komentarjih pred Titovim obiskom v Sovjetski zvezi že razgrnila širši javnosti svoja stališča. Tanjugov urednik Djordje Milošević med drugim piše o uspešnem razvoju jugoslovansko - sovjetskega sodelovanja po zadnjem srečanju Tito - Brežnjev novembra lani v Beogradu. Komentator poudarja, da medsebojni odnosi obeh držav temeljijo na vzajemnem spoštovanju skupno sprejetih načel — neodvisnosti, suverenosti, enakopravnosti, nevmešavanja, upoštevanja različnih poti notranjega razvoja in posebnosti mednarodnega položaja. Ta načela vsebujejo beograjska in moskovska deklaracija iz let 1955 in 1956, izjava iz leta 1971 in drugi skupni dokumenti, pomen teh načel «je potrjen v praksi», njihova dosledna uporaba pa je «najboljše jamstvo za uspešen in vsestranski razvoj medsebojnih odnosov, vzajemnega razumevanja in zaupanja».

Tanjugov urednik med oblikami jugoslovansko - sovjetskega sodelovanja navaja stike med partijama, ki «razvijata konstruktiven in odkrit dialog o vseh aktualnih vprašanjih», in poudarja, da vsestransko in plodno sodelovanje med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo ni pomembno samo za ti dve državi, temveč dosti širše, saj po jugoslovanskih ocenah pomeni «konkreten prispevek k boju za mir, aktivno miroljubno koeksistenco, družbeni napredek in socializem».

Tudi sovjetska agencija TASS je pohitela z objavo komentarja pred Titovim obiskom v Moskvi. Zanimivo je, da TASS v celoti navaja tisti del skupnega jugoslovansko - sovjetskega sporočila o obisku Brežnjeva v Beogradu novembra lani, ki govori — zelo natančno in nedvoumno — o načelih, na katerih temeljijo in se razvijajo jugoslovansko - sovjetski odnosi. Moskva v tem komentarju priznava določene razlike med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Komentator namreč omenja različne oblike graditve socializma v eni in drugi državi ter ugotavlja, da je navzlic temu dovolj možnosti za napredek in poglobitev odnosov. Pozornost pa vzbuja to, da v komentarju sovjetske

Jugoslovanski predsednik Tito

Leonid Brežnjev

agencije niso omenjene razlike v mednarodnem položaju ene in druge države, kajti nikjer ni najti niti besede o jugoslovanski neuvrščenosti, torej o politiki, ki je izhodišče in temelj jugoslovanskega mednarodnega delovanja. Res pa je, da o pomembni vlogi neuvrščenega gibanja govori že omenjeno skupno sporočilo o zadnjem obisku Brežnjeva v jugoslovanski prestolnici.

Iz Moskve tudi poročajo, da jugoslovanskemu predsedniku pripravljajo prisrčen sprejem. Na letališču «Vnukovo 2», rezerviranem za visoke osebnosti, bo Tita v torek pozdravil sovjetski partijski in državni voditelj Leonid Brežnjev, medtem ko napovedujejo, da se bodo vzdolž poti v Moskvo zbrale množice tamkajšnjega prebivalstva. Med obiskom bo Brežnjev Titu izročil «red oktobrske revolucije». Sovjetsko vodstvo je to odlikovanje dodelilo jugoslovanskemu predsedniku ob njegovem 85. rojstnem dnevu, in sicer «za izjemen prispevek v boju za ideale velikega oktobra». Seveda pa velja največ pozornosti pogovorom, ki jih bo imel Tito z Brežnjevom.

VLADO BARABAŠ

Afriški rog: tiskovna konferenca somalskega ministra Bareja v Rimu

Po razgovoru z italijanskim kolegom Forlanijem se je somalski zunanji minister Bare udeležil tiskovne konference (Telefoto ANSA)

MOGADIŠ — «Z zadnjimi spopadi večjega obsega smo stopili v zadnjo fazo svojega boja. Lahko bo trajala samo nekaj mesecev ali še cela leta, toda prešli smo v zadnjo fazo!» Tako je novinarjem na sedežu Organizacije za osvoboditev zahodne Somalije v Mogadišu zatrjeval eden izmed voditeljev organizacije Hasan.

Napačno ocenjevanje afriških dogodkov je Evropi, predvsem zahodnemu delu, očital tudi somalski zunanji minister Jama Bare, ki je bil včeraj na «neuradnem obisku» v Italiji. Med tiskovno konferencu v Rimu je v kratkih obrisih preletel zgodovino «afriškega roga», eksplozivno stanje ob «krivo in proti vsem načelom določenih meja» označil za zapuščino zasužnjevalne politike bivšega etiopskega cesarja

O trenutnem položaju na ogadenski planoti ni Bare povedal nič novega; poudaril je, da 97% vsega ozemlja nadzirajo pripadniki Organizacije za osvoboditev zahodne Somalije, ki so edini poklicani, da se udeležijo morebitnih mirovnih pogajanj z Etiopijo ali s kakim posrednikom. Vendar se tudi o izbiri države-posredovalke, razširila se je namreč vest, da bi lahko tako vlogo prevzela Italija, mora izreči osvobodilna organizacija.

Etiopskemu vojaškemu svetu je somalski zunanji minister izrekel že znane obtožbe, vključno s tritvijo, da je najel tuje vojaške sile. Vsekakor naj bi ojačanje, tuje ali domače, privedlo do prve etiopske zmage v Ogadenu.

Udeležba drugih držav na eni ali drugi strani je sicer že od vsega začetka predmet obojestrnskih obtožb. Po zadnji z etiopske strani naj bi v boje posegli tudi pripadniki Osvobodilne organizacije somalske obale, kar pa so iz Džibutija odločno zanikali. (bp)

PETURNI SPOPADI MED DEMONSTRANTI IN POLICIJO

Več kot sto ranjenih med neredi v Londonu

Povod za incidente je dala izzivalna rasistična manifestacija

LONDON — Dvesto devet oseb aretiranih in 104 ranjene, to je dramatičen obračun silovitih spopadov med policijo in levičarskimi demonstranti v londonski četrti Lewisham. Povod za incident je dala fašistična organizacija «National front», ki je priredila v omenjeni četrti, kjer prebivajo povečini črnci, izzivalno rasistično manifestacijo. Prebivalci četrti in mladi levičarji so organizirali protidemonstracijo, da bi protestirali proti fašistični provokaciji.

Nadaleč od ulice, koder bi moral sprevod rasistov, se je včeraj zbralo okrog dva tisoč levičarskih demonstrantov, ki jih je nadzorovalo okrog štiri tisoč policistov v popolni bojni opremi. Incidenti so izbruhnili, ki so se mladi levičarji skušali približati sprevodu rasistov. Policija na konjih je zelo odločno posegla ter je prišlo do splošnega pretepa. Med 104 ranjenci, kolikor so jih pridržali v raznih bolnišnicah, je tudi 45 policijskih agentov. Spopadi med policijo in demonstranti, med katerimi so bili sindikalisti ter številni duhovniki (med njimi anglikanski škof Southwarka Merwyn Stockwood), so trajali celih pet ur. Prišlo je tudi do poskusa napada na policijsko postajo v Lewishamu, ki po so ga agenti pravočasno zavrnili. (tm)

Mobutu aretiral zunanjega ministra

KINŠASA — Iz glavnega mesta republike Zaire sporočajo, da je predsednik republike general Mobutu Sese Seko ukazal, naj razrešijo zunanjega ministra Zaire Nguzo Karl - I - Bonda vseh njegovih uradnih funkcij. Mobutu je obtožil bivšega ministra veleizdaje, ker je baje sodeloval pri poskusih, da bi prišlo do odcepitve pokrajine Šaba (bivša Katanga) od zairske republike.

Mobutu je navedel v svoji izjavi številne okoliščine iz katerih naj bi bilo razvidno, da je Nguza imel stike s prevratniki. Poleg Nguze so oblasti aretirale tudi nekatere druge vidnejše osebnosti. (V.K.)

RIM — Zunanji minister Jemena Alasnag je končal dvodnevni obisk v Vatikanu in z letalom odpotoval v Damask.

LONDONSKI POGOVORI BREZ NYERERERJA

Afričani odklanjajo kompromisne rešitve

Pred srečanjem s premierom Callaghanom se je Vance sestal s tanzanijskim predsednikom

LONDON — Predsednik Tanzanije Julius Nyerere je zavrnil povabilo, da bi se udeležil kosila v rezidenci «Chequer» britanskega premiera Jamesa Callaghana da bi tam razpravljali o rodezijskem vprašanju. Nyerere je prispel v London v včerajšnjih poznih jutranjih urah na svoji poti pri povratku v domovino. Prihajal pa je iz Washingtona. Namesto da bi šel do rezidence «Chequer» se je zadržal v nekem hotelu blizu londonskega letališča, kjer se je srečal z ameriškim državnim tajnikom C. Vanceom, ki je tudi prehodno v Londonu v zvezi s pogovori z angleškim zunanjim ministrom Owenom in južnoafriškim zunanjim ministrom Pik Botho glede tega vprašanja.

Nyerere je znan kot eden od predstavnikov «prve linije» afriških držav, ki so najbolj zainteresirane za rešitev rodezijskega vprašanja. Njegova odločitev, da ne prisostvuje razpravam v rezidenci «Chequer» je seveda izzvenela kot odklon načina in bistva pogovorov na tej ravni. Nekateri opazovalci so menili, da se Nyerere ni hotel udeležiti sestanka, ker se osebno ni strinjal z Owenovimi stališči, toda tanzanijski predsednik je pozneje pojasnil, da pri vsem tem ne gre za osebna nasprotstva, saj je on kot tak prijatelj angleškega zunanjega ministra.

Nyerere pa je pribil: «Moja vloga je v tem, da spravim z oblasti Jana Smitha (rodezijskega premiera). Če bodo angloameriški predlogi pomagali nam, da dosežemo ta cilj, in da bi prišlo do vlade, ki bi bila svobodno izvoljena od vseh tistih, ki imajo volilno pravico, bom podprl te predloge. Smith pa je zelo odločen pri svojih poskusih, da bi preprečili to možnost. Mi pa ga moramo odstraniti. Jaz osebno skrbim za urejenje svojih oboroženih sil in tudi za urjenje gverilcev. Tega človeka, se pravi Smitha, moramo izgnati».

Medtem so potekali v rezidenci «Chequer» pogovori med Vanceom, Callaghanom, Owenom, Bhoto in drugimi udeleženci. Vance je med drugim dejal, da so bili njegovi pogovori z Nyererejem zelo koristni.

Botha je takoj po sestanku odšel v Frankfurt, kjer se je srečal z zunanjim ministrom ZRN Genscherjem.

Gen. Antonino Anzà umrl v ne povsem pojasnjenih okoliščinah

RIM — V petek popoldne je v svojem stanovanju umrl general armadnega zbora Antonino Anzà. Okoliščine smrti so dokaj nejasne, pa čeprav kaže, da je šlo za nesrečo ali samomor. Domnevo pa bo morala vsekakor potrditi obdukcija generalovega trupla.

Po dosedanjih skopih vesteh kaže, da je generalovo truplo odkril njegov starejši sin. Častnik naj bi slonel v naslonjaču za pisalno mizo z okrvavljenimi prsmi, pred njim pa samokres. Dejstvo, ki vzbuja sum, je, da je bilo orožje na mizi in ne v generalovi roki ali pa na tleh, kot naj bi po mnenju izvedencev bilo najbolj logično, če bi šlo za nesrečo ali samomor.

Antonino Anzà je bil podpoveljnik pehotnega glavnega štaba, nato je poveljeval tretjemu armadnemu zboru in o njem se je govorilo tudi kot o enem od najresnejših kandidatov za načelnika glavnega štaba oboroženih sil.

VČERAJ V PROSVETNEM DOMU

Na Občinah slovesno odprli tradicionalni Kmečki tabor

Danes je na sporedu zanimiva okrogla miza o poljedelstvu, industriji in vlogi zadružništva v osimskem sporazumu

Včeraj so slovesno odprli XIX. kmečki tabor na Občinah, ki ga je kakor vsako leto priredila Kmetijska zadruga iz Trsta. Otvoritev je bila ob 18. uri in se je je poleg drugih uglednih gostov udeležil tudi konzul SFRJ v Trstu Srečko Kovačič. Predsednik Kmetijske zadruge v Trstu Miloš Kodrič je pozdravil vse prisotne in prebral brzojavko deželnega odbornika Dal Masa, ki je zaželel taboru čim boljši uspeh. Kodrič je še dejal, da bo tudi letošnji tabor zapustil v naših ljudeh lepe vtise, saj pomeni tabor vsem nam in predvsem kmetom, priložnost za srečanje in izmenjavo mnenj. Po pozdravnem nagovoru Kodriča je spregovoril predstavnik pokrajine Z. Markovic, ki je v svojem imenu pozdravil XIX. kmečki tabor. Pozval je vse kmete, naj se trdno držijo svoje zemlje in naj jo ohranijo, čeprav jim grozijo tuje sile da jo bodo vzeli. Že danes pa se moramo pripravljati na jubilejni dvajseti tabor, ki bo izzvenel v mogočno manifestacijo našega človeka. S temi besedami je Markovic zaključil svoj poseg, nakar je spregovoril predsednik deželnega študijskega centra za zadružništvo Silvino Poletto, ki se je dotaknil nekaterih načelnih vprašanj zadružniškega in kulturnega značaja. Svoj nastop je zaključil s pozivom, da se morajo vsi zavzeti za pravice Slovencev in zaščitni zakon slovenske manjšine. Dr. F. Jurišević je obrazložil kriterije, ki so ga vodili pri opremljanju razstave razglednic, ki jih je prijazno odstopila gospa Mila Daneu - Perkova. Razstava razglednic nudi prerez skozi vso našo zgodovino in je verodostojen dokument našega bivanja na tem delu zemlje.

Številni gostje in povabljenci so se nato zadržali v prijetnem pogovoru ob zakuski. Zvečer pa je sledil ples ob zvokih ansambla «The Lords».

Naj omenimo, da so včeraj odprli tudi razstavo del slikarja Maria Viterbija, ki je ob tej priložnosti tudi sam spregovoril in dejal, da ves izkupiček prodanih del gre za dom handikapiranih na Občinah.

Danes se vrata kmečkega tabora odprejo že ob 9.30, ko bo na sporedu okrogla miza na temo «Poljedelstvo, industrija in vloga zadružništva v osimskem sporazumu». Glavno poročilo bo imel dr. A. Zenchi, odgovorni za ekonomski odsek Vsedržavne zveze zadrug in posojilnic Furlanije - Julijske krajine. Seveda bodo obiskovalci lahko obiskali tudi razstavo razglednic v organizaciji PD Tabor, popoldne pa bo občinstvo prisostvovalo plesom folklorne skupine iz Pasiana di Prato.

Jutri zjutraj ob 9.30 se bo razvila zanimiva debata o «Kmetijstvu, zadružništvu in vključevanju handikapiranih v kmetijske dejavnosti». Uvodno poročilo bo imel dr. Pavel Fonda. Godba na pihala «Breg» bo imela popoldanski koncert, nakar se bo mlado in staro lahko zavrtelo ob zvokih ansambla «The Lords», ki bo poskrbel za veselo razpoloženje tudi v torek, saj letošnji kmečki tabor traja kar štiri dni.

Ob ugodnem vremenu pričakuje organizator Kmetijska zadruga iz Trsta velik naval občinstva, ki bo lahko preživelo na Občinah mnogo brezskrbnih in sproščenih uric.

DANES IN JUTRI V NABREŽINI

Nadaljevanje praznika socialističnega tiska

Na športnem igrišču Sokola v Nabrežini se danes nadaljuje praznik socialističnega tiska «Avanti» in «Naprej». Od 15. ure dalje bodo delovali kioski s klobasami, čevapčiči, piščanci in z drugimi poslasticami ter seveda z vinom in nealkoholnimi pijačami. Na razpolago bo tudi miza z izborom knjig o socializmu. Ob 18. uri se bo predstavila občinstvu rezijanska folklorna skupina, sledil bo nastop moškega pevskega zbora Vesna iz Križa. O 20. ure dalje pa bodo zvoki znanega ansambla nudili priložnost plesalcem, da se po volji zavrtijo.

Jutri, na veliki šmaren, pa bo zaigrala nabrežinska godba na pihala. Sledilo bo zborovanje, na katerem bosta govorila pokrajinski tajnik socialistične stranke Gianfranco Carbone in član uredniškega sveta «Naprej» Igor Tuta. Za veselo razpoloženje pa bo od 21. ure naprej ples.

Prijava alkoholnih pijač

Glede na ministrski odlok z dne 24. julija 1976, ki uvaja norme za izstavitev prijav uskladiščenih vinskih in alkoholnih proizvodov, tržaška občina obvešča, da morajo vsi tisti, ki imajo te proizvode, to so kmetovalci, trgovci in drugi, sporočiti do vključno 6. septembra količino alkoholnih pijač, ki jih bodo imeli na zalogi opolnoči, 31. avgusta letos.

Zainteresiranim so na razpolago posebne izpolnjevalne pole, ki jih nudi občinski davčni urad v Ul. del Teatro 4. Za kršilce pa so predvidene globe od 100.000 do enega milijona lir ter objava obsodbe v dveh časopisih.

Štivansko papirnico prevzame družba Burgo?

Med uslužbenci štivanske papirnice vlada precejšnja zaskrbljenost glede domnevne spojitve družbe Fabbri - Bonelli, ki je lastnica omenjenega obrata, z družbo Burgo, ki je obenem najmočnejša italijanska papirnica. Spojitev bi pomenila osredotočenje 90 odst. proizvodnje papirja v Italiji pri eni sami družbi. Razumljiva je zaskrbljenost, saj bi bile posledice monopola vidne na področju tiska in svoboda tiska bi bila močno ogrožena. Temu vprašanju pa se pridruži problem nabave in preskrbe surovin. Uvoz lesa iz tujine bremeni italijansko plačilno bilanco. Zato se sindikati potegujejo za predelavo starega apirja in za pospešitev pogozdovanja.

Na pobudo tovarniškega sveta je 20. junija potekala seja med uslužbenci papirnice, političnimi predstavniki, krajevnimi upravitelji in sindikati. Na seji so vodilne osebnosti obrazložile položaj v tovarni.

V papirnici je trenutno zaposlenih 850 uslužbencev, uprava pa ne namerava povečati njihovega števila. Prav te dni pa ji je občinska uprava predložila program o zaposlitvi brezposelne mladine.

Kmečki tabor je otvoril predsednik Kmetijske zadruge v Trstu inž. Miloš Kodrič ob prisotnosti številnih gostov

OB PRILIKI VELIKOŠMARNIH PRAZNIKOV

Za večino razvedrilo in oddih za nekatere pa polne roke dela

Plaže in Kras glavna cilja izletnikov, za zaključek pa obisk raznih prireditev - Poostreno nadzorstvo na cestah

Kolona avtomobilov na enem izmed mejnih prehodov

V teh tradicionalnih počitniških dneh je tudi na Tržaškem promet narastel, čeprav ni dosegel gostote prejšnjih let. Mnogo je predvsem tujih turistov, ki si ogledujejo naše kraje in nato nadaljujejo pot v Jugoslavijo ali v letoviščarske kraje Italije, medtem ko bodo Tržačani velikošmarne počitnice preživeli menda večinoma doma ali se bodo podali na krajše izlete v Istro ali v druge kraje naše dežele. Plaže na Tržaškem so bile včeraj natrpane in bodo gotovo tudi danes in jutri, seveda če bo vreme to dopustilo. Problem bo tudi letos pomanjkanje parkirnih prostorov za avtomobile predvsem ob obalni cesti pri Barkovljah in pa v Sesljanskem zalivu, kjer bodo imeli redarji devinsko-nabrežinske občine gotovo polne roke dela.

Promet na mejnih prehodih se je odvijal včeraj še kar normalno in to predvsem, če pomislimo na prejšnja leta, ko so se pri Fernetičih in pri Škofijah vile dolge kolone avtomobilov. Nekoliko gostejši promet je bil le pri Pesku in v popoldanskih urah pri Fernetičih, kjer je prešlo mejo mnogo tujih turistov in jugoslovanskih zdomcev, ki bodo poletne počitnice preživeli doma. Kljub zmanjšanju prometa pa se nadaljuje izredno nadzorstvo prometne policije in karabinjerjev, ki pazijo, da se promet redno odvija in skušajo preprečiti nesreče s tem, da kaznujejo grobe prekrške. Varnostni organi hočejo tudi letos preprečiti dolge kolone predvsem na obalni cesti, ki povzročajo zastoje in težave z avtomobiliste in policijo, zato vabijo, naj se predvsem domačini poslužujejo stranskih cest in pa trbiške ceste, ki je v prazničnih dneh, ko ne vozijo tovornjaki, še precej tekoča. Ni odveč še enkrat ponoviti, da bodo vsa navodila zaman, če se vozniki ne bodo zavedali odgovornosti, ko sedejo za volan.

Večina ljudi se torej v teh dneh poslužuje avtomobilov, čeprav so polno zasedeni tudi vlaki in ladje, ki prevažajo izletnike v Gradež ali v letoviščarske kraje sosednje Istre.

Kot smo že povedali, pa bo marsikdo izmed nas ostal kar doma in se bo udeležil raznih prireditev in praznikov, ki jih je v Trstu in okolici še kar precej. Tako je na Občinah že tradicionalni kmečki tabor z zanimivim in pestrim sporedom in pa praznik socialističnega tiska, ki ga letos prirejajo na igrišču Sokola v Nabrežini. Praznično vzdušje bo tudi pri cerkvi na Repentabru, kjer bodo zjutraj pobožnosti, v čast farnega patrona sv. Roka, popoldne pa se bo lahko vsakdo okrepčal in odžejal na cerkvenem dvorišču. Zabavali pa se bomo lahko tudi v Sesljanskem zalivu, kjer je na sporedu več zabavnih prireditev.

Za tiste pa, ki bodo ostali v mestu, je Avtonomna letoviščarska ustanova poskrbela za vrsto zabavnih in kulturnih prireditev. Poleg praznika sardel, o katerem poročamo na drugem mestu, bo na Trgu Unità v teh dneh koncert mestne godbe na pihala «Giuseppe Verdi», ki jo vodi Liliano Azzopardo. Vsak večer pa bo na Trgu Cavana kulturni spored: včeraj je bila na sporedu Molierova «Šola ženinov», danes pa bo nastopil znani tržaški pevec Lorenzo Pilat. Jutri pa bo na istem trgu zanimiv nastop nekaterih znanih rokohitrcev. V primeru slabega vremena bo prireditev v Avditoriju v Ul. Tor Bandena.

V NEDELJO, 4. SEPTEMBRA

Sedmi slikarski ex tempore KASTA

KASTA prireja sedmi slikarski ex tempore, ki bo letos v nedeljo, 4. septembra, pri LAJNERJIH nad Rojanom (Ul. Molini 16). Vabilo velja tudi za mlade slikarje do 15. leta starosti.

Tehnika in slog sta poljubna, prav tako je dovoljena črno-bela tehnika. Mera platen: daljša stranica lahko doseže 120 cm, vendar celotna površina ne sme presegati enega kvadratnega metra.

Vsak udeleženec lahko predstavi v žigosanje dve platni ali osnovi, vendar bo izročil le eno samo izgotovljeno delo.

Žigosanje platen ali osnov bo 4. septembra od 7.00 do 13.00.

Dela bo treba izročiti brez podpisa, brez okvira in stekla najkasneje do 15. ure. Ob 15.30 bo komisija ocenila izročena dela ter dodelila nagrade. Slikarski ex tempore bo ob vsakem vremenu.

Dela bodo razstavljena v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, od 10. do 24. septembra. Vsak zmagovalec ene izmed nagrad ali tisti, ki je prejel pohvalo žirije, mora opremiti svojo sliko s podpisom, z okvirom ali steklom ter s svojim naslovom in ceno dela. Tako opremljene slike je treba izročiti Tržaški knjigarni najkasneje do 13. ure v petek, 9. septembra.

Zmagovalce ter avtorje del, ki so prejeli pohvalo, vabimo že sedaj na otvoritev razstave, ki bo v soboto, 10. septembra, ob 18. uri v prostorih Tržaške knjigarne.

Natečaj občinskega gledališča Verdi

Avtonomna ustanova, ki upravlja tržaško občinsko gledališče Verdi, razpisuje dva natečaja za prosta mesta v orkestru in v pevskem zboru tržaške Opere. Natečaj za drugo violino in za violo je mednarodnega značaja, saj se ga lahko udeležijo glasbeniki iz Italije in drugih držav Evropske gospodarske skupnosti, natečaj za tri tenoriste in za mezzosopranistko ali kontraltistko pa je vsedržavnega značaja.

Francoska kinematografija na Gradu sv. Justa

Ljubitelji filmov bodo prišli zopet na svoj račun: na Gradu sv. Justa se bo namreč konec tedna začel izbor sodobne kinematografije, ki bo tokrat posvečen «francoskemu filmu 70. let». Pobuda je prišla s strani Avtonomne turistične in letoviščarske ustanove in skupine Cappella Underground, ki večkrat prirejata podobna «gostovanja». Na platnu se bo zvrstilo 22 filmov mladih francoskih režiserjev, polovica tek filmov pa so za italijanski kinematografski trg še neznani in nepredvajani. Tržaško občinstvo bo tako uživalo privilegi ekskluzivnosti glede predstavitve filmov.

Uradna predstavitev programa je predvidena za četrtek, 18. avgusta ob 19. uri, na Gradu sv. Justa. Prisotna bosta francoski kritik Jean-Pierre Jeancolas in režiser filma «La Cecilia» Jean-Louis Comolli. Ustrezne informacije in program nudi osrednja blagajna v Pasaži Protti.

REPENTABOR VABI

15. avgusta slavi svoj praznik priljubljena romarska in izletniška cerkev na Repentabru.

Ob tej priložnosti vabi vse svoje občudovalce, še posebej pa Marijine častilce, da jo obiščejo. Pobožnosti v cerkvi bodo ob sledečih urah: ob 8. uri sv. maša, ob 10. uri slovesna peta sv. maša. Popoldanska pobožnost se začne ob 16.30 s sv. mašo in konča z litanijami. Ta dan, kakor že tudi jutri in v torek, ko obhajamo farnega patrona sv. Roka, se bo lahko vsakdo okrepčal in odžejal na cerkvenem dvorišču.

● **Šolski skrbnik** sporoča, da rok predložitve prošenj za suplenco na nižjih srednjih šolah zapade 25. avgusta 1977.

Razna obvestila

Zgoniška občinska uprava obvešča, da bo sprejela v začasno službo od 5. septembra 77 dalje, za šolsko leto 77-78, vzgojiteljico v občinskem otroškem vrtcu. Zainteresirane morajo predložiti prošnjo na navadnem papirju na občinsko tajništvo do 12. ure, 17. avgusta 77. Podrobnejša pojasnila na tajništvu občine.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Slovenskega dijaškega doma «Srečko Kosovel» v Trstu, Ul. Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11, tel. 793-167 (avtobus št. 25 in 26, prva postaja nad polikliniko INAM) sporoča, da sprejema prošnje za vpis v dom za šolsko leto 1977-78, in sicer vsak delavnik od 9. do 13. ure. V dom se lahko vpišejo dijaki vseh vrst in stopenj slovenskih šol, dijaki slovenske narodnosti, ki obiskujejo italijanske strokovne šole, ki jih v slovenskem jeziku ni, in univerzitetni študentje. Vpisovanje traja do 10. septembra, oziroma do zasedbe prostih mest.

Gledališča

FESTIVAL OPERETE ROSSETTI

Danes, 14. avgusta, bo ob 18. uri zadnja ponovitev Abrahamove operete «Ballo al Savoy». Dirigent Tamas Breitner.

Z današnjo predstavo se zaključuje Festival operete 1977. Skupno z današnjo si je tržaško občinstvo lahko ogledalo 22 predstav, in sicer sedem ponovitev operete «Cin-Ci-La», osem ponovitev «Sogno di un valzer» in sedem ponovitev operete «Ballo al Savoy».

Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni, Pasaža Protti.

Kino

MIRAMARSKI PARK: «Luči in zvoki» Predstavi: ob 21.00: «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini); ob 22.15 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini). Prevoz z motornim čolnom od pomola Audace do grljanskega portiča (ob 19.30 in 21.20). Po predstavi iz grljanskega portiča dva povratka.

Ariston 21.30 «Il portiere di notte». Dirk Bogarde, Charlotte Rampling. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Mignon 15.30 «La sua vita, la sua leggenda». Bruce Lee. Barvni film.

Nazionale «Un tocco di classe». George Segal. Glenda Jackson. Barvni film.

Grattacielo 16.00—22.00 «La stanza del vescovo». Ugo Tognazzi, Ornella Muti. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Excelsior 16.30 «Sebastiane». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Fenice 16.30 «Il colosso di Rodi». Barvni film.

Eden 16.00 «I santissimi». Gerard Depardieu, Miau Miau. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Ritz 17.00 «Napoli si ribella». Lino Merenda, Enzo Cannavale. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Cristallo 16.30 «Sorbole... che romagnola». Maria Rosaria Riuzzi, Massimo Ciavarro. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 15.30 «Un uomo da buttare». Burt Reynolds. Barvni film.

Capitol 16.30 «Sfida a White Buffalo». Charles Bronson. Barvni film.

Moderno 16.30 «La corsa più pazza del mondo». Barvni film.

Filodrammatico 15.45—22.000 «La modella». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.30 «Basta con la guerra facciamo l'amore». Jacques Dufilho. Barvni film.

Impero 16.00 «Una ragione per vivere e una per morire». Bud Spencer. Barvni film.

Vittorio Veneto 15.30 «Police Python 357». Yves Montand, Simone Signoret. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Astra 16.30 «La fuga di Logan». Michel York, Peter Ustinov. Barvni film. Jutri ob 16.30 «Zanna Bianca». Franco Nero. Barvni film.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE

obvešča člane, da bodo v mesecu avgustu posvetovalnice v Nabrežini, na Opčinah in v Boljuncu zaprte.

VELIKI ŠMAREN V TRSTU

Poskrbeli za prijetno počutje vseh, ki so ostali doma

Praznik sardel na nabrežju in koncert na Trgu Unità

Živimo v obdobju, ko predstavlja vsak daljši izlet precejšen strošek. Če smo prejšnja leta doživljali pravi «exodus» naših vrlih meščanov, tega letos nismo doživeli. Benzin je vrtoglavo narastel, ljudje raje ostanejo doma, kljub temu pa si želijo zabave. Turistična in letoviščarska ustanova je izdatno poskrbela za prijetno počutje. Ob pomolu pri ribarnici je sinoči več deset metrov dolg pult privabljal goste na prigrizek ob domačih ribah in kar dobrem pinotu.

Ljudi je bilo kot mravelj, slastno so se mastili ob sardelah na žaru in drugih poslasticah. Na koncu pomola je ansambel le s težavo, kljub ojačevalcem, privabljal ljudi, ki so izdatno zalivali ribice z vinom da so v želodcih kar plavale. Med ogromno množico Tržačanov so bili tudi turisti, predvsem nemški, ki so si s svojo trdno valuto lahko privoščili prave «pantagruelske» pojedine. Morda je koga motila zastava, ki je imela na modrem polju zlato kozo, a dobro vino je poskrbelo, da je le redkokdo to opazil. Morda je najbolj motila ljudi, ki so v njeni senci delali, saj bi bil skrajni čas, da na te duhove preteklosti pozabimo in jih pokopljemo. Denar je iz listnic puhtel kot spomladanski sneg, kogar ni še pinot zdelal, je lahko zavil na Trg Unità. Tu so ga pozdravile K. ana K. koračnice, začuden je lahko pogledal na ljudi, ki so burno ploskali ob izvajanju Straussove Radeckijeve koračnice. Na račun je prišla najbolj otročad, ki je nemo zrla v kapelnika in skušala z ročicami dajati ritem.

Komaj so zadnje note utihnile, že je na valobranu pred starim pristaniščem zabobnelo. Ognjemeti, najprej sramežljivi, nato vedno bogatejši do prekrasne simfonije barv in vzorcev. Prekrasen je pogled na odsev barv na oljnati morski gladini.

Res, človek se lahko zabava, čeprav ostane v mestu. Morda so izdatki prav tolikšni, kot če bi odpotoval, a prihrani si praženje v razbeljenem avtomobilu in se še dodobra ohladi ob čakanju avtobusa, ki ga ni od nikoder. To je morda edini črni madež ob mestnih prireditvah, ki se bodo nadaljevale tudi jutri na srečo vseh ki jim gospodarsko stanje in delovne razmere ne dovoljujejo bega v letoviščarske kraje.

ROP V TURISTIČNEM URADU PRED POMOLOM AUDACE

Namesto turistov so menjalnico na nabrežju obiskali roparji

Mlada nezakrinkana roparja odnesla pet milijonov vrednosti v lirah in tuji valuti

Vse je kazalo, da bo ena tistih ugodnih avgustovskih sobot, ki so za menjalnice «mastni» dnevi. Vreme je bilo čudovito in turistov na tržaškem nabrežju več kot ponavadi. V malem turističnem uradu ob začetku pomola Audace, ki se je brezskrbno grel v soncu, se je Bruno Portelli, 78-letni upokojenec, ki trenutno nadomešča šefa menjalnice Costantina Geia, ravnokar pripravljal na prihod prvih turistov. Bilo je okrog pol devetih in v menjalnici, ki je last tržaške pokrajinske letoviščarske in turistične ustanove, je bil poleg Portellija le njegov znanec Manlio Marcuzzi.

Njun sproščen pogovor je nenadoma prekinil prihod dveh moških. Kaj pa sta drugega, če ne turista, je bila njuna prva misel in sta zato prišleca komajda ošinila s pogledom. Šele nato, ko sta neznanca potegnila za sabo rebračo vhodnih vrat ter pomolila presenečenima moškima dolgi avtomatski pištoli pod nos, se jim je posvetilo, da mladeniča nimata s turizmom in menjavo valute nič skupnega. Prišla sta, da bi si valuto enostavno prilastila in to je eden od dveh roparjev, očitno vodja podviga, v pravilni italijanščini, a z rahlim tržaškim prizvokom, tudi jasno izpovedal, ko je zavpil, naj se nikar ne ganeta, ker da gre za rop. Prvi ropar, visoke in vitke postave, plavih las in z gosto brado, s sončnimi očali in klobukom širokih krajcev, je najprej prebrskal predale, nato pa velel Portellilju, naj mu izroči ključ blagajne, v kateri je bilo tri milijone lir ter dva milijona v tuji valuti, v glavnem mark, šilingov, dinarjev in rublov, skupno torej pet milijonov lir vrednosti. Ko sta opravila z blagajno, sta pretrgala telefonsko žico ter odcapljala iz urada. Odpeljala sta se z rdečim fiatom 500, ki sta ga bila seveda ukradla pred dvema dnevoma v Ul. S. Cilino. Avtomobil so uro kasneje odkrili agenti letečega oddelka v bližini pokritega bazena, kar pomeni, da se mladeniča po ropu nista dolgo vozila. Ugotovili so tudi, da sta zamenjala evidenčno tablico. Ukradla sta jo z nekega fiata 600.

Bruno Portelli je seveda takoj stekel k bližnjemu telefonu ter poklical agente letečega oddelka. Pozneje je izjavil, da se ni roparjev prav nič ustrašil, ker jih je pač že veliko doživel v svojem dolgem življenju. Mladeniča mu navsezadnje nista storila nič hudega, le plavolasi ga je pred odhodom krepko odrinil, medtem ko je drugi, nekoliko nižje postave in temnejših las, budno in brez besed pazil, da bi ju kdo ne zasačil pri delu.

Policijske agente, ki so prispeli na kraj pod vodstvom komisarja Abateja in podčastnika Varesana, je čakalo običajno delo. Zaslišali so Portellija in Marcuzzija, poizvedovali naokrog, če je še kdo videl mlada roparja ter vse pregledali, če nista morda zapustila za sabo prstne odtise ali kaj podobnega. Zaenkrat ni za njima najmanjšega sledu.

VČERAJ V MESTNEM SREDIŠČU

Dostavni avto do smrti povozil 4-letnega otroka

Iztrgal se je materi in stekel čez cesto naproti očetu

Poletne počitnice so se včeraj tragično iztekle za mlado avstrijsko družino, ki je imela namen preživeti v našem mestu nekaj lepih, razvedrilnih dni, preden bi odpotovala verjetno v bližnjo Istro ali v Dalmacijo. Malo pred 13. uro je namreč pri prometni nesreči v središču Ul. Machiavelli tragično izgubil življenje komaj 4-letni Herbert Tramposch doma iz Innsbrucka, ki je skupno z očetom, materjo in mlajšo sestro včeraj zjutraj z vlakom dospel v naše mesto, kjer bi jih morali pričakovati sorodniki, da bi tako skupno nadaljevali pot v kak letoviščarski kraj. Zato so včerajšnji dan izkoristili, da si ogledajo mesto.

Malo pred 13. uro se je oče trenutno oddaljil od družine in stopil v bližnji [illegible] v Ul. Machiavelli, žena z otrokoma pa ga je čakala na nasprotni strani ulice. Nesreča se je zgodila v trenutku: mali Herbert, ko je videl očeta, ki se je vračal iz bara, steče čez ulico in to prav v trenutku, ko je mimo privozil dostavni avto florentinske registracije, ki ga je upravljal 38-letni Ottavio Giovannetti. Udarec je bil silovit: nesrečnega otroka je vrglo na asfalt, kjer je obležal v mlaki krvi. Takoj so mu priskočili na pomoč starši in nekateri mimoidoči, prišel je tudi rešilec Rdečega križa, a mali Herbert je zaradi hudih udarcev v glavo in v prsi izdihnil že med prevozom v bolnišnico.

Tržaška občina za razširitev ugodnosti zakona 336

Občinska uprava tržaške občine je pristopila k pobudi, da se razširijo ugodnosti zakona št. 336 tudi na nekdanje bojevnike, ki so zaposleni v zasebnih podjetjih, ali pa opravljajo samostojno delo (ugodnosti predčasne upokojitve so bili do sedaj deležni le delavci in uslužbenci državne uprave). To razširitev bo uvedel zakonski osnutek, katerega pobudnik bo prebivalstvo. Podpise zbirajo v teh dneh, pobuda je naletela na širok odziv; včeraj zjutraj so jo v imenu občine podpisali podžupan Giorgio Cesare in odbornika Oliviero Fragiacomo ter Rino Bartoli. S tem so k pobudi pristopile tudi stranke, ki sestavljajo občinski odbor (KD, PSDI in PRI).

Hlače... brez lastnika

Ob barkovljanski obali se v poletnih mesecih, ko je kopalcev kot mravelj, kaj rado primeri, da ostaneš brez denarnice ali celo brez hlač. Veliko bolj čudno pa zveni, če nasproti na plaži ostanejo hlače brez ...lastnika. Neverjetno, vendar res. Med školji pred barkovljanskim gozdičem so predsinočnjim, ko je mrak pregnal še zadnjega kopalca, našli obleko, o lastniku pa ni bilo sledu. Prva misel vseh je bila, da je kdo utonil, zato so policijski agenti pozno v noč z lučmi buljili v valove. Zaman!

Vest so nato sporočili radijskim postajam, da morebiti na ta način prišli do lastnika. In res. V srčni noči se oglasi neka ženska in pravi, da je pozno popoldne videla na plaži človeka nizke in čokate postave, ki je tarnal prijatelju, kako sta mu lušni dekleti, priložnostni znanki, skrili obleko.

Dva ranjena pri trčenju

V Barkovljah se je sinoči v poznih urah pripetila huda prometna nesreča, pri kateri sta bila ranjena finančni stražnik Giuseppe Massaro s Pomola Bandiera 15 in 22-letna Anita Marzi stanujoča v Lonjerski ulici, ki sta se peljala na motorju, ki je iz [illegible] nepojasnjenih razlogov trčil v obcestni drog. Massara so zaradi hudih udarcev v glav in rebra sprejeli na oddelku za oživljanje tržaške bolnišnice s pridržano prognozo, medtem ko se bo moralo dekle zdraviti približno 30 dni na ortopedskem oddelku.

ZAHVALA

Ob težki in prerani izgubi našega nepozabnega

VLADIMIRA PREGARCA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala naj gre darovalcem cvetja, dragim vaščanom, Stalnemu slovenskemu gledališču, osebju radijske postaje Trst A, zdravstvenemu osebju, dr. Dušanu Müllerju iz Ljubljane ter prijateljem duhovnikom, ki so nam bili ob strani.

Žena Valerija, sinova Aleksij in Viljem ter drugi sorodniki

Trst, 14. avgusta 1977

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili našega dragega očeta

RIKOTA PERTOTA

na njegovi zadnji poti, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Družini Portograndi in Jankovič

Trst, 14. avgusta 1977

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

MARIA BRIŠČIKA

se iskreno zahvaljujemo članom društva «Gabrovec» in vsem tistim, ki so nam bili na katerikoli način ob strani.

Žalujoči: žena Ljudmila, hčere, sinovi in drugi sorodniki

Trst, 14. avgusta 1977
Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega dragega

CELESTINA ROJACA

Posebna zahvala darovalcem cvetja, kolegom in vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Družina in drugi sorodniki

Trst, Nova vas, 14. avgusta 1977

VPRAŠANJE SENATORKE GERBČEVE MINISTRU ZA ŠOLSTVO

Kako je s šolo za geometre in zavodom za elektrotehnike

Tržaška pokrajina je 11. marca sprejela sklep, s katerim zahteva ustanovitev omenjenih šol

Slovenska komunistična senatorka Jelka Gerbec je pred dnevi spet opozorila vladne organe na že večkrat zastavljeno vprašanje ustanovitve slovenskega strokovnega zavoda za geometre ter izpopolnjevalnega tečaja za elektrotehnike v slovenščini, ki naj bi bil priključen k italijanskemu industrijskemu strokovnemu zavodu «Alessandro Volta» v Trstu. Senatorka namreč vprašuje ministra za šolstvo, kaj namerava njegovo ministrstvo ukreniti, da bi čimprej prišlo do ustanovitve omenjenih slovenskih šol in da bi bilo slovenskim dijakom, ki jih zanima in privablja tovrstna strokovna usmeritev in ki doslej niso imeli možnosti tovrstnega šolanja v svojem materinem jeziku omogočeno obiskovanje šole za geometre in elektrotehnike v slovenskem učnem jeziku že s prihodnjim šolskega leta.

Kot je znano, in to senatorka Gerbčeva tudi omenja v svojem pismenem vprašanju ministru za šolstvo, je tržaška pokrajina že 11. marca letos sprejela sklep, s katerim zahteva ustanovitev slovenskega zavoda za geometre ter izpopolnjevalnega tečaja za elektrotehnike pri zavodu «Volta». S tistim sklepom si je pokrajinska uprava prevzela tudi obvezo, da bo poskrbela za ustrezne učne prostore v že obstoječih poslopjih. Šola za geometre bi bila nekaj povsem novega za našo narodnostno skupnost. Številni slovenski dijaki so bili namreč doslej prisiljeni obiskovati italijanske šole podobne takšnih izbir pa so nam predobro znane. Marsikdo od naših dijakov je neizprosno podlegel asimilacijskemu pritisku tujega okolja. Podobno je s strokovnim šolanjem. Pred leti je sicer začel delovati slovenski strokovni zavod, za katerega je bilo in je še zmerom (kot nam dokazuje zadnje vpisovanje) veliko zanimanje; vendar ne daje tiste strokovne podlage in usposobitve, kot jo daje industrijski tehnični zavod «Volta». Zato naša skupnost že dolgo let zahteva takšno šolo tudi v slovenščini.

Dodani je treba tudi to, da se je medtem že veliko govorilo tudi o prostorih nove šole za geometre. Priključena naj bi bila trgovskemu tehničnemu zavodu, ki naj bi se preselil v enega od izpraznjenih paviljonov bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Končni odgovor vsekakor pripada ministrstvu v Rimu. Upajmo le, da nam tudi tokrat ne bo treba čakati predolgo.

Komisija za imenovanje perifernih funkcionarjev

Na zadnjem zasedanju je deželni svet spremenil nekatere člene pravilnika in ustanovil komisijo za imenovanja, ki bo izrazila predhodna mnenja o imenovanjih deželnega sveta in odbora. S tem bi morale krajevne ustanove postati uspešnejše, saj bo jamčena strokovnost in poštenost funkcionarjev. Predsednik te komisije je predsednik deželnega sveta, ki lahko poveri kakega drugega svetovalca. Sedanji predsednik je svetovalec Trauner, drugi člani pa so Biasutti, Vigini, Ginaldi in Vicario (KD), Bettoli in Colli (KPI), Zanfagnini (PSI), Vitale (PSDI), Bertoli (PRI) in Morelli (MSI).

PO DOLOČILIH DOPOLNIL K REGULACIJSKEMU NAČRTU

Kulturnega doma Prosek-Kontovel ne bo mogoče zgraditi na odkupljenem prostoru «na Balancu»

Zadruga za zgraditev Kulturnega doma, ki ji tako preti razlastitev, je naslovila na tržaško občino ugovor

Dopolnila k regulacijskemu načrtu, o katerem se je prejšnji mesec mnogo govorilo prav zaradi pomislekov, ki so jih lahko prebivalci kraških vasi naslovili vzhodno in zahodnokraški rajonski konzulti, so dvignila po naših krajih precej prahu, ki pa se še ni polegel. Prebivalci očitajo načrtovalcem, da se niso pred načrtovanjem posvetovali z družbeno-političnimi organizacijami in drugimi dejavniki naših vasi, da niso upoštevali njihovih specifičnosti, tako da se je izkazal načrt, o katerem so morale rajonske konzulte dati svoje mnenje, povsem «tuj» našemu človeku.

Ena izmed tolikih organizacij, ki jih dopolnila k urbanističnemu načrtu neposredno prizadevajo, je tudi Zadruga za zgraditev Kulturnega doma Prosek - Kontovel. Zadruga je pred nekaj leti kupila zemljišče, na katerem naj bi zgradili Kulturni dom, to zemljišče pa naj bi bilo, po urbanističnemu načrtu, namenjeno prostoru za rekreacijo in otroške igre. Na njem torej je prepovedana gradnja vsakega večjega objekta, kot bi tudi bil Kulturni dom.

Zamisel o izgradnji Kulturnega doma je tlela v vaščanih že dolga leta, prvi konkreten korak v tej smeri pa je bil storjen z ustanovitvijo Zadruge, v katero se je včlanilo 78 domačinov, od katerih so, žal, trije medtem preminili. Zadruga je koordinirala zbiranje finančnih sredstev, ki so bila večinoma prostovoljni prispevki domačinov, obenem pa se je začela pogajati za odkup prostornega zemljišča blizu proseškega pokopališča, ki mu vaščani pravijo «na Balancu». Pogajanja so obrodila zaželene sadove in Zadruga je tako 11. aprila 1974 odkupila zemljišče.

V teh treh letih so zasuli del doline in tako zravnali tla, zgradili oder, pod njim pa ploskev, tako da služi prostor političnim organizacijam, prosvetnim in športnim društvom s Proseka - Kontovela za prirejanje raznih manifestacij. «Na Balancu» se torej že kaže vaško udejstvovanje.

Po določilih urbanističnega načrta pa bi morali ta izredno lep kotiček Proseka odvzeli zakonitim lastnikom, torej razlastiti Zadrugo, in ga nameniti prostoru za javne storitve (verde giuoco per bambini) ter tako uničiti dolgoletni trud in prizadevanja Prosečanov in Kontovelcev.

To pomeni seveda hud udarec za slovensko narodnostno skupnost obeh vasi, ki bi bila v bodočnosti prikrajšana za zelo pomemben kulturni objekt. Zaradi tega so vprašanje prireditvenega prostora pri proseškem pokopališču obravnavali na sestankih treh strank, KPI, PSI in SSk, ki združujejo tamkajšnje slovensko prebivalstvo, o njem so govorili na javni razpravi, ki so jo sklicale vaške sekcije KPI, PSI in SSk, ugovor proti določilom dopolnil k regulacijskemu načrtu pa je naslovila tržaški občini tudi Zadruga sama.

V svojem ugovoru Zadruga za zgraditev Kulturnega doma Prosek - Kontovel ugotavlja, da bi pomenilo izvajanje dopolnil k regulacijskemu načrtu praktično njeno razlastitev in konec njenega delovanja. Poleg tega pa opozarja občinsko upravo, da nedaleč od zemljišča, kjer naj bi zgradili Kulturni dom, tam, kjer je nekoč stala vojašnica, ima na razpolago zemljišče, ki je pokrajinska last in na katerem bi lahko uredili prostor za rekreacijo in otroške igre. Zato predlaga Zadruga občini, naj razširi naselitveno jedro vasi tudi na prireditveni prostor «na Balancu», tako da bo možna gradnja. Na ta način bi rešili problem zemljišča pri pokopališču in tudi prostora za otroške igre.

● **Rajonska konzulta za Škedenj in Čarbolo** sporoča občinstvu novi urnik delovanja: Občinski center v Ul. Roncheto 77 bo posloval vsak delavnik od 8.30 do 10.30.

Higienski nadzorni urad ugotovil vrsto prekrškov

Meseca junija je nadzorni urad devetega oddelka komisariata za higieno opravil 1956 pregledov v tovarnah in skladiščih jestvin. Vzeli so 225 vzorcev pijač in prehrane, ki so jih poslali na posebne analize. Posebno so pregledali tiste prehrambene snovi, ki se jih odjemalci najbolj poslužujejo.

V okviru nadzorovanja stanovanjskih prostorov je omenjeni urad izvedel 275 inšpekcij.

Meseca junija je nadzorni urad za higieno prijavil odgovornim oblastem tudi osem meščanov in sicer dva zaradi neupoštevanja navodil higienskega urada; odprtje javnega lokala brez dovoljenja sanitarne komisije; obratovanje skladišča mineralne vode, ki nima ustreznega dovoljenja; prodajanje mleka kot dietetski proizvod; bivanje v stanovanju brez dovoljenja župana; prodaja malinovca v javnem lokalu iz steklenic brez nalepke. Zadnja prijava pa se tiče stanovanja brez higienskih služnosti.

Nadalje je nadzorni urad ugotovil 16 upravnih prekrškov zdravstvenega pravilnika. Nadzorni urad je tudi stalno nadzoroval stopnjo onesnaženja morja na obali našega mesta.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETNE PRIREDITVE '77

Predstava ob 20.30 (sončna ura)

Danes, 14. avgusta

PORTOROŠKA NOČ
Ognjemet

V sredo, 17. avgusta
Los magicos Paraguayos

Vstopnice v prodaji pri blagajni Avditorija. Rezervacije tel. (066) 73571 in 73090.

OTROCI IN ANIMATORJI SO SE POPOLNOMA VŽIVELI

Nadvse spodbudne prve izkušnje otroškega centra v Dijaškem domu

V centru je trenutno okrog 30 otrok - Z veščino se že premikajo med materialom, orodjem in barvami - Novi načrti za prihodnji teden

Po prvem tednu delovanja slovenskega poletnega centra se nam zdi prav, da nekoliko seznanimo javnost o delovanju in začetnih vtisih.

Trenutno je v centru okrog trideset otrok in to je glede na delovanje centra naravnost idealno. V centrih s sedemdesetimi otroki je po izjavah operaterjev delo skoraj nemogoče. Slovenski center ima to veliko prednost, da pride na vsakega animatorja okrog pet otrok.

Delovanja nismo razdelili po skupinah, v katerih bi moral otrok ostati od začetka do konca. Raje vsak animator predlaga neko delo, okrog katerega se potem otroci prostovoljno zberejo. Nočemo namreč, da bi se otroci navezali izključno na eno skupino, saj imajo že tako in tako malo odnosov z drugimi kot so starši, kakšen sorodnik in učiteljico med odraslimi, ter nekaj prijatelji med otroki. Cilj animatorja ni, da bi ga otroci brezmejno občudovali in se ga oklepali. Potrebno je, da otroci spoznajo veliko odraslih in se naučijo videti dobre in slabe lastnosti vseh animatorjev. Za to je seveda potrebno, da v ekipi, ki dela v centru, vlada razumevanje in sloga glede principov dela. Otroci so zelo hitro razumeli, da nihče od nas noče biti prvi ali najboljši, da nihče ne zna vsega, zna pa zato vsak določene stvari bolje kot drugi. Zato otroci sami izbirajo: če hočejo izdelovati barčice, letala, mlin ali padalo, gredo h Klavdiju, če delajo cirkus, pletejo mrežo in napeljujejo skakalno vrv, so vsi okrog Silvana, kadar se šemijo, delajo maske ali želijo delati z najmlajšimi, vedo, da to delata Neva in Julijana, itd.

Z veseljem opažamo, da se že precej vešče premikajo med materialom, orodjem in barvami. Prve dni so bili nekoliko zbegani, zdaj so bolj avtonomni in imajo vedno več idej. Ko prihajajo v center, si že sami iščejo svoje opravilo.

Važno se nam zdi, da otroci obvladajo material, ki ga imamo. Ta teden so se na primer precej spoznali s polistirolom. Zdaj vedo, kako ga režemo, lepimo in barvamo, kako plava na vodi in leta v zraku kako ga je treba obtežiti za jadrnico ali letalo. Ko se spoznajo s temi osnovnimi principi, je pot fantazije in izdelovanja igrač na široko odprta.

Podobno se dogaja z barvami, oziroma z risanjem. Otrok ve, da bi rad narisal «nekaj lepega», ne ve pa, kako in kaj. Če otroka prepustimo samemu sebi, bo risal hiške in drevesa vedno na podoben način, ali vsaj ne bo tako napredoval kot bi lahko. Risba lepše uspe, če se najprej pogovorimo, kaj bi radi risali. Animator razvija otrokove želje: bi rad uporabil veliko barv? Kaj je zelo pisano? Ptič? Kakšen? Tako pridemo do velike rajske ptice, pava ali kar že je, drug drugemu pomagamo z novo idejo, vsebina risbe nastaja... Nato je tu tehnika. Tehnika pa je najprej — poskušanje. Vsak slikar potrebuje veliko časa in porabi precej papirja, preden pride do slike, ki jo je želel. Tudi otroci morajo slediti istemu postopku. Spominjam se, ko jih je pet stalo pred veliko polo papirja in nihče ni hotel začeti. Kajti, kako naj potem popravi, če ne bo prav. Otroci niso navajeni, da bi slika nastajala, saj navadno v šoli risbo začnejo in končajo v pol ure na enem samem listu in rišejo vsi npr. pomlad. Otrok je tudi nepotrpežljiv, rad bi čimprej končal, vsako delo pa zahteva natančnost in čas. Zato raje rišemo več stvari hkrati, pol vlaka danes in pol čez dva dni, ko bomo imeli že kakšno idejo več kot danes. Otrok bo počasi spoznal, da je vsaka «kreacija» tudi stvar časa, vzdušja, navdiha, da je proces. To, kar vedo umetniki, naj vedo tudi otroci: od ideje do dokončanega izdelka je dolga in lepa pot, ki nas bogati.

Otrokom tudi ne vsiljujemo naslovov (nariši psa), raje skupaj ugotovimo, česa si želimo. Veliko majhnih otrok si želi ogromnega medveda, toda brez pomoči odraslih jim ne pride na um, da bi se ga lotili. Tako na primer nihče ni rekel Klavdiju, da si želi padalo, ko pa so zagledali prvo, so se celo dopoldne igrali z njim. Naloga animatorja je predvsem ta, da zna predlagati delo ali igro, ki si jo otrok na tihem želi, in otroku pomaga, da se organizira, da razume, kako naj se loti določene stvari. V ta namen smo opremili dve delovni polici za orodja in material, da si otroci začnejo počasi pridobivati delovne navade.

Važno je tudi, da nihče nikakor ne hiti in da ni živčnosti, saj se otrok razvija le v mirnem vzdušju in sploh nima tistega občutka za čas kot odrasli. Otroku tudi nič ne pomaga, če nekaj naredi mimogrede in na hitro: imeti mora čas, da dela z animatorjem, se z njim pogovarja, odrasli pa mora imeti možnost, da otroku sledi pri delu, da opaža kako ravna z orodjem in ga opozarja, svetuje itd. Otrok potem ohrani spomin na to, kar je delal, in je bogatejši za to izkušnjo. Stvari, ki se jih naučimo počasi in sistematično, najbolje znamo. Zbrano izdelovanje hišk, igrač in risb itd. v mirnem pogovoru, je učinkovit vzgojni prostor za otroke in odrasle.

Za prihodnji teden imamo v načrtu prve poskuse glasbenega izvajanja, izdelovanja inštrumentov, pisanja pesmic. Poleg tega se bomo lotili besednih lepljenk in vsega, kar nam bo prišlo na misel. Baje je na programu tudi vlečnica.

Upamo, da bo ob koncu centra ekipa animatorjev sposobna predlagati (na podlagi izkušenj) konkretne pobude našim organizacijam, ki se zanimajo za otroke.

Naučiti se moramo, da v otroke vlagamo energijo, čas in tudi denar. Poznejši šolski in študijski uspehi mladih so v ogromni meri odvisni od tega, koliko kreativne družbene nege je imel otrok. Vztrajnosti, kulturnega zanimanja, čuta za umetnost, kritičnega odnosa do sveta, sodelovanja s skupnostjo, ki nas obdaja — vsega tega se je treba naučiti že od malega preko igre. Najboljše sredstvo proti slabemu kulturnemu okusu je stik z umetnostjo in pestro okolje, s tem pa je treba začeti pred vrtcem, ko kupimo prvo igračko.

Mimogrede: odrasli so v centru dobrodošli, toda naj ne prihajajo samo na oglede, raje naj sodelujejo in pokažejo, kar bi lahko otroke zanimalo. Kdor hoče razumeti, kako center deluje, se mora vanj vživeti, če ne drugače, s pristno radovednostjo, ki ji bodo otroci znali odgovoriti. In ne nazadnje naj dodamo, da sprejemamo tudi finančno pomoč od organizacij, kajti večja denarna sredstva odpirajo tudi večje možnosti.

Alenka Rebula Tuta

Ivan Riosa praznuje 70 let

Leto 1907 je bilo zelo rodovitno za našo narodno skupnost v Trstu; saj je «štorklja» obiskala izredno mnogo slovenskih družin ter jim pustila dragocene darove — novorojene Slovenčke, ki so v teku let skoro vsi postali narodno zavedni in pošteni člani naše družbe. To nam potrjujejo številni članki v Primorskem dnevniku, ki so posvečeni mnogim takratnim rojenčkom — letošnjim sedemdesetletnikom. In še posebno smo jih lahko občudovali na srečanju, ki so ga priredili sredi junija v «Cankarjevi» dvoranici pri Sv. Jakobu, kjer se jih je zbralo kar lepo število — kakih 25; in med njimi je bil seveda tudi naš današnji jubilant Ivan Riosa, ki je bil tudi glavni pobudnik tistega res lepega večera.

Ivan Riosa, znan prosvetar še iz časa mladinskih društev, se je rodil 12. avgusta 1907 pri Magdaleni v Trstu. V tem okraju je obiskoval slovenski otroški vrtec; s šestim letom pa je stopil v osnovno Ciril-Metodovo šolo pri Sv. Jakobu, ki je bila prav v tistem poslopju, kjer so se 64 let pozneje zbrali takratni šolci na prijetno praznovanje lepega življenjskega doživetja. Že kmalu po končani šoli se je vključil v vrste naprednih mladih Slovencev v svojem okraju. In ko je bila leta 1922 ustanovljena pri Magdaleni podružnica mladinskega društva Prosveta, pozneje preimenovana v «mladinsko društvo Obzor», je deloval v pevskem, dramskem in v športnem odseku. Toda na žalost, prišlo je za primorske Slovence usodno leto 1926, ko se je začelo uničevanje naše kulture in vseh ustanov, ki so bile s tem delovanjem povezane; tako je bilo tudi magdalensko društvo. «Obzor» razpuščeno ter je moralo prenehati z javnim delovanjem. Fašistične oblasti pa niso dosegle svojega podlega namena, kajti kot se je dogajalo po vsej Primorski, so tudi mnogi «obzoraši» in med njimi tudi Riosa, nadaljevali naskrivaj po poti svoje narodne zavesti in niso klonili črnemu pritisku. Leta 1927 je naš slavljenec odšel «kralju služit». poslali so ga v Livorno, kjer je našel

precej rojakov — Slovencev, s katerimi je takoj naveza! prijateljske stike, seveda predvsem v narodnostnem pogledu. Ob prostem času so zahajali v neko gostilno, kjer so prepevali lepe slovenske pesmi ter s tem vzbujali pozornost navzočih do teh slovenskih fantov, kar pa seveda ni bilo všeč policijskim oblastem, ki so prepovedale prepevati «in quella lingua».

Ko se je po odsluženem vojaškem roku vrnil domov, je našel žalostno praznino na kulturnem področju, na katerem so se gibali le tisti, ki niso klonili krivičnemu zakonu, ki je obsodil našo kulturo na pogin. In tem se je Riosa takoj po vrnitvi pridružil ter pomagal čuvati in širiti narodno zavest: skupno so se sestajali na domu znanega antifašističnega borca Josipa Mezgeca, kjer so kovali načrte za skrito delovanje v svojem okraju in bližnjih vaseh ter prinašali ljudem bodrilno besedo in pesem.

Končno pa je leta 1935 skupno z nekaterimi prijatelji prišel k Sv. Jakobu, kjer je delovala znana pevska skupina, se ji pridružil ter je ni nikdar več zapustil razen dveh zadnjih vojnih let, ki jih je preživel kot vojak v Grčiji in kot vojni ujetnik na Poljskem. Od tam se je po dolgem, odisejskem potovanju, polnem nevarnosti, čez Karpate in Avstrijo vrnil, oziroma pribežal v polovici aprila leta 1945 domov.

Preden je odšel v vojsko, se je udeleževal nabiranja blaga za partizane, trosenja propagandnih letakov, itd.

Po kratkem in prepotrebnem, nekaj dni trajajočem oddihu, se je odzval pozivu tovarišev, ki so pripravljali vstajo, se jim pridružil ter bil nameščen v začasnem uradu IV. rajona pri Magdaleni (v gostilni pri Rozi) in z njimi dočakal konec vojne in prihod svobode.

In kot vsi preživeli predvojni šentjakobski pevci in drugi prosvetarji se je tudi Riosa takoj po končani vojni vključil med one, ki so se lotili obnove uničene slovenske kulture ter s svojo veliko vnemo in izkušenostjo res mnogo pripomogel, da je prosvetno življenje pri Sv. Jakobu spet zaživelo. Deloval je pri ustanovitvi prosvetnega društva «I. Cankar», v katerem je bil ves čas marljiv odbornik, nekajkrat predsednik ter večkrat načelnik tega ali onega odseka. A požrtvovalni Riosa ni deloval samo pri «Cankarju»; bil je že v prvem odboru novoustanovljene Prosvetne zveze in še pri drugih ustanovah. Trenutno je predsednik slovenskega filatelističnega kluba v Trstu. Najbolj zvest — in to vse do danes — pa je ostal svojemu društvu «Cankar», za katerega se je razdajal s plemenito nesebičnostjo idealista, ki ne sili nikdar v ospredje za priznanje, — plačilo so mu le uspehi dela v korist kulturnemu življenju Slovencev na Tržaškem.

Riosa pa ni samo požrtvovalen in priznan prosvetni delavec, dober in plemenit je tudi kot človek, kar se kaže vedno in povsod. Vsem je drag in odkrit prijatelj, ki so mu cilj le dobre storitve in iskrene tovariške besede vsem, ki pridejo z njim kakorkoli v stik.

Zato mu vsi, ki ga poznamo — prijatelji in znanci — pošiljamo iskrena voščila k njegovemu lepemu življenjskemu jubileju, da bi se še dolgo srečavali v lepi, odkriti tovariški družbi kot doslej.

Lado Premru

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

KAKO NAPRAVITI
NA KOGA SE OBRNITI
ZA PRISPEVKE
KAKO TOLMAČITI
RAZNE PREDPISE

NA RAZPOLAGO SO NAVODILA
O IZVAJANJU DEŽELNEGA ZAKONA ŠTEV. 30/77
GLEDE OBNOVITVE
IN POPRAVILA HIŠ, KI JIH JE POŠKODOVAL POTRES

ZAINTERESIRANI NAJ SE OBRNEJO NA SVOJO OBČINO, NA GORSKO SKUPNOST IN NA IZREDNO GENERALNO DEŽELNO TAJNIŠTVO V VIDMU (Ul. Carducci 9)

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 14. avgusta
DEMETRIJ

Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 20.15 — Dolžina dneva 14.11. — Luna vzide ob 5.37 in zatone ob 19.41.

Jutri, PONEDELJEK, 15. avgusta
VNEBOVZETJE

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23,8 stopinje, najnižja 17,3, ob 13. uri 23,5 stopinje, zračni tlak 1014,6 mb, ustaljen, vlaga 65-odstotna, nebo 3 desetinke pooblačeno, padlo je 6,8 mm dežja, veter zahodnik 5 km na uro, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. avgusta 1977 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 73-letna Firma Ursini por. Tronconi, 82-letna Antonia Antelich vd. Coppina, 70-letna Vittoria Sigmund vd. Renner, 65-letni Dante Comisso, 71-letni Aldo Goich, 77-letna Maria Pecorari vd. Tomadin, 82-letna Olimpia Wassmuth vd. Cressa, 68-letni Gastone Bradaschia, 83-letni Giuseppe Toffoli, 61-letni Alessandro Maldini, 48-letni Aureliano Golles, 46-letni Giovanni Castaldi, 79-letna Marcella Podbersig vd. Visintin, 53-letni Marziano Zonta, 83-letni Maria Ralza vd. Michelli.

OKLICI: uradnik Mario Fabrio in učiteljica Elsa Scarabello, mehanik Bogdan Bernetic in uradnica Ksenia Abrami, Giuseppe Caragliu in Maria Laura Di Felice, vojaški podčastnik Domenico Monaco in šivilja Pasqualina Palma, finančnik Aldo Petralia in trg. pomočnica Olga Toncic, šofer Alessandro Tramarin in trg. pomočnica Licia Gallina, pek Orlando Candian in natakarica Loretta Gherbassi, kapitan trg. mornarice Mario Cattani in uradnica Flavia Gabre, trgovec Marco Marinaz in uradnica Donatella Vascotto, uradnik Ezio Lipott in uradnica Laura Bressan, delavec Stojan Družina in uradnica Helena Danieli, uradnik Sergio Meneghello in gospodinja Amina Fedeli, učitelj Ennio Zangrando in študentka Rossana Kozlovic, elektromehanik Fabio Scodeggio in študentka Orjana Franza, uradnik Paolo Benevoli in uradnica Paola Dolce, avtoličar Fabio Pincin in frizerka Tiziana Glavina, pristan. težak Fabio Russignan in natakarica Nevia Monaro, nogometaš Daniele Zamparo in gospodinja Aurora Nicoli, šofer Paolo Martini in uslužbenka v menzi Jožica Kosovel, uradnik Giancarlo Gasperutti in uradnica Annamaria Cincopan, uradnik Giuseppe Zambon in delavka Silva Martini, pek Bruno Morgan in delavka Novella Altin, delavec Guerrino Petohleb in uradnica Carla Giordani, upokojenec Emilio Katarincic in gospodinja Giulia Taddei, študent Sergio Cornachin in uradnica Renata Sanzin, delavec Luigi Vidali in učiteljica Zmaga Ciuk, uradnik Luciano Gnesda in uradnica Marisa Balbi, težak Giuseppe Roveredo in delavka Luciana Pellizon, pristaniščnikLadi Burolo in pomočnica Franca Marchesi, upokojenec Giiuseppe Cesario in gospodinja Olga Pospisil, tehnik v zdravniškem laboratorju Guido Lanfrit in bolničarka Laura Bragoli, uradnik Mario Carboni in uradnica Daniela Pesel, uradnik Walter Nagl in študentka Silvia Angelini, tesar Paolo Santin in bolničarka Elide Marion, pristaniščnik Livio Sullini in trg. pomočnica Alessandra Tenze, mehanik Daniele Felluga in uradnica Annalise Bassi, metalmehanik Alfredo Smutz in uradnica Claudia Elvira Sacilotto, uradnik Aldo Dragovina in trg. pomočnica Luisa Guiducci, zdravnik Giuseppe Magro in opremljevalka Luisa Millotti, mehanik Sergio Giugovaz in natakarica Luisa Tarlao, šofer Fabio Coslovich in otroška negovalka Annamaria Medelin, uradnik Carlo Tenze in delavka Alba Cobau.

SEIKO

Presenetljivo velika izbira UR in ZLATNINE - ZLATO 18/750‰

Tehnični servis SEIKO z garancijskim listom

Urarna in zlatarna
LAURENTI
Trst — Trieste Largo Santorio 4

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13, in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2 in Trg Venezia 2.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2 in Trg Venezia 2.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

V predpraznicnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	15	23	87	40	85
CAGLIARI	79	80	86	9	87
FIRENCE	68	28	1	54	83
GENOVA	31	42	13	60	53
MILAN	74	57	78	2	35
NEAPELJ	34	90	28	57	31
PALERMO	74	64	45	66	50
RIM	86	12	30	83	46
TURIN	86	12	18	22	40
BENETKE	1	26	15	5	45

ENALOTTO

1 2 2 X 2 X 2 2 2 1 2 1

KVOTE: 12 točk — 19.643.000; 11 točk — 785.700; 10 točk — 52.000 lir

Darovi in prispevki

V spomin na 33. obletnico smrti Avgustina Ivančiča daruje Regina 5.000 lir za ŠZ Bor.

V spomin na Antonijo Parovel darujeta Sonja in Stevo Zahar (Boršt 58) 3.000 lir za PD Slovenec.

Ob tretji obletnici smrti Viljema Čoka daruje družina 5.000 za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Rikota Pertota daruje družina Marija Martelanca 5.000 lir za Skupnost-družino z Opčine. V isti namen darujeta Marija in Franc Ukmar 5.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Silvija Kolombina darujeta Štefanija in Karlo Kalc 5.000 lir za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Rikota Pertota daruje Milena Lovrečič 5.000 lir za PD Ivan Grbec v Škednju.

Namesto cvetja na grob Rikota Pertota in Vladimira Pregarca daruje družina Kuret 10.000 lir za poimenovanje osnovne šole v Ul. Donadoni po «Karlu Širokem».

Milica Čok daruje 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob dragega svaka in strica Rikota Pertota darujejo svakinja Lojzka in nečaki Ivo, Vera in Rosana z družinami 10.000 lir za Glasbeno matico, 10.000 lir za Dijaško matico in 10.000 lir za Dijaški dom.

Namesto cvetja na grob pok. Fani Sušič daruje Draga Pahor 2.000 lir za TFS «Stu ledi».

V spomin Petra Sancina daruje družina Počkar 3.000 lir za Skupnost-družino z Opčin.

V spomin na Jožefo Skapin darujeta družini Počkar in Krasna 3.000 lir za Skupnost-družino z Opčin.

Namesto cvetja na grob dragega Rikota Pertota daruje Milka Pertot 5.000 lir za Dijaško matico.

Za sklad kriškega glasila «Skdanc» daruje družina Ukmar 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Pepke Sedmak daruje Dora Tretjak 5.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

Namesto cvetja na grob Vladimira Pregarca darujejo družine Hrvatič (Ricmanje 1) 15.000 za PD Slavec, 15.000 za godbo na pihala iz Ricmanj in 15.000 lir za ŠD Breg.

V počastitev spomina na pok. Rikota Pertota darujeta Anica in Janko Pertot 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na ljubljenega pok. Vladimira Pregarca daruje družina 20.000 lir za PD Slavec, 20.000 za obnovo Beneške Slovenije in 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Rozino Turko darujeta Žuljan, Zdravko in Milka 5.000 lir za PD Slavec.

V spomin na pok. Vladimira Pregarca darujejo Albina, Pierina in Bazilija Pregarc 30.000 lir za PD Slavec.

V spomin na pok. Silvija Kolombina daruje družina Stojan Udovič 10.000 lir za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Rozine Turko daruje družina Žuljan (Ricmanje 61) 5.000 lir za PD Slavec in 5000 lir za godbo na pihala iz Ricmanj.

Namesto cvetja na grob Vladimira Pregarca daruje družina Vittorio Hrvatič (Ricmanje) 5.000 lir za PD Slavec.

Namesto cvetja na grob pok. Rozine Turko daruje Vittorio Hrvatič (Ricmanje) 2.000 za PD Slavec.

Namesto cvetja na grob Vladimira Pregarca darujejo družina Kozina (Boljunec 412) 3.000 lir za PD Prešeren.

V počastitev spomina Rikota Pertota darujeta Irma in Egon 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na nečaka Franca Grgiča daruje teta Justina (Padriče 67) 10.000 lir za ustanovo za slepce Rittmeyer.

V počastitev spomina na pok. Franca Grgiča daruje Kralj s Padrič 3.000 lir za ustanovo za slepce Rittmeyer.

Namesto cvetja na grob Franca Grgiča daruje Vida Grgič (Padriče) 3.000 lir za ustanovo za slepce Rittmeyer.

Namesto cvetja na grob Rikota Pertota darujeta Savi in Armando 10.000 lir za Glasbeno matico.

Za kriško glasilo «Skdanc» darujeta Eda in mali Marko 5.000 lir.

Namesto cvetja na grobova Ivana Švaba in Zofije Košuta - Škif daruje Milka Švab 10.000 lir za «Skdanc».

Namesto cvetja na grob Rikota Pertota darujeta O. V. Usič 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina na pok. Rika Pertota daruje Stojan Udovič 20.000 lir za Bor.

V počastitev spomina na pok. Rika Pertota darujeta Anica in Milan Udovič 5.000 lir za PD Barkovlje.

V spomin na prijatelja Rika Pertota darujeta Miro in Iva Ščuka 10.000 lir za Dijaško matico.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V spomin na 33. obletnico smrti Avgustina Ivančiča daruje Regina 5.000 lir.

Urnik trgovin za veliki šmaren

Zveza trgovcev na drobno je javila urnike trgovin za velikošmarne praznike.

Danes, 14. avgusta, bodo vse trgovine zaprte z izjemo mlekarn in pekarn, ki bodo lahko poslovale od 7.40 do 13. ure.

Jutri, na veliki šmaren, bodo vse trgovine zaprte, razen cvetličarn, ki bodo poslovale od 8. do 13. ure.

Mali oglasi

ŽELITE se poročiti? Informacije agencija «Conoscersi». Ul. Pellicceria 6, Videm — odprto ob sredah, sobotah popoldan in ob nedeljah dopoldan. Tel. 295923.

POPRAVLJAMO elektronske žepne računalnike in pisarniške stroje. EMMECI — Foro Ulpiano 2, tel. 823737, Trst.

POTUJETE V RIM? V slovenskem hotelu Bled imate na razpolago hotelske usluge po različnih cenah, restavracijo z jedili po naročilu, zaprt parkirni prostor, ugodno menjavo dinarjev. Vsaki vaši prošnji rade volje ustrežemo. Obrnite se na upravo hotela Bled. Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Rim telefon 06/777102.

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov Ul. Rittmayer 4/a.

KUPUJEM sladki janež, rože. Brezar — Ul. S. Michele 22 — tel. 796061.

OD DANES DO KONCA TEDNA

Višek počitniškega vzdušja ob velikošmarnih praznikih

Mnogo trgovin bo v tem tednu zaprtih - Številne prireditve v mestu in okolici - Policija priporoča previdno vožnjo po cestah

Smo na višku počitniške in turistične sezone. Jutrišnji veliki šmaren, italijanski «ferragosto», pomeni tradicionalno prekinitev vsakega delovanja v državi, višek dopustov in seveda tudi začetek razmišljanj za povratek domov. Za mnoge ljudi bo prihodnji teden zadnji teden počitnic. Bo pa istočasno teden, v katerem prihaja do viška počitnic.

Pisali smo že, da so mnogi trgovci letos ostali v trgovinah, jih niso zaprli za nekaj tednov, kot je bil običaj. V Gorici so nam mnogi trgovci povedali, da imajo zaradi gospodarske krize in manjše kupne moči prebivalstva polne zaloge blaga in zato vsaka še tako majhna prodaja v julijskih in avgustovskih dneh je bila dobrodošla. Pri nas imajo sicer tudi sedaj precej jugoslovanskih kupcev in se zato mnogi ne pritožujejo.

Sicer pa je zaprtih precej trgovin, vendarle ne toliko kot lani in v prejšnjih letih. Trgovci bodo sicer zaprli svoje obrate v teh dneh. Jutri in v torek bodo skoro vse trgovine zaprte. Marsikdo bo podaljšal počitnice do srede, našel se bo še kdo, ki bo vzel kar ves teden počitnic. Od ponedeljka 22. avgusta, pa bo teklo vse naprej po starem.

Za one, ki ostajajo danes doma, bo odprta samo ena dežurna cvetličarna in sicer v Drevoredu 24. maja. Jutri bodo, samo v dopoldanskih urah, odprte prodajalne kruha in mleka ter cvetličarne. V Tržiču pa bodo počivali tudi peki. V torek, 16. avgusta, pa bodo odprte samo trgovine s prehrambenimi proizvodi.

Prepričani smo, da bo od danes do torka tudi mesto prazno. Zamudniki bodo izkoristili praznične dni za izlet v bližnje obmorske ali planinske kraje. V gostiščih bo dovolj hrane za vsakogar. Gostinci čakajo prav praznike, da lahko nekaj zaslužijo.

V Gorici je v teh dneh tradicionalni praznik v četrti Podturn. Na sporedu imajo vse te dni vrsto običajnih prireditev. V Ronkah se zaključujejo prireditve ronškega avgusta. Podobna prireditev je tudi v Jasihu pri Krminu in tu pa tam po Goriškem so na sporedu šagre. Jutri zvečer bo velika prireditev z ognjemeti v Gradežu.

Seveda pa bo treba v teh prazničnih dneh paziti na vožnjo po natrpanih cestah. Zlasti še ob večernem povratku proti domu. Pisali smo že, da je prometna policija pripravila vse potrebno, da se bo promet odvijal normalno, vendarle policisti ne morejo nadzorovati vseh cest. Avtomobilisti naj bodo torej previdni.

Med napisi, ki opozarjajo na počitnice, so tudi nekateri dvojezični

Športno društvo Sovodnje čestita odbornikoma

SAVINI COTIČ

in

SAVU OŽBOTU,

ki se bosta jutri poročila.

Družino prizadevnih prosvetnih delavcev Cvetane in Ivana Humarja je osrečila novorojenka

MAJA

Srečnima staršema čestita odbor prosvetnega društva «Briški grič» v Števerjanu.

PROSVETNO DRUŠTVO «NAŠ PRAPOR»
priredi 19., 20., 21. in 22. 8. «na borjaču» na Oslavju

BRIŠKI PRAZNIK

SPORED:

PETEK: ob 20.00 — Tekmovanje v briškoli; zvečer ples.
SOBOTA: ob 20.00 — Ples z narodno-zabavnim ansamblom VESELI PLANŠARJI.
NEDELJA: ob 9.30 — Otvoritev trim-steze; zvečer ples.
PONEDELJEK: ob 20.00 — Ples.

Za veselo razpoloženje bo poskrbel ansambel «UNHO».

Vse dni odprta razstava briških vin — na razpolago klobase in piščanci na žaru.

VABLJENI!

Priznano mednarodno avtoprevozniško podjetje

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca D'Aosta 180 — tel. 28-45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

KMEČKA BANKA

USTANOVLJENA LETA 1909

GORICA - Ulica Morelli 14
Tel. 2206 - 2207

VSE BANČNE USLUGE — MENJALNICA

OBISK PRI KAMNARJIH V DOLU

Mladi se neradi zaposlujejo v javi Kljub modernizaciji žulji ostajajo

Na Goriškem obratujeta le dve javi, vendar imajo velike težave pri najemanju nove delovne sile - Ostajajo le stari, ki ljubijo svoj poklic

«Kamen, kamen, samo kamen», tako je Alojz Gradnik označil Kras. In res ta kraj skoraj ne pozna rodovitne zemlje in še tisto malo, ki je je ostalo na površju, se skriva v raznih dolinah, kamor jo je odnesla voda. Tudi vode je na Krasu vedno primanjkovalo, tako da je skoraj vsako leto odnesla pridelek suša.

Ko še niso Kraševci hodili na delo v tovarne in so živeli samo od lastnega pridelka, ki jim ga je nudila zemlja, je tu vladala prava beda. Ljudstvo se je naučilo prave borbe za vsakdanji kruh, ki je šla skoraj nepretrgoma od zore do mraka, od rojstva do smrti. V tej težkih pogojih so vzljubili to zemljo, ki jih je kljub svoji skoposti preživljala. Vzljubili so tudi kamen, ki jim je sicer bil najhujši sovražnik v borbi za kruh, bil pa jim je tudi sredstvo, s katerim so gradili svoje borne koče in ograjevali svoja zemljišča.

Kamen pa jim je pomenil tudi pomemben vir zaslužka. V raznih javah, posejanih po vsem Doberdobskem krasu, so opravljali težako delo, ko so skoraj brez orodja rili skale, jih nato «škvadrirali» špontali in delali iz njih stopnice in razne druge izdelke, ki so služili v gradbeništvu.

Pri starejših Kraševcih še živijo spomin na enakomerne udarce z «maculo» na zagozde. Zagoreli so udrihali pod najhujšim soncem in še večja vročina se je odbijala od sten. Pravili so, da v breznu «kuha», a žilave in žuljave roke, ki so imeli v trdoti mnogo skupnega s kamenjem, niso poznale počitka. Kratke pavze so služile le za požirek vina in da so si nabrali novih moči, da so slediti še močnejši udarci. «Udarec mora biti trd, jeklen, če hočeš, da kaj zaleže», mi je pravil star kamnar, ki je vedno ljubil javo in trdo delo. «Začeli smo že kot otroci trdo delati, najprej smo kopali svinec, kakor hitro pa smo odrasli, smo odšli v javo, kjer smo najprej prenašali neuporaben grušč, šele nato smo začeli pomagati starejšim kamnarjem. Delo takrat je bilo res težaško, saj smo delali kot sužnji. Mislim, da se je tudi v javi v zadnjih časih precej spremenilo, dobili so nove stroje, ki jim pomagajo pri delu in jim tudi precej lajšajo trud.»

Tudi sam sem pred dnevi obiskal javo v Dolu, ki je začela obratovati šele pred dobrim letom, kljub temu delajo v njej izkušeni delavci, ki so skoraj vse življenje preživeli v javi.

Večina delavcev, ki je zaposlena v tej javi, prihaja iz bližnjih slovenskih vasi, nekaj delavcev je tudi italijanskega porekla in prihajajo iz Furlanije. Delovodja v javi je Doljan Emilijo Devetak, ki je začel svojo delovno dobo prav v javi, delal je tudi v tovarni, vendar to delo, ki je bilo sicer lažje, ga ni privlačilo in zaradi tega se je zopet vrnil v javo. Kamen mu je nekaj domačega, pozna vsako žilo, kako se bo razvila, če se bo blok okrušil, blizu mu je vse, kar je v zvezi s kamenjem. Vprašali smo ga, kaj misli o delu v javi: «Delo se je v zadnjem desetletju precej moderniziralo in ne zahteva več toliko truda, kot ga je bilo potrebno nekdaj, ko nismo še imeli tako modernih strojev. Nov žerjav, ki ga je nabavil gospodar, kamen skoraj izrije iz zemlje in nam tako precej olajša napore. Uporabljamo tudi bolj moderne načine kopa, ki omogočajo večjo storilnost, vsak od nas danes napravi v enem dnevu prav toliko, kolikor smo prej napravili v enem tednu. Enkrat smo bili tudi prisiljeni vsak izrezan blok «škvadrirati» s špico, danes pa nam vse to opravi žaga,» nam je povedal z veseljem človek, ki uživa ob novi tehniki, ne samo zaradi tega, ker mu ta olajšuje delo, ampak predvsem zaradi tega, ker vidi tudi v svojem delu napredovanje. Tudi njegovo delo se modernizira, sledi splošnemu napredku in tudi storilnost je večja, tako da lahko pokažeš boljše rezultate.

Med svojim razkazovanjem novih strojev ni nikdar omenil, da je delo v javi kljub vsem modernizacijam še vedno eno najtežjih, zato sem ga kar sam po tem povprašal. «Treba je priznati, da je delo še vedno zelo naporno, saj vidiš: med nami so samo starejši, mladina se izogiba temu delu; raje išče zaposlitev v raznih uradih, kakor da bi sem prišla se potit. Gospodar išče približno petdeset delavcev, vendar do sedaj jih ni bil zmožen dobiti, kljub temu da plača ni slaba in je tudi v naši pokrajini veliko mladih nezaposlenih. Nimamo namreč niti enega mladega, ki bi se posvetil temu poklicu. To delo je verjetno primerno samo za nas, starejše, ki ljubimo kamen, da se sploh ne zavedamo vseh naporov in težav. Po končanem delu pa nadaljujemo klesati kamen pri spomeniku. V Dolu gradimo velik spomenik in zaradi tega je bilo treba opraviti veliko dela, sedaj so nam ostale še zadnje ure dela, pa bomo spomenik dokončali.»

Spomeniki v naših krajih niso le spomin na NOB, ampak so tudi prikaz ljubezni Kraševcev do lastne zemlje, do kraškega kamna, ki jo simbolizira in ji daje tisto veličino, značilno za ljudi, ki si služijo kruh v navezanosti na svoje delo in z žulji svojih rok.

K. D.

ŠE MESEC IN POL DNI JE ČAS ZA «ŠAGRE»

PRIPRAVE NA PRAZNIKA NA OSLAVJU IN NA PEČI

Na Oslavju nastopijo v soboto «Veseli planšarji» - Na Peči bodo čez petnajst dni otvorili ploščad za kotalkanje

V naših prosvetnih društvih se pripravljajo na zadnje letošnje praznike. Napovedani so prazniki na Oslavju, na Peči, v Štandrežu in letošnja novost bo praznik slovenskih lovcev, ki bo v začetku septembra na razstavišču Espomego.

Prvi na sporedu bo praznik prosvetnega društva «Briški grič», ki bo na Oslavju še ta teden. Podrobnejši spored objavljamo v oglasu na naši strani, naše bralce lahko samo opozorimo na nastop znanega slovenskega ansambla «Veseli planšarji», ki bo v soboto zvečer. To je eden najbolj pristnih posredovalcev slovenske folklorne in narodne pesmi. Seveda ne bo manjkala na Briškem prazniku tradicionalna razstava dobrih in znanih briških vin.

Na svojo prireditev pa se marljivo pripravljajo tudi člani prosvetnega društva «Vipava» na Peči in v Rupi. Njih prireditev bo na običajnem prireditvenem prostoru v Ronku pri Peči, kjer so domačini s prostovoljnim delom v prejšnjih letih postavili cementno ploščad in oder ter si uredili tudi skromen prosvetni sedež. Letos pa so, prav tako s prostovoljnim delom, zgradili novo ploščad za kotalkanje. Na njej se skoro šestdeset mladih kotalkarjev iz Rupe, na Peči, iz Gabrij in Sovodenj vadi skoro vsak večer in marsikdo iz drugih vasi je že izrazil željo, da bi prišel vadit v ta kraj.

Prav to ploščad bodo marljivi prosvetni delavci društva «Vipava» svečano otvorili v nedeljo, 28. avgusta, v sklopu napovedanih praznovanj. Pečanske prireditve se bodo pričele že v petek, 26. avgusta, višek pa bo v nedeljo ob otvoritvi plošče.

Na prireditev so domačini povabili številna kotalkarska društva. Nekatera so se že pozitivno odzvala, pričakujejo pa še marsikoga. Razna kotalkarska društva bodo nastopila s svojimi skupinami, tako da bo moč videti pravo kotalkarsko revijo. Poleg domačih kotalkarjev je že gotovo, da bodo nastopile skupine društev «Yogi» iz Nove Gorice, «Polet» z Opčin, AP iz Ronk, UGG iz Gorice, Italcantieri iz Tržiča, AC iz Pierisa in ENAL iz Turjaka. Morda se bo oglasil še kdo.

Dve interpelaciji PSI

Občinski svetovalec PSI Marko Waltritsch je včeraj poslal goriškemu županu dve interpelaciji. V prvi zahteva, da bi se občina zavzela na pristojnem mestu za to, da ostane v Gorici, v sklopu bolniške blagajne, lekarna. Sklep o njeni zapori je odredil pred dnevi komisar, ki je zadolžen za likvidacijo INAM. Lekarno so v Gorici odprli že pred prvo svetovno vojno

V drugi interpelaciji pa zahteva omenjeni svetovalec, da občina poskrbi za očiščenje odtočnih kanalov v Ul. Ticino v Štandrežu. Ti so že več časa polni vsakovrstne umazanije in zaradi tega voda poplavi ob vsakem dežju dvorišča tamkajšnjih hiš. Prebivalci so že večkrat protestirali, a zaman.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ

sporoča, da je v teku vpisovanje za sprejem notranjih in zunanjih gojencev za šolsko leto 1977/78, ki bo trajalo do zasedbe razpoložljivih mest v zavodu. Vabimo zato vse zainteresirane, da oddajo prošnje na posebnih obrazcih. Vse informacije dobite pri upravi doma v Ul. Montesanto, tel. 83495 (0481), vsak delavnik ob 8. do 13. ure.

V GORICI ZADNJIH 5 DNI
SENZACIONALNE PRILOŽNOSTI, KI SE NE BO PONOVILA !!!

v bivši blagovnici «MODE SAFFI» Ul. Arcivescovado 5

blago, ki izhaja iz

STEČAJA

ki ga je imenovalo

goriško sodišče

in še blago najboljših znamk v

IZREDNI RAZPRODAJI

◆ PO IZREDNO NIZKIH CENAH ◆

nekaj primerov

BLUZE - KRILA - ŽENSKE HLAČE		
Ženske hlače vseh vrst	po	1.900 lir
Poletne ženske bluze vseh vrst	po	3.000 lir
Ženske hlače iz volne shetland	po	3.000 lir
Ženske modne bluze	po	5.000 lir
Jeans krila - moda oliver	po	5.000 lir
Hlače iz gabardina (čista volna)	po	5.000 lir
Hlače iz flanele (prava volna)	po	5.000 lir
Bluze - model polo	po	5.900 lir
Bluze iz jerseja za močne postave	po	5.900 lir
Bele jeans hlače znanih znamk	po	6.000 lir
Modne črne jeans hlače	po	6.000 lir
Bluze baptist (čisti bombaž)	po	6.900 lir
Krila «vigogna» (volna)	po	7.000 lir
Podložena krila - tisk moda '77	po	7.500 lir
Krila iz gabardina - fin kroj	po	8.000 lir

OBLEKE - OBLEKE ZA SONČENJE - ŽENSKI KOMPLETI		
Enobarvne dekliške obleke	po	1.000 lir
Tiskane ženske obleke (organzino)	po	1.000 lir
Tiskane obleke za sončenje (frotir)	po	2.000 lir
Ženske obleke raznih modelov	po	2.500 lir
Tiskane obleke za sončenje (organz.)	po	3.000 lir
Ženske obleke raznih vrst in modelov	po	3.000 lir
Pisane ženske obleke (bombaž)	po	5.000 lir
Pisane obleke (bombaž)	po	5.900 lir
Jeans brezrokavna obleka	po	6.000 lir
Fine ženske obleke (angoretta)	po	7.500 lir
Pisane ženske obleke - visoka moda	po	8.000 lir
Bele ženske jopice	po	8.000 lir
Fine modne ženske jopice	po	8.900 lir
Ženski kompleti - visoka moda	po	9.900 lir
Kompleti: krila iz gabardina in bluza	po	10.000 lir

RAZNE MOŠKE IN ŽENSKE PLETENINE		
Ženske majice vseh vrst	po	1.500 lir
Moške majice «giro collo»	po	1.900 lir
Unisex majice ovratnik «ciclista»	po	2.000 lir
Modne pisane friset majice	po	2.500 lir
Moške majice - jeans moda	po	2.900 lir
Tiskane majice «Cobra»	po	3.500 lir
Puloverji - jeans moda	po	3.500 lir
Moške majice bouclet - visoka moda	po	3.900 lir
Pulover majica - visoka moda	po	3.900 lir
Vezene ženske majice za sončenje	po	3.900 lir
Ženske majice (čista volna)	po	5.000 lir
Moške majice «La Persiana»	po	6.500 lir
Moški puloverji (čista volna)	po	7.500 lir
Moški puloverji (angoretta)	po	7.900 lir
Moški puloverji (prava volna)	po	8.500 lir

SRAJCE - HLAČE - MOŠKE JOPICE		
Moške srajce raznih vrst	po	1.500 lir
Moške jeans jopice	po	3.000 lir
Hlače za mlade (grisaglia)	po	3.900 lir
Blue jeans raznih vrst	po	4.900 lir
Fine moške hlače	po	4.900 lir
Kariraste moške srajce s.m.	po	5.000 lir
Moške srajce - visoka moda	po	5.000 lir
Bele jeans jopice	po	5.000 lir
Blue jeans jopice	po	6.000 lir
Moške bele jeans hlače znanih znamk	po	6.000 lir
Modne črne moške jeans hlače	po	6.000 lir
Fine srajce - visoka moda	po	6.900 lir
Modni blue jeans - fini	po	7.000 lir
Fini blue jeans znanih znamk	po	8.500 lir
Blue jeans znanih znamk	po	11.000 lir

in še na stotine drugih finih artiklov na izbiro

◆ PO NEVERJETNIH CENAH ◆

priložnost
ki omogoča vsakomur nakup modnega artikla za par lir

GORICA EX «MODE SAFFI» Ul. Arcivescovado 5

OD TORKA, 16. AVGUSTA, OD 9. URE

KAŽIPOT ZA VSAKDANJE IN NEDELJSKE IZLETNIKE

V gostiščih na Goriškem in Tolminskem se dobe v glavnem le «standardne» jedi

Le malokje pripravljajo kuharji tradicionalne slovenske specialitete - Prav na tem področju se bodo morala gostišča specializirati, kot to delajo v drugih deželah

V Novi Gorici ter bližnji in daljni okolici je veliko število gostišč in drugih javnih lokalov najrazličnejših kategorij, kjer gostu lahko postrežejo s hrano in pijačo. Kljub temu, da je poslabšanje gospodarskega stanje vplivalo na to, da je obiskovalcev manj in tudi njihove denarnice so tanjše, si gostje med bežnim obiskom ali letovanjem v tem ali onem kraju zažele čim boljše hrane. Vsi imajo najrajši kulinarične specialitete, ki pa jih žal lahko ponudijo le v nekaterih gostiščih ali hotelih oziroma restavracijah na Goriškem.

Če sestavimo nekakšen vrstni red gostišč, kjer lahko postrežejo s specialitetami oziroma s hrano, ki je drugod nimajo na jedilniku, potem je morda na prvem mestu zasebno gostišče «Pri Rezki» na Ajševici pri Novi Gorici. Tam dobite v vsakem času skoraj vse, kar si lahko zaželite, denimo od prekmurske gubanice (gre za potico zelo dobrega okusa), do purana, telečje ali svinjske krače, kislega zelja, polente, raznih vrst sirov in tudi do raznih jedil, ki so sicer doma v Italiji. Žal so prostori tega gostišča premajhni, zato lastnika že gradita manjši motel na vzpetini ob glavni cesti na Ajševici. Dobro kuhinjo imajo nadalje v zasebnem gostišču «Pri Komelu» v Kromberku, ki je slovelo tudi že pred vojno. V gostilni «Pri hrastu» v Kromberku, ki je sicer poslovna enota hotela «Park», pripravljajo pizze, ki pa se, mislimo, ne morejo povsem primerjati s tistimi, kot jih je moč dobiti v italijanskih lokalih.

Precejšnjo izbiro jedil ponudijo gostu v obeh novogoriških hotelih, namreč v «Argonavtih» in v «Sabotinu». Toda gre za jedilnike, kakršni so tudi drugod, se pravi, da nudijo predvsem standardni menu, to je juho, krompir, takšen ali drugačen zrezek, solato, sladico in kavo. Pijač imajo povsod v izobilju in to vse od jugoslovanskih vin, do francoskega in albanskega konjaka ter škotskega viskija. Gostišče «Kekec» je znano po odličnih palačinkah z orehovim namazom. Obrok stane 2.500 starih dinarjev, palačinki pa sta tako obilni, da skoraj zadostujeta za večerjo. Pri «Kekcu» so pred kratkim dobili nova upravitelja oziroma najemnika, ker je to gostišče last Planinskega društva v Novi Gorici. Gostišče sta vzela v najem nekdanji receptor v hotelu «Park» Slavko Šuligoj in bivši kuhar v gostišču «Mark» nad Šempetrom Jože Žabar.

Ko iz Nove Gorice krenemo proti Lokvam, se lahko pomudimo v manjkavnem novem gostišču «13», ki ga je uredila Stana Rijavec iz Nove Gorice. Gostišče je moderno urejeno in v pravi ponos Trnovega, jedila pa je moč dobiti po naročilu. Na Lokvah, kjer je letos sicer nekoliko manj gostov kot običajno v avgustu, ste dobro postreženi v hotelu «Poldanovec», toda zdi se, da se bolje v zasebnem gostišču «Pri Winklerju». Lastnik slednjega je povedal, da imajo zasedenih vseh 18 razpoložljivih ležišč. Penzion stane 13.500 starih dinarjev dnevno. Nekaj skupin turistov iz Ljubljane, Škofje Loke, Kopra in iz Srbije so morali celo odkloniti, ker zanje ni bilo možno dobiti prenočišča. «Pri Winklerju» menijo, da gre tolikšno zanimanje za počitnice v tem gostišču pripisati v prvi vrsti dobri in obilni hrani, ki jo nudijo gostom. Ko smo že na Lokvah naj poudarimo, da je v prosameznih hišah, kjer so vajeni turistov in jim marsikje tudi nudijo posteljo za počitnice, mogoče dobiti po nizki ceni tudi kislo mleko, ki zlasti med hudo vročino tako dobro tekne.

V smeri iz Nove Gorice proti Tolminu je toplo prehrano sicer mogoče dobiti v vseh gostiščih ob cesti, toda, kot rečeno, gre po večini za standardne jedilnice. Velja pa opozoriti, da imajo na jedilnem listu hotela «Soča» na Mostu na Soči zmeraj tudi soške postrvi, ki jih dobavlja Ribogojnica v Kobaridu. Sicer pa je sveže ribe moč dobiti tudi v gostilnah v Kobaridu ter v obeh bovških hotelih, to je v «Alpu» in v «Kaninu». Ko smo v Posočju, se splača ustaviti se v gostišču «Pri Franku» v Starem selu pri Kobaridu. Gostinski lokal je prijeten, ponudijo pa tudi veliko izbiro jedil in raznih specialitet. «Pri Franku» imajo tudi voljo tudi nekaj sob za turiste. V Starem selu pripravljajo dobro hrano tudi v gostilni Štih.

Bovec smo že omenili, v smeri proti Trenti pa je prvo gostišče ob vasi Soča. V njem imajo tudi sobe s prenočišči. V tem lokalu nudijo izdatne obroke hrane, na voljo so tudi sveže postrvi iz reke Soča, toda za večino gostov je njihova hrana, kot se zdi, nekoliko premastna. Tik kmalu smo v Trenti, kjer pa je v dini hotel «Planinski orel» to sezono zaprt. Pravijo, da ga bo menda odkupila in preuredila tovarna oblačil menta in salonita iz Anhovega. V Trenti je moč dobiti kosilo ali večerjo le v Planinski koči «Zlatorogu», ki pa ima premalo prostorov za vse goste. Poudariti pa je treba, da gospodinji pripravljata okusno hrano in tudi sladice. Tudi zaradi dobre kuhinje je Planinska koča zlasti v teh poletnih dneh polna gostov.

Poskušali smo predstaviti nekaj gostišč in drugih javnih lokalov na širšem območju Nove Gorice, kjer postrežejo s toplo hrano. Naj poudarimo, da je tudi nekaj gostiln, kjer lahko obiskovalcu postrežejo le s hladnim narezkom, ali morda le s sendvičem. Sicer pa menimo, da bralci našega časnika poznajo večino lokalov onstran meje in so si tudi že ustvarili mnenje o «prednostih» tega ali onega gostišča. Kazveda cene ni posebne razlike med gostišči na obeh straneh meje. Na območju Nove Gorice stane kosilo povprečno od 7.000 do 12.000 starih dinarjev, odvisno od števila prikuh in kategorije lokala, ki si si ga izbral. Glede na takšno gibanje cen bo lahko vsak presodil, kjer se mu splača obedovati ali večerjati. Seveda takšna odločitev ni zmeraj odvisna le od denarnice, marveč tudi od tega, kje se pač mudiš. Kot prijetno bivanje vsem bralcem, ki bodo morda zdaj v obdobju oddiha in počitnic obiskali tudi kraje in gostinske lokale onstran meje.

TUDI LETOS BO ZANJO POSKRBELA GLASBENA MATICA

POSPEŠENE PRIPRAVE ZA GLASBENO SEZONO

Tudi v prihodnji sezoni pet koncertov - Na predstavo ljubljanske Opere bodo šli Goričani v Trst - Prikazati tudi Italijanom slovensko glasbeno ustvarjalnost

Čeprav smo sredi počitnic in je začetek jesenske kulturne sezone še daleč, se kulturni delavci že sedaj pripravljajo nanjo. Posebno velja omeniti goriško glasbeno abonmajsko sezono, ki jo že več let prireja Glasbena matica ob organizacijskem sodelovanju SPZ in ZSKP. Glasbeni abonmaji v Gorici so imeli precej odziva pri slovenskih ljubiteljih glasbe in lahko mirnodušno rečemo, da je bil nivo slovenskih glasbenih sezon nad povprečjem podobnih sezon, ki jih v Gorici prirejajo nekatere italijanske glasbene ustanove.

Organizatorji so prepričani, da bo tako tudi v bodoče. Tudi za prihodnjo sezono naj bi bilo v abonmaju pet koncertov priznanih slovenskih in jugoslovanskih inštrumentalnih in vokalnih ansamblov. Priprave za sezono so še v teku, najbrž bo v Gorici letos nastopil znani slovenski violinist Igor Ošim. Koncerti naj bi bili letos v že znani palači Attems in v novi dvorani deželnega avditorija, ki je zelo pripravna za glasbene prireditve. Poleg omenjenih petih koncertov pa naj bi bila dana goriškim abonentom možnost udeležbe na izredrem gostovanju ljubljanske Opere, ki bo v režiji Glasbene matice v Trstu. Goričani bodo morali ob tej priliki v Trst, ker ni pri nas ustrezne dvorane in tudi ker bi bili stroški za tako gostovanje preveliki.

Z naše strani želimo, da bi bila letošnja sezona Glasbene matice uspešnejša od prejšnjih. Zato pa se bodo morali potruditi tako Glasbena matica sama kot slovenske kulturne organizacije in tudi tisk, da bi to sezono bolj popularizirali. Istočasno pa bi bilo prav, da bi bila tudi italijanska javnost obveščena o teh slovenskih glasbenih prireditvah, saj ne bi bilo tu ovir zaradi nepoznavanja jezika.

Razna obvestila

Od 8. do 11. septembra priredi Mladinski krožek Gorica seminar v Bohinju. Kdor želi sodelovati, naj se vpiše pri Davidu Sosolu v Dijaškem domu ali v pisarni ZSSDI v Ulici Malta.

Kino

Gorica

VERDI Danes 15.30—22.00 «Emanuelle in America», L. Jenser in G. Tinti, barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom. Jutri 15.15—22.00 «Carry - lo sguardo di Satana», Sissy Spacek, J. Travolta, barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO Danes 15.30—22.00 «Gator», B. Reynolds in J. Reed, barvni film. Jutri 15.15—22.00 «Per amore di Cesarina», G. Bramieri in V. Marconi, barvni film.

MODERNISSIMO Danes 15.45—22.00 «Leny», D. Hoffman in Piperine, prepovedan mladini pod 18. letom. Jutri 16.20—22.00 «Novecento, atto I», R. Deniro in G. Parden.

VITTORIA: Danes 15.30—22.00 «Porgi l'altra guancia», B. Spencer in T. Hill, barvni film. Jutri 15.30—22.00 «La nipote del prete», K. Jockart in G. Zanetti, barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

CENTRALE Zaprto.

Tržič

PRINCIPE Danes in jutri 15.00—22.00 «Superkong».

EXCELSIOR Danes in jutri 15.00—22.00 «La trappola di ghiaccio».

LETNI KINO MARCELLIANA: ob 21. uri «Fantozzi».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Ivanhoe» (amer.) ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA «Frankeštajn mlajši» (amer.) ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Karate Jones» (amer.) ob 18.00 in 20.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Od danes naprej je v Gorici dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Ul. Rastello 52, tel. 83349.

Izleti

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo 21. avgusta na enodnevni družinski izlet v Trbovlje, na povabilo tamkajšnjega planinskega društva. Vpisovanje je že v teku na sedežu društva vsak dan od 9.30 do 11.30 do izpolnitve razpoložljivih mest.

Goriška zveza obrtnikov priredi od 25. septembra do 1. oktobra izlet na otok Elbo. Vpisovanje na sedežu v Gorici, Ul. 24. maja 1.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Od danes naprej je v Tržiču dežurna Lekarna bolnišnice, Ul. Terziana 26, tel. 44387.

Prispevki

N.N. s Peči je prispeval 20.000 lir za Podporno društvo v Gorici.

Za partizanski spomenik v Dolu sekcija VZPI - ANPI iz Križa pri Trstu darovala 100.000 lir.

Nenadoma nas je zapustila

VALERIJA PERKO vd. COMEL

Žalostno vest sporočajo nečaki z družinami in svakinja

Podgora, Gorica, Bari, Milan, Metz, 14. avgusta 1977

OB SMRTI FILOZOFA ERNSTA BLOCHA

Z upanjem v drugačen naravno, boljši svet

Kot je bil dosleden v boju proti nacizmu, mu tudi togi režim v Vzhodni Nemčiji ni bil pogodu - Ostal je dosleden marksist

«Ljudje ne razpolagamo z gotovostmi, imamo samo upanje». V tem kratkem in seveda do skrajnosti poenostavljenem stavku lahko predstavimo življenjsko delo in filozofijo znanega in pomembnega nemškega filozofa Ernsta Blocha, ki je umrl v četrtek, 4. t.m., pri 92. letih v nemškem mestu Tübingen. Pri svojem filozofskem delu je bil vsekakor samosvoja in markantna osebnost, saj se je po eni strani vezal na miselni razvoj nemškega idealizma, zlasti na Hegla, po drugi pa je s svojo filozofsko vizijo načel nove poti, zlasti kar zadeva celo vrsto aktualnih, konkretnih in vsakdanjih problemov življenja.

Tudi njegova življenjska pot je bila v dobri meri odvisna od njegovega miselno - filozofskega prepričanja. Po rodu Jud je zelo odločno odklanjal sionizem, iz rojstne Nemčije je zaradi odklanjanja nacizma moral bežati najprej v Švico in nato leta 1938 v Filadelfijo, kjer je z Brechtom in Thomasom Mannom ustanovil revijo «Svobodno Nemčija». Po vojni se je vrnil v Evropo in se zaradi zavračanja kapitalizma raje naselil v Vzhodni Nemčiji, vendar je imel tudi tam težave, ker so ga zaradi njegovih samosvojih pogledov na družbo in na marksizem in zaradi anti stalinizma imeli za heretika. Po njegovi obsodbi sovjetskega posega na Madžarskem

je padel dokončno v nemilost. Nekaj let kasneje se je preselil v Tübingen, v Zahodni Nemčiji, kjer je do upokojitve poučeval filozofijo in kjer je prav do zadnjih dni življenja nadaljeval svoje miselno delo in pisal filozofske razprave.

In kljub takemu razgibanemu in pogosto težkemu življenju, predstavlja Blochova filozofija vsekakor zanimiv predlog brezmejnega zaupanja v življenje, v zgodovino, v človeka in v razvoj celotne človeške družbe. Pomisliti je treba, da je obe svoji poglavitni deli «Duh utopije» in «Princip upanje» izdal prvo po prvi in drugo po drugi svetovni vojni. Se pravi, da je pokazal svoje veliko zaupanje v človeka in v pozitiven razvoj človeštva v tistih trenutkih naše polpretekle zgodovine, ki so bili končno tudi za filozofa najbolj problematični, saj so postavljali v dvom dejanski razvoj naše družbe in etične kvalitete narodov in ljudi, ki so tako ali drugače bili zapleteni v dogajanje tistega časa. In prav to «obuvno upanje», prav ta Blochova «utopija» je tako značilna za vlogo, ki jo je imel in jo ima ta nemški marksistični filozof pri oblikovanju in pri razvoju novih pogledov v marksizmu in v krščanstvu današnjih dni. Bloch je namreč že od vsega začetka svojega življenjskega dela zanikal kakršen koli dualizem med marksizmom in krščanstvom, «eden in drugi hodita vzporedno, povezana z istimi nameni», seveda vsak na svoj in svojski način se v svoji avtentični obliki bori proti kakršni koli oblasti, ki zatira in uničuje človeka, proti nasilju denarja, proti alienaciji. Njegova misel se je zato morala nujno obrniti proti izključno pozitivističnim in racionalističnim smerem v filozofiji in tudi odgovarjajočim tendencam v vsakodnevni praksi. Niti filozofske tradicije določenega dogmatizma, niti uradna krščanska teologija se do zdaj nista rešili vpliva tega tehnološkega «racionalizma».

Prav zato pomeni Blochovo življenjsko delo pravi izziv vsem tistim vernim in nevernim, aktivistom in neaktivistom, ki jih prevzame malodušnost zaradi sodobnega «zapiranja» sedanjega sveta in navideznega nazadovanja današnje družbe. Njegovi spisi ne nudijo določenih in jasnih predlogov in formul za oblikovanje našega dela in za smer našega prizadevanja. Bloch skuša v sogovorniku ustvariti potrebne kondicije in naviti duhovno vzmet, ki naj se sproži v določeno smer. To je tudi osnovni pogoj, da se človek odloči za revolucionarno delo in da v tako revolucionarno zavzetost tudi verjame, kljub vsem nasprotujočim dejavnikom današnjega konformističnega časa.

Vso njegovo filozofijo torej prepleta upanje in zaupanje v prihodnost ter težnja po integralni osvoboditvi človeka, človeka - ideologa, človeka - vernika in človeka - aktivista. Nikakor pa ne gre pri njem za mističnega idealista, ki mimo vseh problemov vsakdanjega življenja in proti vsaki logiki predlaga kot osnovo življenja filozofsko irealnost upanja in utopije. Njegova velika zasluga je, da je tako pojmu upanja kot pojmu utopije vrnil njuno temeljno funkcijo in ju s tem dejansko postavil v konkretni in zgodovinski kontekst. Na tak način upanje ne postane, kar je bilo dolga stoletja v krščanski tradiciji element alienacije, ampak izredna notranja sila, ki sili človeka v delo, v boj, v odpor, v revolucijo.

Zato je Ernst Bloch postal zelo zanimiv filozof tudi za vrsto krščanskih teologov, zlasti protestantov, ki so se in se vedno bolj zavzemajo za historično uveljavljanje vernika tudi kot človeka. Začetnik teologije upanja, Moltmann je prav v Blochovih spisih našel odgovor na vrsto zapletenih problemov, ki so se mu kot kristjanu postavljali pri njegovem naporu, da bi približal krščanstvo resničnemu svetu. In teologi upanja Moltmann, Cox, Metz so vsekakor postavili znotraj krščanskega sveta podlago za obnovo cerkve, za nove smeri v teologiji, kot so teologija osvoboditve, teologija revolucije, teologija ženskega sveta.

S svojim delom pa so neposredno vplivali tudi na potek II. vatikanskega koncila, zlasti kar zadeva odnos vernih do ateizma in laičnega sveta nasploh. Tako se je sklenil tisti krogotok, ki se je začel pri Blochu in njegovi utopiji sodelovanja vseh ljudi za drugačen in boljši svet in se je sklenil prav pri dialogu med kristjani in marksisti, v iskanju vseh skupnih točk v skupnem naporu za nove oblike mirnega sožitja.

Toda isti Bloch nas spet opozarja v svojem zadnjem delu «Ateizem v krščanstvu» (1968), da sodelovanje in konvergenca ne smeta postati končni cilj človekovega prizadevanja za drugačno obliko sožitja med ljudmi, ampak je treba tudi v tem novem obdobju vedno iskati naprej, verjetno v večjo in bolj poglobljeno enotnost duha in kolikor se še vedno postavljajo na

IGOR TUTA

(Nadaljevanje na 6. strani)

Spacalovo poletje se nadaljuje

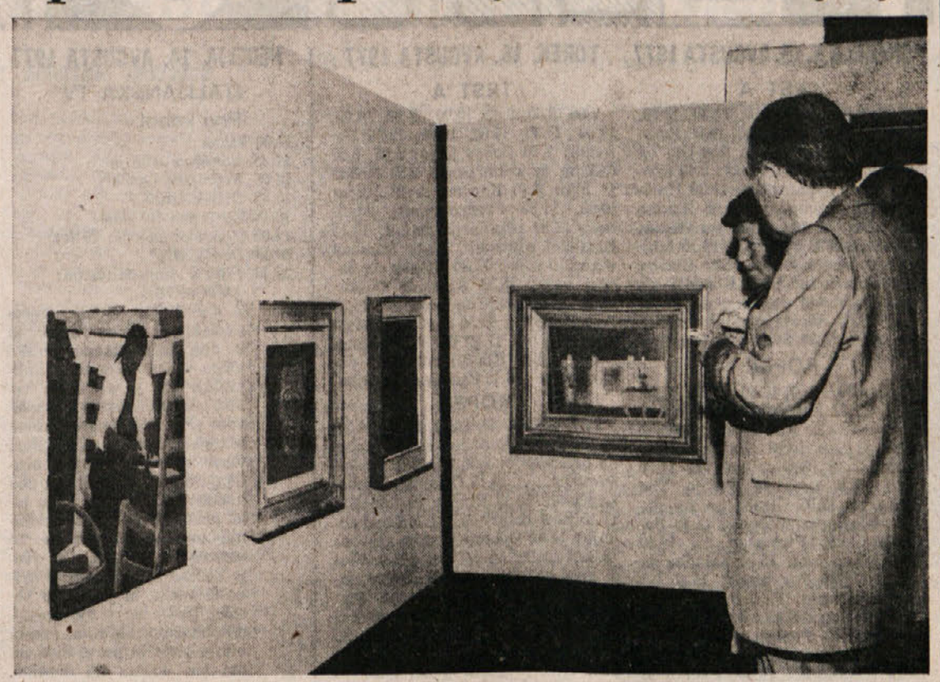

«Spacalovo poletje», kot je nekdo označil tri razstave, ki sta jih tržaška občina ter tržaška avtonomna ustanova za gostinstvo in turizem priredili za letošnje poletje na Gradu sv. Justa, v Rižarni ter v veliki dvorani na Univerzi, se z uspehom nadaljuje, saj je o teh treh razstavah, ki prikazujejo vse ustvarjalno bogastvo našega tržaškega slikarja, zelo pozitivno in obširno pisal ves tržaški in tudi drugi tisk, o manifestaciji pa so govorila tudi razna druga domača in tuja občila, hkrati pa si je posamezne razstave ogledalo že veliko domačih ljubiteljev umetnosti in tujih gostov, posebno turistov, ki jih rot vodi skozi naše mesto.

Kot smo že večkrat zapisali, je na Gradu sv. Justa zbrana Spacalova umetnost vseh 40 let, odkar se je lotil čopiča pa do najnovejših časov. Na Gradu je razstavljenih kakih 70 Spacalovih olj, obarvanih matric in drugih del. V Avli Magni na univerzi pa je razstavljeno Spacalovo grafično bogastvo, kakih 150 listov iz davnih let pa do najnovejših dni. V Rižarni pa je tematska razstava in tu je Spacal razobesil kakih 30 svojih del, ki mu jih je navdihnil boj proti fašizmu in nacizmu, boj za svobodo in boljši svet. Gre za dela, ki prikazujejo naš partizanski boj proti nacizmu in fašizmu, za dela, ki jih je navdihnil boj grških demokratov proti polkovniškemu režimu pa tudi boj čilskega ljudstva proti Pinochejevemu fašizmu v Čilu.

RODIL SE JE PRED 230 LETI V TRSTU

Baron Žiga Zois kot mecen in visoko kulturen človek

Po rodu izhaja iz bližine Bergama - Iz Trsta se seli v Ljubljano - Pri njem se zbirajo ljudje peresa - Pri vsem bogastvu nima sreče: hudo je bolan

Ko je proti koncu 16. stoletja protireformacija zaustavila plodovito ustvarjanje protestantskih piscev, je nadaljnji razvoj slovenske književnosti tedaj zamrl, ter skoro dvesto naslednjih let zelo skromno životaril. Šele v zadnjih desetletjih 18. stoletja je ponovno pognalo iz otrplih korenin kulturno življenje, ki je slovenskemu narodu dalo žlahtne sadove, iz katerih je vzklila nova rodovitna doba na našem prosvetnem polju.

Da je prišlo do tega razveseljivega prebujenja, je pripomogel predvsem mož, ki je s svojim edinstvenim pojavom in zglednim delovanjem na vsem kulturnem področju zastavil vse svoje moči — duševne in gmotne — da je zgladil pot mnogim mladim talentom, ter jih pokroviteljsko «prisilil», da so prijeli za pero in ga zastavili v prid domači slovenski književnosti. Mož, ki je prebudil tedanje dremajoče ustvarjalce ter blagodejno vplival nanje, je bil baron Žiga Zois — velik ljubitelj umetnosti in verjetno največji mecen in mentor, kar smo jih Slovenci kdaj koli imeli.

Žiga Zois (nekateri pišejo tudi Cojz) je bil po očetu italijanskega porekla, ker je njegov oče Michelangelo Zois prišel v Trst iz bližine Bergama v Lombardiji. V Trstu in tudi v Ljubljani je imel velike trgovine z železnino ter rudnike in fužine na Gorenjskem. V drugem zakonu se je poročil s Slovenko iz Ljubljane — Ivano Kapusovo, ki mu je 23. novembra 1747 v Trstu rodila sina Žigo. Kmalu po tem rojstvu so se Zoisovi za stalno preselili v Ljubljano.

Po prvih šolah v Ljubljani je mladi Žiga odšel na višje šolanje v Reggio Emilia v Italijo, kjer si je pridobil mnogo znanja v književnosti, jezikoslovju, naravoslovju, rudninstvu in drugem; zlasti v rudninstvu je Zois postal pravi strokovnjak ter si v teku let nabavil dragoceno zbirko s tega področja. Tudi poljedelstvo je proučeval in skušal vpeljati umnejše obdelovanje zemlje. Med drugim je priskrbel iz Rusije neke nove vrste ajde, ki je bila bolj odporna proti mrazu in slani; posejali so jo najprej nekje na Štajerskem ter jo po njem imenovali «Cojzla».

Toda izmed vseh teh zanimivih ved pa mu je bila morda najbolj pri srcu književnost; zelo dobro je poznal italijansko, francosko in nemško literaturo. A čeprav je bil samo po materi slovenske krvi in je bil šolan v tujih jezikih, je kljub temu tako zelo vzljubil jezik svoje matere — slovenščino —, da se je ves predal učenju in spoznavanju te govorice, katero je odlično obvladal.

Zato je vabil na svoj dom in v svoj krog vse tiste, ki so kazali količkaj zanimanja za slovenstvo, ter jim dal na razpolago, poleg svojega obširnega znanja, tudi sredstva, kot n.pr. bogato knjižnico, kjer so ukaželjni mladi kulturniki našli zapise, ki bi jih drugje zaman iskali, saj je Zoisova knjižnica slovela kot najbolj bogata na Slovenskem, ker je zbiral knjige vse svoje življenje; plačeval je dva uslužbenca — strokovnjaka, ki sta zanj vsepovsod iskala in kupovala knjige vseh vrst

Zois je skušal tudi pisati v slovenskem jeziku, prevajal je pesmi iz nemščine in italijanščine in se trudil, da bi prišla slovenska beseda v gledališču na oder; in ko so prihajali italijanski operni pevci v Ljubljano, je prevajal operne arije in pesmi, da so jih peli po slovensko, kar so poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem.

Velike so bile in mnogovrstne zasluge, ki jih je Zois storil slovenstvu tiste in tudi poznejše dobe, a morda se še najbolj odlikuje ta, da je pridobil slovenski književnosti ustvarjalce, ki so postali znameniti kot s. Linhart, Vodnik, Kopitar, Japelj, Kumerdej in še drugi, kateri so s svojimi deli zapustili neizbrisne sledove v slovenski književnosti.

Linhart (katerega oče je bil Čeh) je na Zoisovo pobudo priredil za slovenski oder prve igre in sicer «Županovo Micko», ki je bila prvič igrana v Ljubljani 28. dec. 1789; kmalu za tem pa «Ta veseli dan, ali Matiček se ženi».

Tudi Valentin Vodnik, naš prvi pesnik, je v glavnem sad Zoisovega kroga. Po prvem srečanju v Gorjah na Gorenjskem je vplivni Zois pridobil Vodnika za slovensko književnost; priskrbel mu je službeno mesto v Ljubljani in od tedaj sta ta dva znamenita moža vneto sodelovala v prid slovenskega slovstva vse do skoro istočasne smrti; kajti oba sta umrla leta 1819.

Jernej Kopitar, učeni jezikoslovec, je tudi izšel iz Zoisove plemenite delavnice; prišel je namreč kot 19-letni študent v hišo k Zoisu za domačega učitelja bronovemu nečaku; pozneje je postal Zoisov tajnik in knjižničar ter ostal pod to gostoljubno streho devet let. V temu času je pri Zoisu Kopitar napisal svojo znamenito slovnico, ki je zaslovela kot prva znanstvena slovnica slovenskega jezika.

Toda če je bil Zois gmotno in umsko zelo obdarjen, je bil na zdravju toliko bolj prizadet. Že od mladih let so ga nadlegovale razne bolezni tako da je moral sorazmerno mlad opustiti potovanja izven Ljubljane, proti petdesetim letom pa je popolnoma ohromel ter ni zapuščal več niti svojega doma. Po stanovanju se je premikal s stolom na kolesih celih 22 let, to je do svoje smrti.

Umrl je 10. nov. 1819 v Ljubljani.

LADO PREMRU

PRED DNEVI SMO SE SPREHODILI PO GROŽNJANU

KAJ POVE OBISK SIMPATIČNEGA MESTECA KI SE RAZŽIVI LE V POČITNIŠKEM ČASU

Katalog sicer govori o štiridesetih galerijah, odprtih pa jih je manj - Vsekakor veliko in preveč za tako mestece
Tokrat gostuje v Grožnjanu tudi naš rojak dr. Robert Hlavaty - Med drugimi so tu tudi Zelenko, J. Spacal in Planinc

Če listamo po razmeroma bogatem letošnjem katalogu z naslovom «Grožnjan — mesto umetnikov», ki je izšel v petih jezikih in sicer v slovenščini, hrvaščini, italijanščini, madžarščini in angleščini, bomo poleg raznih opisov in seznamov ter raznih reprodukcij in slik naleteli tudi na seznam grožnjanskih umetnostnih galerij, ki jih je po tem seznamu kar 40. Kadar pa nas pot zanese v to malo, zanimivo mestece na vrhu griča, komaj 7 kilometrov od Buj, bomo morda nekoliko razočarani. Vsaj na prvi pogled. Tudi sedaj, sredi avgusta, ko je počitniška doba na vrhuncu in bi morala biti sleherna grožnjanska galerija odprta, bomo ugotovili da je odprtih kvečjemu kakih dvajset ali še manj. Sicer to ni malo, posebno za mestece, kakršen je Grožnjan. Nasprotno, to je kar veliko, vendar je treba vse to vključiti v okvir naloge, ki so Grožnjanu dali njegovi pobudniki, ki so hoteli, da bi to izumirajoče mestece spet oživelo. In če je bilo mestece do 1964. leta zares že skoraj mrtvo, moremo danes z veseljem ugotoviti, da je Grožnjan ponovno živ, pa čeprav ne vse leto, ker prihajajo sem umetniki iz Slovenije in vse Jugoslavije, pa tudi iz tujine, v glavnem v poletnih mesecih, ko tu strnjujejo počitek in ustvarjalnost v počitniški dobi. Ker se tu srečujejo domači in tuji umetniki in ker imajo tu svoje razstave umetniki iz vseh predelov Jugoslavije, je izmenjava misli in izkušenj zelo bogata in koristna, zato je prijeten in koristen tudi obisk grožnjanskih galerij, pa čeprav gre v mnogih primerih le za priložnostne razstave, ki niso na posebni višini.

K temu bomo dodali še eno značilnost malega «mesta umetnikov». Že dolgo let je Grožnjan tudi zbirališče jugoslovanske glasbene mladine, ki iz leta v leto prihaja sem na študijski oddih, hkrati pa vabi v goste tudi glasbeno mladino iz sosednih držav, pa tudi iz ZDA in Kanade, torej z onstran Atlantika, da ne govorimo o gostih iz severne in vzhodne Evrope. In ko te pot zanese v teh dneh v Grožnjan, te bo na sprehodu po tesnih uličicah od galerije do galerije spremljala glasba mladih glasbenikov, ki se čez dan pripravljajo za večerni nastop, saj se tako rekoč sleherni večer zberejo tu ali tam mali ansambli domačih ali tujih glasbenikov na priložnostne koncerte.

Nemogoče bi bilo obiskati in podrobno opisati ter oceniti vse razstave, kar jih je sedaj v Grožnjanu, zato se bomo ustvili le pri nekaterih, ki so se nam zdele bolj zanimive.

Predvsem moramo povedati, da v Grožnjanu nekateri umetniki živijo in ustvarjajo skozi vse leto in so njihove razstave tako rekoč trajne. Ena teh je galerija Jasne Kozlovič, ki ustvarja v glavnem keramiko. V njeni galeriji je pravo bogastvo zelo lepih in hkrati preprostih obeskov, pa tudi bogatejše stenske keramike. V nekaterih keramičnih izdelkih se kažejo istrski motivi, to se pravi motivi, ki jih ona in njen mož kot Istrana nosita v sebi.

V galeriji Jasne Kozlovič smo mogli te dni videti tudi nekaj malih kipcev slovenskega kiparja Petra Černeta, ki je pripravil samostojno razstavo v galeriji «Lev» na Župnem trgu, kjer je dal na ogled nekaj svojih drobnih barvanih kipcev.

Z galerijo Jasne Kozlovič meji galerija «Jedan plus». V tej galeriji je tudi zelo veliko keramičnih ročnih del, krasnih obeskov in rekli bi stenske keramike. Poleg teh del pa je tu tudi pet temper iz ciklusa «Vojna», ki jih je dal na ogled Zdravko Rajković. Kiparska dela pa so stvaritve njegove žene Mirjane. Stopimo še v sosedno galerijo v «Umetniško kolonijo likovnega srečanja», ki jo že dolgo let vodi Združenje likovnikov iz Subotice. Galerija LS (Likovni susret) ima tokrat v gosteh tri umetnike, od katerih pa je le mlada umetnica Nemes Fekete Edit Subotičanka, vtem ko je Jerzy Beski Poljak, Klara Barakonyi pa «Madžarka iz Madžarske».

Nemes Fekete Edit je tokrat razobesil na steno galerije le tri svoje najnovejše keramične izdelke, ki ne potrebujejo, pa tudi ne zaslužijo temeljitejše ocene. Bolj zanimiv je Poljak Jerzy Beski ki je razstavil dober ducat svojih novejših gvašev. Kadar si ogledujemo Poljakova dela, bomo ugotovili v njem precejšnjo konfuzijo, tako da se često vprašujemo, kaj hoče mož povedati. In vendar je za vsa njegova dela značilno, da so na njih upodobljeni nekakšni izbruhi, rekli bi lahko tudi eksplozije, vsekakor zuhaji iz povsem določenih odprtin ali posod. Druga značilnost za njegova dela so mračna, pogosto črna vrata in temni prepadi, skratka bi njegova dela mogli ocenjevati kot plod podzavestnih umetnikovih izbruhov. Umetnik je star okoli 40 let in zato bi mogli sklepati, da danes upodablja to, kar mu je v času vojne kot otroku in doraščajočemu dečku prišlo v podzavest. Ponavljamo, da dela niso na neki posebni višini, vendar so značilna.

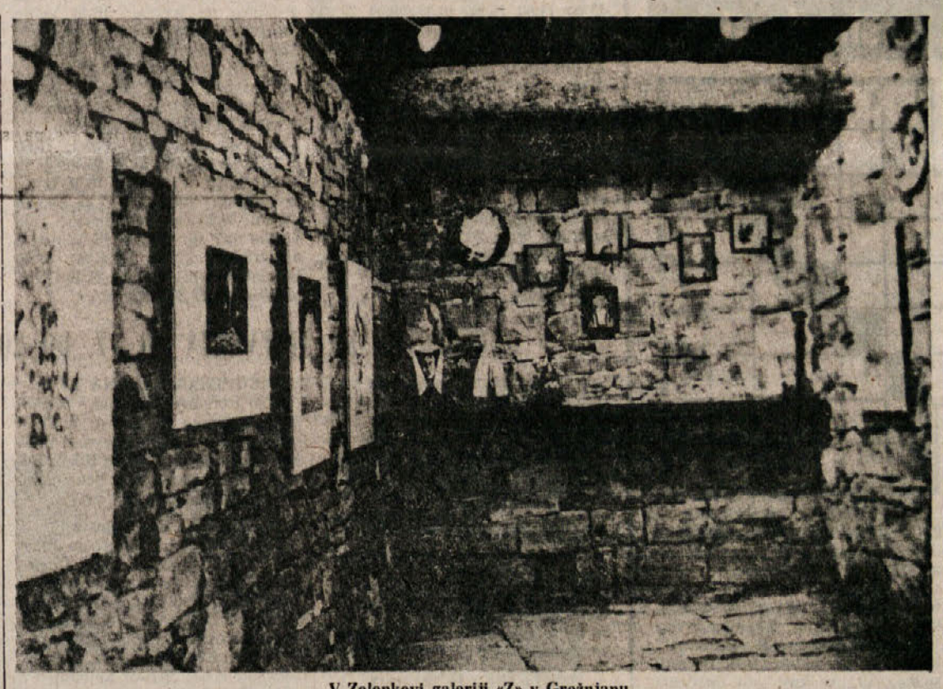

V Zelenkovi galeriji «Z» v Grožnjanu

Poleg Poljaka je tu Klara Barakonyi «Madžarka iz Madžarske». To poudarjamo zato, ker je tudi Nemes Fekete Edit Madžarka, ker je ves ubotiški klub umetnikov sestavljen iz Srbov oziroma Hrvatov ter Madžarov. Klara pa je doma iz Pecsa na Madžarskem in je prinesla v Grožnjan na ogled kakih deset svojih jedkanic v črno-belem in v barvah. Vsekakor je ta umetnica na višji ravni kot oba umetnika, ki smo ju že omenili.

In ko že govorimo o Madžarih, domačih in gostih, stopimo še v galerijo «Togyi», kjer razstavlja mlad subotiški profesor likovne umetnosti Joseph Todjeraš, ki pa je tokrat v Grožnjanu navzoč izključno s keramiko. Prof. Todjeraš, ki je doslej razstavljal v Novem Sadu, Beogradu, Bratislavi, Moskvi, Istanbulu in drugod, ima v mali galeriji bogato zbirko svojih del, pa tudi dela svoje žene Irene ter keramiko drugih vojvodinskih umetnikov. Njegova galerija je zanimiva izključno za tistega, ki ima namen izbrati si kak okusen spominček. V galeriji je veliko žgane gline in keramike nasploh, vendar se nam zdi, da so najboljši tisti motivi, ki ponazarjajo vojvodinsko folklorno bogastvo, ki je zares bogato, saj je nastajalo pod vplivom različnih kultur, ki se križajo v Panonski nižini.

V galeriji Renzi je Američanka Grace Renzi - Kantušer dala na ogled nekaj večjih grafičnih listov abstraktnega značaja, hkrati pa tudi nekaj majhnih a zelo dobrih risb z domačo, grožnjansko motiviko.

Stopimo v galerijo «Z». Tu razstavljata v svoji galeriji Karel Zelenko in njegova žena Sonja Rauter - Zelenko. Karel Zelenko je razstavil osem olj v tipično njegovih mračnih barvah, njegova žena pa je razstavila sedem kipcev iz barvane žgane gline.

Kot po navadi se Jože Spacal tudi tokrat predstavlja s svojo grafiko. V galeriji «Stara Kovačija» je razobesil 16 svojih velikih grafičnih listov in sicer štiri «Jesenske ptice», dva «Jesenska vetra», nato še «Poletni večer», «Erupcijo» in še kaj. Gre za resnično grafiko, ki ne potrebuje temeljitejše ocene, saj je znano, da se Spacal predstavlja le s svojimi uspelimi in resnično veljavnimi deli.

Prav tako bi mogli reči tudi za Janeza Grudna, ki v «Ateljeju 77» razstavlja 15 serigrafij, ki prikazujejo nekolikanj «stilizirane» pokrajine. Vsa dela so zelo dobra, v lepih skladnih barvah razen ene, kjer mojster po našem ni našel skladja med pokrajino in nebom.

Pred dnevi je v svoji improvizirani galeriji razstavil nekaj svojih del tudi Štefan Planinc. Tokrat je dal na ogled šest svojih olj in tri risbe. Vtem ko je olja prinesel s seboj iz Ljubljane, so risbe nastale kar na kraju samem in so zato v nekakšnem kontrastu z olji. Razstava pa vendarle zasluži vso pozornost.

V tem svojem bežnem sprehodu po grožnjanskih uličicah od galerije do galerije se bomo na koncu ustavili še v galeriji «Ars Medica». Nalašč smo to galerijo pustili za zadnjo, kajti v njej trenutno razstavlja naš tržaški rojak dr. Robert Hlavaty, ki je prinesel na ogled v Grožnjan kakih deset svojih akvarelov. Umetnik se ob vhodu v galerijo predstavlja s svojim barvnim avtoportretom. Nato se zvrsti nekaj kraških motivov v zimskem času in zimskem razpoloženju, še več je kraških motivov sredi pomladi in poletja, med vsemi temi deli pa je tudi ena marina. Kot vedno je Robert Hlavaty najboljši v svojih kraških motivih, saj je njegov Kras zares živ, pa naj bo sredi zime ali poletja.

Našteli smo vrsto galerij, umetnikov in se ustavili tu ali tam pri kakem delu. Kot smo že rekli, je galerij veliko in mnogo preveč, da bi jih vse navedli in se v vsaki dalje ustavili. Morda pridejo druge na vrsto kdaj drugič.

Fre

Priprave za proslave 100-letnice rojstva pesnika Otona Župančiča

Januarja prihodnjega leta bo stoletnica rojstva pesnika, velikega predstavnika slovenske moderne, Otona Župančiča. V Sloveniji pripravljajo številne spominske slovesnosti s podobnim namenom, kot so ga imele lanske proslave Cankarjeve in Kosovelove obletnice — približati bralcem njegovo delo.

Župančičeve proslave bo usklajeval poseben odbor pri Republiški komisiji Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki ima 60 članov, predseduje mu književnik Matej Bor, njegov sekretar pa je literarni zgodovinar Janez Rotar. Člani odbora predstavljajo družbenopolitično in kulturno življenje vse Slovenije in tudi slovenskega zamejstva na Koroškem in v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Slovence iz Italije zastopata v odboru predsednik SKGZ Boris Race in pesnik Miroslav Košuta, koroške Slovence pa predsednika obeh osrednjih organizacij dr. Franci Zwitter in Matevž Grilc ter pesnik Valentin Polanšek.

Ker se je Oton Župančič rodil na Vinici ob Kolpi (23. januarja 1878), bodo prve prireditve v počastitev tega jubileja v Beli krajini že prihodnji mesec, sklepna proslava pa bo predvidoma konec prihodnjega šolskega leta, t.j. v juniju 1978 na Vinici. Dotlej bodo dokončno uredili pesnikovo rojstno hišo, tako kot se spodobi iz spoštovanja do velikega moža v slovenski literaturi in kulturi. O vsem tem so bili v preteklih dneh v Metliki in v Črnomlju razgovori, ki sta se jih udeležila tudi podpredsednik slovenske skupščine in književnik Beno Župančič ter predsednik izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije Ivo Tavčar.

Prav bi seveda bilo, da bi se Otona Župančiča ob 100-letnici njegovega rojstva spomnili tudi pri nas v zamejstvu.

revije

TRIESTE

Trimesečna revija za politična in kulturna vprašanja. Leto XXI, št. 105 za julij 1977. Številka se začne z uvodnim člankom «Appuntamento a Belgrado», v katerem Ludovico Garruccio obravnava vlogo in pomen zasedanja predstavnikov evropskih dežel ter Kanade in ZDA, ki so se sestali v jugoslovanskem glavnem mestu, da bi preverili, kaj se je uresničilo od sklepov, ki so bili sprejeti v Helsinkih, hkrati pa da bi postavili platformo za sestanek šefov evropskih držav, ki se bodo v Beogradu sestali v oktobru. V drugem članku je govor o prometnih perspektivah na cesti med Vidmom in Trbižem. Članek je prispeval Ennio Santucci, ki je poskrbel tudi za grafikone o prometu na tej relaciji. V temeljitem članku z naslovom «Nuovi dirigenti e nuovo statutto per il gruppo etnico italiano dell'Istria e di Fiume» Franco Sabino obravnava zadnji občni zbor italijanske unije za Istro in Reko, ki je bil junija v Kopru in na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo italijanske manjšine. Franco Sabino temeljito analizira tudi novi statut, ki je bil potrjen na občnem zboru in ga primerja s prejšnjim. Sledi Gaetana Blasine članek «Per una nuova politica sanitaria», ki obravnava prehod iz dosedanjega zdravstvenega sistema na nov sistem, ki je v kompetenci dežel. Članek «L'istruzione tecnico - professionale in Italia» obravnava in statistično prikazuje enega najbolj perečih problemov

Primorske bibliografske vesti

XV.

PLANINSKI VESTNIK. 8. - 1977. Drago Karolin je napisal članek Ob 70-letnici PD Ilirska Bistrica 1907-1977 (465-476). Ker se bistriško planinstvo napaja in krepi predvsem v objemu mogočnega **Snežnika**, je primerno, da je avtor vsestransko opisal to znamenito goro ter jo prav pesniško predstavil.

DOMETI. 5. - 6. - 7. - 1977. Reška mesečna revija je izšla v enem samem zvezku, ki obsega kar tri številke. Zanimivo zgodovinsko gradivo se v glavnem nanaša na čas in dogajanja med obema vojnama in med NOB. Za Primorsko najzanimivejši prispevek je vsekakor razprava, ki jo je napisala Anna Maria Vinci Cona in ima naslov Nacionalna politika tršćanske kurije od 1938. do 1945. (83-93). Avtorica je z deloma novih in izvirnih izhodišč raziskala delovanje tržaško - koprskega škofa **msgr. Antona Santina** v letih 1938-1945.

ETHNOLOGIA SLAVICA. 7. - 1975 (1977). Ugledna mednarodna revija za slovansko etnologijo, ki od leta 1968 izhaja pri filozofski fakulteti univerze Jana Komenskega (Universitas Comeniana, Facultas Philosophica) v Bratislavi in je njen sourednik za Jugoslavijo dr. Vilko Novak z ljubljanske filozofske fakultete, je v zvezku VII. za leto 1975 (z letnico izida: Bratislava 1977) objavila razpravo **Milka Matičetovega** v italijanščini z naslovom **Čas** in podnaslovom **Un essere mitico dalla Val Resia** (221-226). Razprava, ki vsebuje tudi v rezijanščini zapisano neko zgodbico Ane Bordanove iz Njive, je bila napisana leta 1974 in zanimivo je, da revija objavlja njen povzetek v slovenščini («Čas», bajno bitje iz doline Rezije - Povzetek, 226).

QUADERNI DEL LOMBARDO - VENETO. 2. - avgust 1977. Čeprav samo ciklostilirana, pa vendar čedna in zanimiva revija, ki jo izdaja «mittelevropski» navdušenec in prijatelj Slovencev Nino Agostinetti (v Padovi), na str. 30 prinaša kratek članek Karel Lavrič dottore a Padova, v katerem zvemo, da je na padovski univerzi, ki je imela v preteklosti precejšen vpliv pri Slovencih in Hrvatih ter drugih Slovanih, 2. 5. 1845 diplomiral tudi naš znani narodni buditelj v prejšnjem stoletju, dr. Karel Lavrič; obavljena je fotokopija Lavričevih osebnih podatkov z njegove doktorske diplome, ki jo sedaj hrani Goriški muzej na Kromberku.

T. P.

ZEMELJSKI PLIN Z ALJASKE V ZDA PREKO KANADE

OTTAWA — V svojem hlastanju po velikanskih prirodnih bogastvih Aljaske naletavajo ZDA na stevilne, tudi nepredvidene ovire. Pred leti so se komaj komaj odločili za naftovod od severa proti jugu in ga po več letih tudi končali, tako da je pred nedavnim začel s poskusnim obratovanjem, ki še traja. Te dni pa se bodejo s Kanadčani in tudi z drugimi ovirami, kako bi speljali z Aljaske prirodni ali tako imenovani zemeljski plin. Tu se spoprijemajo s prirodnimi težavami, pa tudi z Indijanci. Kakor poročajo agencijske vesti, je tudi tretja komisija, ki jo je imenovala kanadska vlada za proučitev vprašanja, kako speljati plinovod z Aljaske čez Kanado proti potrošniškim središčem v ZDA, izrazila zaskrbljenost za obstoj indijanskega plemena, ki živi na področju Yucona, ter tamkajšnjih belopoltih doseljencev. Gre v bistvu za samih 7.000 Indijancev in dvakrat toliko doseljencev, toda «nepošteno in nesprejemljivo je, da bi Američani uživali blagodeti tega prirodnega bogastva, račun pa naj bi plačali domačini, Indijanci in doseljeno belopolto ljudstvo», kot je rečeno v poročilu, ki ga je sestavil predsednik komisije prof. Kenneth Lysyc, dekan pravne fakultete.

Doslej je eno zadevno poročilo sestavila tako imenovana Bergerjeva komisija, ki je predložila, naj bi z izvajanjem načrta počakali deset let. Komisija, ki jo je imenovala državna ustanova za energijo, pa je postavila zahtevo, naj bi plinovod le oplazil deželo Yucon.

Bergerjevo poročilo torej zahteva odložitev izvajanja načrta za deset let. V tem času pa bi ZDA morale poiskati drugo rešitev, kajti potrebujejo ogromne količine goriva, torej tudi zemeljskega plina. Zato se v ZDA vedno bolj uveljavlja mnenje, da bi namesto kanadskih načrtov izpeljali svoj prvoten načrt, to je načrt ki predvideva vzporedno napeljavo plinovoda z naftovodom vse od severnih predelov Aljaske do pristanišča Valdez na jugu, tu pa bi plin utekočinili in ga nato z ladjami prepeljavali v ZDA. Ta načrt bi veljal 8 milijard in pol dolarjev.

Z zaupanjem v boljši svet

(Nadaljevanje s. 5. strani)

tej poti določene ovire, z upanjem graditi tisto prihodnost, v katero težijo najbolj avtentične prvine človekovega duha.

Že v tem skopem prikazu vloge, ki jo je imel Bloch v razvoju filozofske misli v zadnjih desetletjih in ob pomenu njegovih izvajanj na dejanski razvoj odnosov med ljudmi, je oč razumeti izredno važnost njegovega miselnega življenjskega dela. In na noben način se ne moremo strinjati z Magrisom, ki je v «Corriere della sera» poročilu o Blochovi smrti dal naslov «Razočaran profet, ki je teoretiziral upanje». Če je bilo Blochu kot človeku in kot filozofu kaj tuje, to je prav obup in razočaranje. Tudi v težkih in celo kritičnih trenutkih je znal in je hotel verjeti v drugačno prihodnost.

S tem jo je tudi pomagal graditi in s tem je tudi dal izreden zgled drugim, nam vsem, da je dinamika bistveni sestavni del življenja in da je človekovo upanje vzgib za to dinamiko. In to je tudi tisto upanje, ki sili zatirane in odrinjene, da se organizirajo in se borijo za svojo osvoboditev.

V tem svojem predlogu je Bloch izredno sodoben, izredno jasen in izredno perspektiven. Žal je njegovo delo med Slovenci vse premalo poznano, sploh pa ga tudi v italijanskem in francoskem kulturnem prostoru le redki dobro poznajo. Tudi zanj bo torej veljalo, da bo kot vsi veliki duhovi, šele po smrti postal bolj znan in upoštevan.

BERITE REVIJO

DAN

KRIŽANKA... z našim krajem

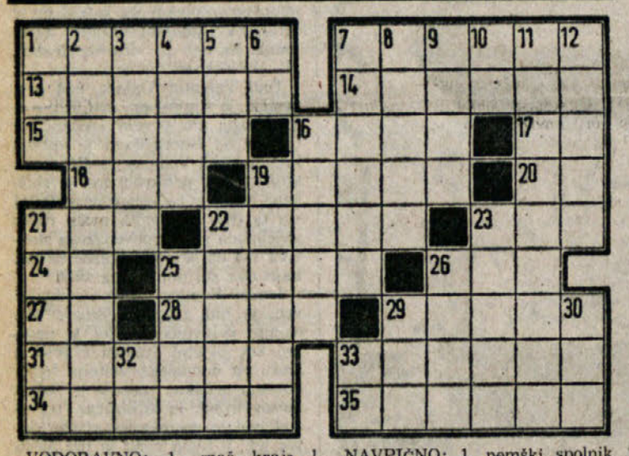

VODORAVNO: 1. «naš kraj», 7. grški filozof, 13. sozvoki; soglasja; ubranosti, 14. skalna...trava, 15. kontakti, 16. revščine, 17. predlog, 18. naplačilo, 19. Peter in. . ., 20. Branka Jurca, 21. rimski pozdrav, 22. ubožen, reven, 23. predlog, 24. nikalnica, 25. slovensko smučarsko središče, 26. življenjska tekočina, 27. medmet, 28. nevarna gorska ptica, 29. norce. . (norčevati se), 31. francoski revolucionar, 33. dunajski park, 34. doba v zgodovini človeštva, ki obsega grško in rimsko družbo v starem veku, 35. v knjigovodstvu obveznosti, ki jih ima trgovec.

NAVPIČNO: 1. nemški spolnik, 2. priimek kasnejšega rimskega cesarja Avgusta, 3. francoska reka, 4. evropska (otoška) prebivalka, 5. Sandi na koncu, 6. Anton Ingolič, 7. odvec, 8. debelo, kosmato sukno, 9. Kajnova žrtev, 10. osebni zaimek, 11. privolitev, koncesija, 12. žensko ime, 16. sod, sodec, 19. večkrat jih mečemo pod noge, 21. pozitivni električni pol, 22. vrsta sloga z razkošno dekorativnostjo, 23. dospeti, 25. kornerji pri nogometu, 26. zamejsko športno društvo, 29. mestece v Piemontu, 30. irska teroristična organizacija, 32. Nikola Tesla, 33. Pablo Picasso. *(lako)*

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 14. AVGUSTA 1977

TRST A

8.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Vedri zvoki; 10.30 Nedeljski sestanek z orkestrom; 11.05 Mladinski oder; 11.35 Nabožna glasba; 12.15 Glasba po željah; 13.00 Na morje, v hribe ali pa doma; 13.15 Pa se sliš; 13.35 Klasično a ne preresno; 14.05 Operetna glasba; 14.35 Orkestri

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 21.30 Poročila; 8.00 Glasbeno prebujenje; 8.40 Kako se počutiš; 9.15 Orkester Vince Tempera; 9.30 Plošče; 10.00 Z nami je . . .; 10.15 Glasbeni portret; 10.45 Glasba in nasveti; 11.15 Festivalbar 77; 12.10 Glasba po željah; 12.40 Pičice na i; 13.00 Avto story; 14.35 Mini juke-box; 15.00 Folk in tudi ne; 15.30 Koncert na trgu; 16.15 Glasbeni program; 16.45 Armandov kotiček; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 17.30 Sosednji kraji in ljudje; 17.45 Od hiše do hiše; 18.30 Primorski dnevnik; 19.25 Programi tedna; 19.30 Primorska poje 77; 20.30 Crash, 21.00 Srečanje z našimi pevci.

RADIO 1

8.00, 10.10, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 Program za praznični dan; 8.40 Glasbena skrinja; 10.20 Pisan poletni glasbeno - govorni spored; 15.20 Plošče, vesti, neposredni stiki itd.; 17.20 Lahka atletika za evropski pokal. Finalne tekme, prenos iz Helsinkov; 17.35 Ljudske zgodbe, stare in nove; 18.05 Program resne glasbe; 19.20 Večerni program; 20.55 Marco Praga: La porta chiusa.

RADIO 2

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.55 Jutranji spored; 8.15 Danes je nedelja; 8.45 Pogovor o TV sporedih med tednom; 9.40 Johnny Dorelli s programom: Buona domenica a tutti; 11.00 Pisan spored «Radiotrionfo»; 12.45 Portreti s svinčnikom; 13.40 Polke, valčki in mazurke, oziroma program Pod vedrim nebom; 14.00 Glasbeni spored «No Stop»; 15.00 Lepo poletje oziroma program s Paolo Ferrari in Rito Savagnone; 17.00 Neposredni prenos športnih dogodkov ob glasbeni spremljavi; 18.55 Lahka glasba iz Južne Amerike; 19.50 Franco Soprano vodi spored Opera 77; 21.00 Radio 2

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 19.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.15 Danes je nedelja; 8.15 Zdravo, tovariši vojaki!; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.07 Radijska igra za otroke; 9.43 Skladbe za mladino; 10.05 Še pomnite, tovariši; 11.05 Nedeljska panorama zabavne glasbe; 12.15 Glasba po željah; 14.10 Zabavna glasba; 14.20 Nedeljska reportaža; 14.15 Obisk pri orkestru RTV Ljubljana; 15.05 Nedeljsko popoldne; 17.00 Zabavna radijska igra; 20.30 Zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Glasbene razglednice; 21.00 V nedeljo zvečer.

PONEDELJEK, 15. AVGUSTA 1977

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro; 8.30 Glasba in kramljanje; 9.00 Maša; 9.45 Koncert sredi jutra; 10.00, 11.30 Predpopoldanski omnibus; 11.05 Mladinski oder; 12.15 Glasba po željah; 13.15 Glasbeni almanah; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Glasba na našem valu; 15.30 Klasični album; 16.15 Od melodije do melodije; 17.00 «Božja planina», radijska igra; 18.35 Slovenski zbori.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.00 Glasbeno prebujenje; 9.30 Plošče; 10.00 Z nami je . . .; 10.45 Glasba in nasveti; 11.15 Festivalbar 77; 11.30 Lepo poletje; 11.45 Pojejo The Jacksons; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Sportni ponedeljek; 14.10 Popevke; 14.35 Pismo iz . . .; 14.40 Mini juke - box; 15.00 Skladbe za klavir; 15.30 Par besed; 15.45 La Vera Romagna; 16.00 Poje Ljupka Dimitrovska; 16.15 Glasbeni program; 17.10 Poslušajmo jih skupaj; 17.40 Glasbeni notes; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Zabavna glasba; 19.00 Glasbeni cocktail; 19.35 Iz zborovskega arhiva; 20.30 Crash.

RADIO 1

8.00, 10.00, 13.00, 19.00, 21.00 Poročila; 8.40 Resna glasba; 9.00 Vi in jaz, glasbeno-govorni spored; 11.00 Italijanska folklorna glasba; 11.30 Komu zvonijo zvonovi . . .; Glasbeno - govorni spored; 13.30 Pisana glasba; 14.3. Strnjena komedija: Ivan Turgenjev: «Tuji kruh»; 15.00 Pisan glasbeni spored; 15.30 Zgodbe in kronike pod naslovom Prizma; 16.15 Poletni spored: Glasba, razmišljanja in še kaj; 18.05 Srečanje z VIP: Tokrat je na vrsti Mozart; 18.35 Mladina o sedanjem in tudi drugačnem turizmu; 19.20 Pesmi za veliki šmaren; 20.30 Kitare in kitaristi, pa tudi še kaj polemike; 21.05 Kako vidijo nekateri bodočo Evropo; 21.40 Zdravstvene novosti in zanimivosti; 22.00 Jazz.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 19.00, 20.00, 23.00 Poročila; 6.15 Danes za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.20 Beseda na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 10.20 Pesmice na potepu; 10.40 Vedre melodije; 11.40 Turistični napotki; 12.03 Za vsakogar nekaj; 13.10 Veliki revijski orkestri; 13.20 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 14.20 Zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam . . .; 15.05 Pojo amaterski zbori; 15.30 Glasba po željah; 16.30 Melodije in ritmi; 17.00 «Vrtiljak»; 19.05 Iz tuje glasbene folklore; 19.25 Zvočni signali; 20.20 Zabavna glasba; . . .35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Vilija Petriča; 21.00 Poletni kulturni vodnik; 21.10 Operni koncert; 23.20 Popevke.

TOREK, 16. AVGUSTA 1977

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05, 9.05 Glasba in kramljanje; 9.30 Nekoč je bilo; 9.40 Koncert sredi jutra; 10.05, 11.35 Predpoldanski omnibus; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Glasbeni almanah; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Glasba na našem valu; 15.35 Klasični album; 16.05 Od melodije do melodije; 16.30 Za najmlajše; 17.05 Slovenski glasbeni mojstri; 17.25 Glasbena panorama; 18.05 Klasiki moderne demokracije; 18.15 Zborovska glasba.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.00 Glasbeno prebujenje; 9.30 Plošče; 10.00 Z nami je . . .; 10.15 Orkester Michel Legrand; 10.45 Glasba in nasveti; 11.15 Festivalbar 77; 11.30 Lepo poletje; 11.45 Orkester lahke glasbe; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Mladi pred mikrofonom; 14.15 Ansambel Casadei; 14.35 Mini juke-box; 15.00 Valčki, polke in mazurke; 15.30 Poje Mersia; 16.15 Glasbeni program; 17.10 Poslušajmo jih skupaj; 17.40 Glasbeni notes; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Zabavna glasba; 19.00 Glasba po željah; 19.35 Domači pevci zabavne glasbe; 20.30 Crash; 21.00 Operne skladbe; 21.35 Rock party; 22.00 Glasbeni sestanek; 22.35 Komorna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 18.00, 19.00, 21.00 Poročila; 7.20 Kronike in glasba; 8.40 Program resne glasbe; 9.00 Vi in jaz: glasbeno - govorni spored; 10.25 Komu zvonijo zvonovi; 12.05 Nekaj besed in nekaj glasbe; 12.30 Po ena dežela na enkrat: Ligurija; 13.30 Pisan glasbeni spored; 14.30 Roman v nadaljevanju; 15.05 Glasbeni spored; 15.30 Romani, poezije in še kaj; 16.15 Bogat poletni spored z glasbo in razmišljanjem; 18.05 Tandem; 18.35 Srečanje z VIP: Herbert von Karajan; 19.20 Večerni spored; 20.30 Jazzovski program; 21.05 Kronike s sodišča: Proces Zaniboni - Capello; 21.35 Il Trovarobe; 22.00 Klasična glasba.

SLOVENIJA

6.00, 7. 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 19.00, 20.00, 23.00 Poročila; 6.15 Danes za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.20 Beseda na današnji dan; 9.08 Glasbena matinej 10.05 Berislav Kosier: Beli potop; 10.20 Mladi koncertant; 10.40 Ljudske v solističnih in zborovskih izvedbah; 11.40 Turistični napotki; 12.03 Poletni promenadni koncert; 13.10 Danes smo izbrali; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.20 Zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam . . .; 15.0 V korak z mladimi; 16.30 Glasbeni mozaik; 17.00 «Vrtiljak»; 19.05 Poletni sprehod z našimi solisti; 20.20 Zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Slavko Žnidaršič; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 17. DO 20. AVGUSTA 1977

SREDA, 17. avgusta

16.25 Nogomet: Budućnost - Panathanaikos; 18.40 Obzornik; 18.55 Spekter; 19.20 W. A. Mozart: Čarobna piščal; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film tedna: Ubijalec stoletja; 22.35 Dnevnik; 22.50 Vaterpolo: Jugoslavija - ZRN; 23.40 Evropsko prvenstvo v plavanju.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.35 Na zatožni klopi: Najboljši od vseh, prvi del; 22.25 Plavanje - Jönköping, evropsko prvenstvo.

ČETRTEK, 18. avgusta

19.00 Obzornik; 19.15 Pustolovci, serija; 19.45 Modri plašček; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Svet 1900-1939, dok. serija; 22.00 Izziv kulturi: Turizem in kultura; 23.30 Dnevnik; 23.40 Jönköping: Evropsko prvenstvo v plavanju.

KOPRSKA BARVNA TV

19.30 Plavanje in skoki - Jönköping, evropsko prvenstvo; 20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.35 Bandit Cord, film; 23.00 Rdeča roža za zdravnika Voja, dok. oddaja; 23.20 Univerziada - Sofija.

PETEK, 19. avgusta

15.55 Jönköping: Vaterpolo Jugoslavija - Romunija; 18.30 Obzornik; 18.45 Po brazdah partizanskih ladij; 19.15 Profesor Baltazar, risanka; 19.25 Glasba z obzorja, serija; 19.45 Od vsakega jutra raste dan: Sele; 20.30 Dnevnik; 21.05 D. Guardamagna: Krištof Kolumb, TV nad.; 22.05 Od glave do pete; 23.30 Dnevnik; 23.45 Enoroki policist, serija Policijske zgodbe.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.35 Živeti za plavanje, film; 23.10 Plavanje - Jönköping.

SOBOTA, 20. avgusta

9.00 Profesor Baltazar, risanka; 9.10 Modri plašček; 9.40 Človek in zemlja; 10.10 Po sledeh napredka; 10.40 D. Guardamagna: Krištof Kolumb, TV nad.; 17.45 Nogomet: Vojvodina - Velež; 18.30 Obzornik; 19.45 Brigadirski TV studio; 20.30 Dnevnik; 20.50 Tedenski zunanjepolitični komentar; 21.00 Feniksov let, film; 23.10 Dnevnik, 23.25 Pregled sporeda; 23.45 Evropsko prvenstvo v plavanju in vaterpolu.

KOPRSKA BARVNA TV

17.40 Nogomet - Novi Sad: Vojvodina - Velež; 19.00 Jönköping: Plavanje in skoki, evropsko prvenstvo; 20.30 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Na zatožni klopi: Najboljši od vseh, II. del; 22.05 Težki časi za krvosese, film; 23.35 Jönköping - Vaterpolo: Jugoslavija - Nizozemska.

NEDELJA, 14. AVGUSTA 1977

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 *Maša*
11.55 *Nabožna oddaja*
13.00 *Nedeljski koncert*
13.30 DNEVNIK
18.15 *Za praznični dan*
19.00 *Popevke zadnjih 20 let*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Film z Anno Magnani:* AVTOMOBIL
Z današnjim nadaljevanjem se zaključi ciklus filmov, ki v njih igra glavno žensko vlogo Anna Magnani. Italijanska TV je posvetila veliki umetnici ciklus z naslovom «Portreti ženske». Anna Magnani igra v tem filmu vlogo nekoliko ovenele nekdanje dame, ki je znana pod imenom «Contessa», ki je bilo pravzaprav njeno nekdanje ime. «Contessa» je že «izpregla» in preživlja svoje večere sama. Sicer si privošči vsega in je vedno vesela, ljudje se z njo dostojno obnašajo. Skratka, vse bi bilo v redu in prav, toda nima niti doma, niti družine, nima celo niti nekaj takega, kar bi jo vezalo za življenje . . .
22.15 ŠPORTNA NEDELJA
Kronike in rezultati ter komentarji glavnih športnih dogodkov
23.05 *Napoved programa za prihodnje dni*
Ob koncu DNEVNIK in *Vremenska slika*

Drugi kanal

13.00 *Dnevnik* — OB 13. URI
13.15 *Izbor iz «One druge nedelje»*
14.00 *Neposredni športni prenos*
Vse do 18.15 bodo prenašali razne športne prireditve kot na primer ameriški nogomet, avtomobilske dirke v Zeltwegu v Avstriji, tekmovanje v lahki atletiki iz Helsinkov na Finskem ter evropsko plavalno prvenstvo iz Jönköpinga
18.15 *Napoved programa za prihodnje dni*
18.25 PRIGODE LAURE STORM
19.50 *Dnevnik 2* - ODPRTI STUDIO
20.00 *Športna nedelja*
20.40 *Pregled včerajšnjih TV dogodkov*
21.55 *Dnevnik 2* — DOSSIER
22.50 *Dnevnik 2* — ZADNJE VESTI
23.05 *Judovska stvarnost*

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.45 *Za nedeljsko dobro jutro: Ansambel Jožeta Burnika*
10.15 *Pregled sporeda za prihodnji teden*
10.35 *Cronin:* ZVEZDE GLEDAJO Z NEBA, barvna nadalj.
11.25 *Jönköping: Evropsko prvenstvo v vaterpolu*
Srečanje med JUGOSLAVIJO in ITALIJO -- neposreden prenos
12.30 *Fudji je naš raj*, serijski film
13.00 *Kmetijska oddaja*
14.55 *Finale evropskega atletskega prvenstva*, prenos iz Helsinkov
17.55 *Igre brez meja*
19.15 POROČILA
19.20 SANDOKAN, serijski film
20.30 DNEVNIK
21.00 *S. Stojanović:* VEČ KOT IGRA, barvna nadaljevanka
21.50 *Po sledeh antične kulture:* SKRIVNOSTI MORJA
22.20 DNEVNIK
22.35 *Večer z Jackom Parnellom*
23.00 *Cesta in mi*
23.10 *Športni pregled*

Koper

17.30 *Lahka atletika, prenos iz Helsinkov*
20.15 *Otroški kotiček*
21.15 *Čudeži se ne ponavljajo*
22.55 *Vaterpolo:* JUGOSLAVIJA - ITALIJA

Zagreb

19.55 *Mozart:* COSI FAN TUTTE, prvo dejanje
21.00 TRETJI ČLOVEK, film
22.55 BUDIMPEŠTANSKI VEČERI, zabavna glasba

PONEDELJEK, 15. AVGUSTA 1977

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 *Maša*
13.00 *Ameriška glasba*
13.30 DNEVNIK
17.00 Stan in Oliver
18.05 *Jo Gaillard:* tretja epizoda: OTOK SPOMINOV
18.55 *Ihtavi, simpatični Braccio di Ferro*
Trije kratki risani filmi
19.20 *Nepremagljivi človek iz džungle*
Logično, da gre za film s Tarzanom. Med nekim lovom se rani lovec domačin, ki se udinja belopoltim lovcem. Tarzan pokliče zdravnika in tudi komisarja, da da bi kontroliral početje lovcev, ki na veliko lovijo divje živali. Lovci ujamejo njegovo opico Cito ter dečka ki jo hoče rešiti. Tarzan reši vse, naravno, s pomočjo slonov.
19.45 *Almanah in Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Film* «I MOSTRI»
Delo je režiral Dino Risi, v glavnih vlogah igrajo Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Michele Mercier, Marisa Merlin, Lando Buzzanca itd.
Ob koncu DNEVNIK in *Vremenska slika*

Drugi kanal

13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.15 *Mali koncert*
17.00 LOVEC IZ MISSOURIJA
Film je režiral Wellman, glavno moško vlogo pa igra Clark Gable
18.15 *Program za mladino:* OPAZUJMO ŽIVLJENJE
18.45 *Dnevnik 2 — Športne vesti*
19.00 DAVID COPPERFIELD.
19.45 *Dnevnik 2* - ODPRTI STUDIO
20.40 *Prenos iz milanskega gledališča Scala*
«NAGRADA DINO CIANI 1977»
21.45 HAPPY END
Delo sta napisala Bertolt Brecht in Kurt Weill.
22.25 *Potovanje na dva jezikovna otoka*
Ob koncu DNEVNIK 2 — EVROPSKO PRVENSTVO V PLAVANJU, prenos iz Jönköpinga

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.50 *Obzornik*
19.13 *Človek in zemlja*, serijski film
19.45 *Mladi za mlade*
20.30 DNEVNIK
21.00 *Z. Dirnbach:* NOČNI POGOVORI HENRIETTE VON SCHIRACH, drama
Nocojšnja drama je pravzaprav portret nacističnega psihološkega fenomena Henriette von Schirach, vdove Baldurja von Schiracha, voditelja nemške nacistične mladine in poznejšega dunajskega gaulaiterja. Petdeset let je minilo od nastanka nacizma in več kot 30 let je že mimo, odkar je moral nacizem kloniti in ko se je druga svetovna vojna končala. Že neštetokrat je bil govor, kaj so nacisti počeli in kolikšno zlo je nacizem predstavljal ne le za zasedene dežele in narode, pač pa tudi za same Nemce.
21.55 *Kulturne diagonale*
22.35 DNEVNIK
22.50 Vaterpolo: JUGOSLAVIJA - MADŽARSKA

Koper

20.00 SKOKI V VODO, prenos evropskega prvenstva
20.55 *Otroški kotiček*
21.35 *Vaterpolo: Jugoslavija — Madžarska*
22.30 *Glasbena oddaja: Nastopa Julio Iglesias*

Zagreb

21.00 *M. Jakovljević:* RANJENI OREL, drama
21.25 *Kulturna oddaja*
23.15 *Polh*, dok. oddaja

TOREK, 16. AVGUSTA 1977

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 *Jazzovski koncert*
SREČANJE Z ENRICOM RAVO
13.30 DNEVNIK
19.10 *Fritz in Franz*, risan film
19.20 *Tarzan v prepovedani džungli, I. del*
Skupina lovcev, ki lovi divje živali kar povprek, sklene, da bo divjak poiskala tudi na tistem ozemlju, koder je lov prepovadan in kjer je sicer veliko živali a domače pleme Zeculù ne pusti nikakega tujca v bližino. S tem plemenom je v dobrih odnosih edinole dr. Colliers.
20.00 DNEVNIK
20.40 BREZ MADEŽA IN BREZ STRAHU, nadaljevanka
Nadaljevanje se začenja s poročnim slavjem, ko se vzameta Ulla in Sorensen. Oče Kempowski se je vrnil z bojišča. Navzoč pa je tudi ženinov oče. Ker je vsakdo popil kak kozarec, prihajajo na dan razne stvari, predvsem danski odpor proti nanacizmu. Mladoporočenca odpotujeta na Dansko, kjer bosta tudi ostala.
21.35 *Zastrupljena Italija:* MARE MOSTRUM
22.05 *Glasbena prireditev*
Ob koncu DNEVNIK in *Vremenska slika.*

Drugi kanal

13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.15 *Komorni koncert*, nastopa klavičembalist Ruggero Giarlin
18.15 *Energetika:* PARNI STROJ
18.45 *Športne vesti*
19.00 *Il Palio dell'Assunta*, prenos
19.45 *Dnevnik 2* — ODPRTI STUDIO
20.40 *Dnevnik 2 — Dossier*
Današnja oddaja bo govorila o trenutno najbolj aktualnem vprašanju italijanskega turizma in sicer o tem, koliko se sme in koliko ne človek na kopališču sleči. Nekoč smo poznali dolge kopalne obleke, nato so prišle «normalne», za njimi je prišel bikini, nato spet tanga in za tem še tako imenovani monokini, oziroma enodelna kopalna obleka, ki pokrije le del spodnjega dela. Sedaj smo pa že v fazi popolnega nudizma ali naturizma kot se temu reče. . .
21.30 *Ives Montand:* LE VERGINI DI SALEM, film
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI in *prenos evrospkega plavalnega prvenstva*

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

17.35 *Vaterpolo:* JUGOSLAVIJA - SOVJETSKA ZVEZA
18.25 *Evropsko prvenstvo v skokih v vodo*
19.00 *Obzornik*
19.15 *Pika nogavička*
19.45 PO SLEDEH NAPREDKA
20.30 DNEVNIK
21.00 *Novele Grahama Greena*, nanizanka
21.55 *B. Blacher:* ROMEO in JULIJA, opera
Opero Romeo in Julija izvajajo domači, slovenski pevci
22.45 DNEVNIK
23.05 *Evropsko prvenstvo v plavanju*

Koper

19.40 *Vaterpolo:* JUGOSLAVIJA - SOVJETSKA ZVEZA
20.30 ODPRTA MEJA
20.55 *Otroški kotiček*
21.15 DNEVNIK
21.35 ŽELEZNIČAR, celovečerni film
23.25 *Aktualna tema*
00.00 *Evropsko prvenstvo v plavanju*

Zagreb

21.00 *Signali*
21.50 *Akcija:* TURIZEM
22.00 *Življenje gre dalje*, film

VLADIMIR GRADNIK

Krvavo Posočje

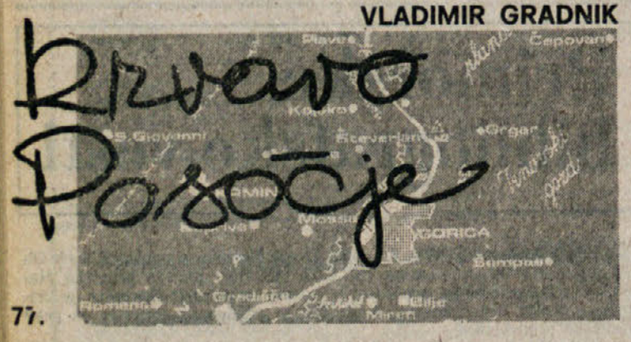

77.

Verjetno ni bil alarm sprožen pravočasno, saj so se mnogi vojaki zadušili med spanjem. Drugače tudi ni moglo biti, saj so bile takratne plinske maske italijanske vojske med najboljšimi. Strażarska in alarmna služba bi bila morala takoj opaziti spuščanje plina, ker se pri tem zaradi silnega pritiska sliši piskanje uhajajočega plina in se čuti tudi poseben vonj. Po skoraj dveurnem obstreljevanju s plinskimi in rušilnimi granatami so topovi okoli štirih utihnili. Ob 6. uri se je silno topovsko obstreljevanje spet oglasilo — tokrat so uporabljali samo rušilne granate in šrapnele, ki so se jim pridružile še mine iz minometov od Banjšic do Bovca. Zatreslo se je ozračje. Okoli 2.000 topov in 1.000 minometov je bruhalo jekleno točo od prednjih do zadnjih italijanskih položajev. Široke žične ovire, betonski in v skalo vsekani strelski jarki, artilerijske postojanke, opazovalnice in komandna mesta, vse je postalo plen rušilnega ognja. Vse, kar je bilo še živega, je zbežalo v zakloniša in v galerije. Odsekani od zunanjega sveta, drug od drugega, v večni negotovosti in strahu, so begunci pričakovali rešitev. Nihče pa ni vedel, od kod in kako naj bi prišla.

Točno ob 8. uri je avstrijsko - nemška pehota na črti od Loma na Banjšicah do Krna prešla v napad; pri Bovcu se je začel napad eno uro pozneje. Osnovna naloga je bila nezadržno napredovati takoj za artilerijskim ognjem. Vsaka avstrijska napadalna operativna skupina je imela svoj cilj. Vse enote so bile tako koordinirane, da bi ob določenem času in na določenem mestu dosegle prvi skupni operativni cilj: prekoračitev državne meje. V sestavu te operativne koncepcije in postavljenih ciljev so posamezne skupine imele še svoje posebne naloge. Akcije teh skupin bomo opisali posebej, začenši od severne strani proti jugu.

7. OD ROMBONA DO KRNA

Skupina Kraus je imela v svojem sestavu divizije «Edelweiss», 22. avstrijsko strelsko divizijo in nemško «Jäger» divizijo. Skupaj je bilo v skupini 41 bataljonov. Skupina Kraus je bila razporejena od Rombona (kota 2208) proti jugu na Raveljnik pred Bovcem, pa čez Javoršček (kota 1549) proti Glavi (kota 1867) in Lemežu (kota 2061) do Krna (kota 2245).

Pred italijansko kaverno na gornji Soči

Operativna naloga te skupine je bila, da v prvi etapi nezadržno prodre proti Kaninu ter skozi Bovec in Žago na Skutnik in Stol, čez Vršič in Vrata skozi Drežnico v Kobarid. Naslednji cilj je bil prehod prek državne meje in napredovanje proti Tarčentu in Tilmentu ter s sodelovanjem drugih operativnih skupin v sestavu 14. avstrijsko - nemške armade in enot 10. avstrijske armade proti Reziji.

NA ROMBONU

Divizija «Edelweiss», ki je imela poleg 2. planinskega polka tudi 3 bataljone 59. pešpolka, je bila razporejena v rajonu od Rombona na jug proti Bovcu. Pred seboj je imela skupino treh italijanskih alpinskih bataljonov in 88. pešpolk, ki je zasedal položaje na črti Mali Rombon - Čuklja - Bovec. Na eni in drugi strani so bili strelski jarki in kaverne vklesani v kamen in obdani z bodečo žico. Na teh položajih, če izvzamemo občasne borbe, se v dveh letih vojne ni kaj posebnega spremenilo. Osnovna naloga divizije «Edelweiss» je bila varovati desno krilo in bok avstrijsko - nemških enot pri preboju preko Bovca in z napredovanjem desno proti Prevali in Kaninu stopiti v zvezo z enotami 10. koroško armade, ki so operirale proti Reziji. Druga naloga je bila, da z eno brigado sledi 22. strelski diviziji. Topniško obstreljevanje v zgodnjih urah 24. oktobra ni dalo pričakovanih rezultatov zaradi dobro utrjenih jarkov in kavern. Italijanska poročila o strupenem plinu, ki se je baje vzdigoval iz Bovca in Bovške kotline, so brez vsake strokovne podlage. Strupeni plini so težji od zraka in silijo navzdol in ne navzgor. Avstrijski napadi so bili na tem mestu tega dne odbiti s precejšnjimi izgubami. Toda opoldne je bila zavzeta vas Plužne nad Bovcem; s tem so bile prerezane poti iz doline proti Rombonu in Prevali. Zaradi tega se je italijanska alpinska skupina na masivu Rombona začela umikati na črto Kanin - Prestreljenik - Prevala - Hudi Vršič (kota 2344). V visokem snegu in hudem mrazu je zmrznilo in je bilo zajetih okoli 1.000 vojakov. Tudi napadalci so imeli izgube.

AVSTRIJSKA STRELSKA DIVIZIJA PRODRE PRI BOVCU

Za glavni udar in preboj v Bovški kotlini je bila odrejena 22. avstrijska strelska divizija. Za tako nalogo je imela vse organizacijske in borbene pogoje. Premeščena je bila čez Vršič iz okolice Beljaka in prišla v rajon vasi Soča v dolini Trente.

Po navodilih komande 14. avstrijsko - nemške armade generala Bülowa je bil prvi operativni cilj te armade, da zavzame planinsko črto Kanin - Breški Jalovec - Mija - Matajur - Ježa - Globočak. To naj bi obenem bila odskočna črta za nadaljnje nezadržno napredovanje proti Čedadu in Huminu. Na podlagi tega navodila bi morala 22. strelska divizija osvojiti vrh in greben Stola (kota 1666) nad Žago že v prvem naletu oziroma najkasneje naslednji dan, 25. oktobra, dopoldne.

Trupla padlih italijanskih vojakov na gornji Soči

DANES SE BO PRIČELO JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO PRVE LIGE

Že v 1. kolu Hajduk-Dinamo

Ljubljanska Olimpija se bo v tej sezoni borila za sredino lestvice

Jugoslovanski nogomet prav gotovo nima razsežnosti (in milijard) italijanskega, vendar postaja iz sezone v sezono vedno bolj priljubljen. Razumljivo torej, da vlada za to prvenstvo, ki bo danes prestalo svoj ognjeni krst, veliko zanimanje. Ekip je osemnajst, možnosti pa nešteto. Možnosti za osvojitev naslova jugoslovanskega prvaka namreč, saj se za prestižno končno zmago jasno potegujejo trije klubi, vendar ni izključeno, da se v zadnjem trenutku stvari ugodno razpletejo v korist tega ali onega «outsiderja».

Moštva, o katerih govorimo, so stari znanci vrha lestvice in imajo za sabo veliko mednarodnih izkušenj. Hajduk, Dinamo in Crvena zvezda so zato v tem prvenstvu glavni in nesporni favoriti. Poleg že standardnih igralcev, s katerimi se ti klubi ponašajo, so si za to sezono zagotovili še vrsto obetajočih mlačincev, ki bodo tako dejansko ojačili vrste prvega moštva.

«Hajduk je klub, ki mora juriti na vrh!» je dejal trener Splitčanov Marković. «Znano je, kje je mesto Dinama. Na vrhu - jasno!» je nič manj samozavestno izjavil Belin.

«C. zvezda se bo kot doslej borila za prvo mesto!», postavlja svojo kandidaturo za osvojitev končne zmage trener Zec. Katera beseda je prava? To bodo pokazali rezultati, ki gotovo ne bodo izostajali tudi v tem prvem kolu, ko bo v središču pozornosti prav

Filipović (Crvena zvezda), eden najboljših jugoslovanskih strelcev

srečanje med dvema favoritoma: Hajdukom in Dinamom. Že danes bodo torej trenerji imeli priliko preveriti trenutno formo svojih varovancev in se mogoče premisliti glede teh izjav... Zakaj pa so trenerji teh treh klubov tako prepričani v končni izid? Hajduk zato, ker šteje v svojih vrstah bero reprezentantov, Katalinić, Boljat, Peruzović, Mužinić, Nikolić, Šurjak in Žungul jamčijo, s svojo izkušenostjo, osvojitev dobrih rezultatov. Nasprotno je Dinamo okrepljen z mladimi in obetajočimi nogometaši, med katerimi so tudi tisti mladi reprezentanti, ki so tako dostojno predstavljali Jugoslavijo na nedavnem gostovanju v Latinski Ameriki. Ostali pa si bodo take izkušnje nabrali v pokalu UEFA, kjer bo Dinamo letos nastopal.

Od vrha k repu. Za obstanek v prvi zvezni ligi bosta bila težak boj predvsem moštvi Osijeka in Trepče, ki je letos novinec.

Verjetno pa se jima bo pridružil tudi kak klub, ki meri sedaj na sredino lestvice in ne razpolaga s tako dobrimi nogometaši. Obe moštvi, kot tudi ostale ekipe, sta doslej odigrali vrsto predprvenstvenih tekem, da bi se posamezniki čimbolje uigrali in tako lahko nudili boljši odpor klubom, ki so za sedaj na papirju močnejši. V teh predprvenstvenih tekmah je omembe vredna turneja, ki jo je C. zvezda opravila po Avstraliji, kjer se je večkrat srečala s tamkajšnjim klubom Arsenal, s Celticom in z reprezentanco Avstralije. No, Beograjčani so se zelo dobro odrezali in le dvakrat so odšli poraženi z igrišča.

Med klube, ki sodijo v «zlato sredino», sodi tudi ljubljanska Olimpija, ki lani ni igrala najbolje. Varovanci trenerja Bečejca, pa bodo letos storili vse, da bodo ta slabi vtis popravili in konkretizirali svojo uvrstitev nekje okrog desetega mesta, kar je tudi njihova glavna ambicija. To so nogometaši, ki jih bo imel trener na razpolago: Delanović, Klampfer, Dogandžić, Hristovski, Samatović, Tomić, Lalović, Radulović, Čalsan, Komljenović in Rožič, medtem ko bodo rezerve: Perduv, Hazabent, Matović, Vujinović in Ameršek. Olimpija bo že danes pokazala svojo realno moč proti solidnemu Partizanu, ki bi pa po predvidevanjih moral zmagati. Eden izmed glavnih problemov ljubljanskega kluba je publika, ki je na bežigrajski stadion lani prihajala bolj poredko. Zato so za letošnjo sezono že opozorili igralce, naj igrajo tako, da bodo privabili čimveč občinstva. V zvezi s tem pripravljajo tudi nov pravilnik, po katerem naj bi bili igralci nagrajeni sorazmerno s prodanimi vstopnicami. Vodstvo Olimpije pa pričakuje od njih predvsem večjo profesionalno zavzetost in resnejši dostop do nogometa. Trener Bečejac že sedaj ugotavlja pomanjkljivosti in vrzeli v igri svojih varovancev, vrzeli, ki jih bo skušal nadomestiti z ustreznim tekom in z neke vrste «pressingom».

Med pravkar zaključeno nogometno borzo pa niso manjkali zanimivi nakupi. Mednje spada tudi večkratni državni reprezentant Dragan Džajić. Lahko bi celo trdili, da je bil to neke vrste jugoslovanski «primer Virdis». Džajić je bil namreč negotov med dveletno pogodbo s svojim prejšnjim klubom, francoskim prvoligašem Bastijo in med «ekipo srca» to je C. zvezdo. Ob koncu pa je domovinska ljubezen le zmagala...

POLET IN SLOGA DANES NA KORČULO

Danes odpotuje na Korčulo večja skupina naših športnikov.

To so kotalkarji in košarkarji Poleta in pa prva ženska odbojkarska ekipa Sloge. V športnem centru Hrvaške, na Badiji, bodo imeli desetdnevne priprave.

Kotalkarji bodo nabirali v glavnem fizično kondicijo, ki jim bo izredno potrebna na vseh bodočih prvenstvenih nastopih. Isto velja seveda tudi za mlade košarkarje, za Slogo pa pomeni to začetek nove odbojkarske sezone, v kateri bodo slogašice nastopale v italijanski C ligi.

Naj omenimo, da spremlja skupino športnikov večje število staršev, priprave pa bo vodil prof. Ivan Peterlin.

PRED PRIČETKOM NOVEGA PRVENSTVA 2. AL

Tudi Brežani startali

Breg bo igral tudi v treh mladinskih prvenstvih

Bliža se začetek novega nogometnega prvenstva in društva preštevajo svoje vrste. V torek, 9. t.m., je bilo tako «preštevanje» na sedežu Brega, kjer so se prvič, pred začetkom nove sezone sestali igralci z društvenim vodstvom in novim trenerjem Potassom. Po običajnem pomenku in pozdravih je prišlo do konkretnih zadev glede opreme in priprav. Razen dveh presledkov bodo trajale priprave, ki so se začele 10. t.m., nepretrgoma do nastopa na «Puntarjevem memorialu». Če velja sodba, da se da dober dan spoznati od dobrega jutra, tedaj lahko zatrdimo, da Breg lahko gleda optimistično na novo prvenstvo.

Glede prve postave, ki bo nastopala v 2. AL menimo, da ima vsaj na papirju nekaj več možnosti za boljšo uvrstitev, kakor lanska. Predvsem so nekateri mlajši igralci, kakor Klun, Krevatin, Lovriha in Strnad, pridobili na izkustvu in so se poleg drugega telesno okrepili. Problemi pa prihajajo od drugje: v zadnjem času izgleda, da ni fizično stanje Sovića najboljše, zaradi tega tudi ne trenira. Težave ima pa tudi Jež, ki mu koleno nagaja, vsekakor pa se vestno pripravlja. Nadalje je vprašanje še odprto glede prestopa Bržana k Primorju, kajti ta element je pri Bregu težko nadomestljiv. Društveno vodstvo upa tudi, da se bo vrnil na zeleno polje Pavel Lovriha, kar bi dalo sredini igrišča krepko pomoč. Pozitivno se je v zadnjih dneh zaključilo posredovanje za igralca Dagrija in Krizmana, ki sta prestopala od Libertasa k Bregu. Društvo meni, da je s tem «nakupom» okrepilo bodisi obrambo, kakor tudi napadalno vrsto. Če računamo da se «stara garda», ki jo sestavljajo Cadenaro, Melon, Rodela in Mikuš dobro pripravlja, lahko resnično gledamo z optimizmom na prihodnje prvenstvo. Nadalje smo prepričani, da bo dober vzgled teh naših «veteranov» vzpodbudil nekatere mlajše igralce, ki še niso začeli s pripravami. Prav zate se je društvo prijavilo za prvenstvo «kadetov».

Na mladinski ravni bo Breg sodeloval tudi v prvenstvu začetnikov in naraščajnikov, kjer ima tudi možnosti za dober nastop.

Posebej je treba omeniti drugačen pristop bivših igralcev Zonte in Čuka, ki krepko pomagata glavnemu trenerju pri vadenju. V kratkem bo priskočil na pomoč tudi Švara, ki bo treniral predvsem mladince. Poleg teh je vratar Geržinič opravil trenerski izpit in bo posredoval znanje najmlajšim nogometašem.

Jolo

OBVESTILO

ŠZ Bor

Odbojka za vse. Pod tem geslom je Športno združenje Bor sklenilo organizirati vsak četrtek (v poletnih mesecih) rekreacijski večer za vse ljubitelje odbojke, za aktivne in neaktivne odbojkarje, na sploh za vse, ki bi se želeli enkrat tedensko pošteno spotiti.

Večina naših nogometnih enajsteric je že začela s pripravami. Na sliki: nogometaši Zarje med treningom

NOGOMET

NAŠE ENAJSTERICE PRED ZAČETKOM PRVENSTEV

Dokajšnje spremembe le pri Primorju

Tudi za amaterske nogometaše je počitnic praktično konec. Nekateri klubi so že začeli s skupnimi pripravami, ostali pa bodo stopili na igrišče v tem tednu.

Amaterska nogometna prvenstva so namreč letos anticipirali in so s tem skrajšali nogometašem počitnice. Voditelji klubov pa sploh niso počivali, saj je prišlo v tem kratkem premoru v nekaterih klubih do vrste sprememb s «kupoprodajo in posojilom» nogometašev. V tem obdobju so seveda bili zelo aktivni tudi voditelji naših klubov, čeprav glede «kupoprodaje» nogometašev v naših klubih ni prišlo do velikih sprememb, vsaj po izjavah voditeljev od katerih smo pred kratim zvedeli nekaj novosti in smo o tem že poročali. Tik pred pripravami vsi govorijo, da imajo še nekaj v programu, vendar ni še nič konkretnega. Zato poglejmo kakšno je stanje v posameznih klubih.

BREG

Brežani si niso še zagotovili nobenega nogometaša, kot tudi ne prodali nobenega. Edina novost predstavlja novi trener Potasso, ki se je že lotil s skupnimi pripravami 10. t.m. «Plavi» bodo v okviru priprav za prvenstvo igrali na «Puntarjevem memorialu». Naj omenimo še, da poleg članske ekipe, ki bo nastopala v 2. AL, so se Brežani prijavili še za prvenstva kadetov, naraščajnikov in začetnikov.

GAJA

Tudi pri Gaji ni novosti, tako trdijo voditelji kluba, čeprav smo prepričani, da imajo že nekaj imen na seznamu. Gre omeniti, da se je prvenstvo za Gajo precej zavleklo in zato sta «glavna» protagonista letošnjega podviga Gaje trener Kozina in spremljevalec Rismondo na oddihu in zato tudi ni svežih novic. Gaja bo začela s pripravami v tem tednu, ker se bo udeležila «Puntarjevega memoriala».

Gaja bo letos nastopala tudi v prvenstvu začetnikov.

KRAS

Krasovci bodo začeli s skupnimi pripravami 22. t.m., pod vodstvom trenerja Hafnerja. Trenutno edino novost v vrstah Krasa predstavlja vratar Bogatec, ki je lansko sezono igral pri Vesni in je bil obenem tudi vratar reprezentance ZSSDI. Vodstvo Krasa si namerava zagotoviti še Čuka in Stranščka (oba Gaja). Stike ima tudi z Vesno za branilca D. Košuto. Tudi Kras bo letos nastopil z ekipo začetnikov, katero bo vodil trener Hafner. Letošnji problem Krasa bo spet igrišče. V začetku so namreč krasovci upali, da bo dokončano igrišče v Velikem Repnu, vendar tudi letos bodo morali igrati na «tujem». Doslej so igrali domače tekme na Proseku, letos pa krožijo novice da bo Kras igral na kriškem pravokotniku.

PRIMOREC

Ekipa, ki zmaga, se ne menja. To je geslo, ki je letos postalo zakon v Trebčah. S tem ni rečeno, da ne bo prišlo do novosti. Voditelji Primorca imajo stike z nekaterimi nogometaši, vendar doslej ni nobene novosti, Trebenci se bodo prvič zbrali v torek, 16. t.m., ob 18. uri, na igrišču v Trebčah. Za trenerja je bil letos potrjen A. Kralj, čeprav je neki italijanski tednik že pred časom trdil, da bo krmilo Primorca prevzel bivši trener Vesne Finotto. Trebenci se bodo v okviru priprav za prvenstvo 2. AL, udeležili treh turnirjev, «Puntarjevega memoriala», turnirja, ki ga organizira ekipa Opicina, in turnirja v Mirnu. Prva uradna tekma Primorca bo 27. t.m. proti ekipi S. Marco v okviru «Puntarjevega memoriala». Letos bodo Trebenci poleg članske ekipe imeli še ekipo kadetov, ki jo bo vodil Leonard Kralj.

PRIMORJE

Primorjaši so pričeli priprave pod vodstvom potrjenega trenerja Giovanninija 5. t.m. V vrstah Primorja je letos prišlo do vrste sprememb, o katerih smo že poročali. Novosti predstavljajo bivša člana Vesne Bortolotti in Valente, Perri od Pro Fiumicella, Sugan (Barcolana) in Franc (Stock). K Vesni pa so šli na posodo Kapun, Bezin in Rustja. Nedvomno pa s tem Primorje še ni zaključilo, kajti po pravilniku ima nekatere nogometaše, ki presegajo predvidena leta in zato bo prav gotovo prišlo še do sprememb. «Rdeče-rumeni» bodo v okviru priprav za prvenstvo sodelovali na «Puntarjevem memorialu», ki ga tudi sami organizirajo, na turnirju, ki ga prireja Opicina, in na turnirju v Pierisu. Prvi uradni nastop Primorja bo v petek, 19. t.m., ko bo Primorje sprejelo v goste Partizana iz Petrovca pri Osijeku, kjer je Primorje gostovalo letos junija. Poleg članske ekipe, ki bo igrala v prvenstvu 1. AL bo Primorje nastopalo še v prvenstvu kadetov, naraščajnikov, najmlajših in cicibanov. Mladinske ekipe Primorja bodo letos trenirali potrjeni trener Vatovec, bivši trener Opicine Manzutto in bivši nogometaš Primorca E. Kralj. Omeniti bi še veljalo, da imajo na Proseku v teh dneh polne roke dela. Urediti morajo igrišče in tudi organizacija «Puntarjevega memoriala» terja precej časa. Prepričani pa smo, da bodo marljivi proseški športniki do začetka turnirja (22. t.m.) vse uredili.

VESNA

S prihodom «trojice» Primorja (Kapun, Bezin in Rustja) trdijo v Križu, da je ekipa praktično sestavljena. Novi trener Barbiani, ki bo pričel priprave 17. t.m. na kriškem igrišču, računa, da bo letos poleg že treh omenjenih imel na razpolago še S. Terceta, ki lani, zaradi študija, ni nastopal. Vesna se bo letos udeležila «Puntarjevega memoriala» in prvi krstni nastop ekipe bo verjetno prav na tem turnirju. Letos ne bodo nastopali z mladinskimi ekipami. Vse moči in sile voditelji kluba letos nameravajo posvetiti članski ekipi, ki mora odločno jurišati na prestop v 2. AL, saj to navdušeni kriški navijači gotovo zaslužijo.

ZARJA

Bazovci so že opravili krstni nastop proti Triestini v sredo, 10. t.m. in so povsem zadovoljili. Tako se je namreč izrazil tudi novi trener Mandanicci, ki je vsekakor dejal, da za prvenstvo se bo treba še nekoliko potruditi. Zato Bazovci pridno vadijo, saj se bodo pred prvenstvom udeležili «Puntarjevega memoriala», v programu pa imajo tudi nekaj prijateljskih tekem.

Glede nogometašev ni dokajšnjih sprememb. Zarjo so po enoletnem posojilu zapustili Trampuž in Husu (Primorje) ter B. Kralj. V ekipo pa se bosta spet vrnila Darko in Rudi Marc, kar predstavlja za Bazovce nedvomno veliko pridobitev. Poleg članske ekipe bodo Bazovci letos imeli tudi ekipo najmlajših, ki jo bo treniral Vojko Krizmančič. Kot vsako leto tudi letos prirejajo Bazovci (14., 15. in 16. t.m.) praznik Zarje, katerega čisti izkupiček je namenjen za delovanje domačega športnega društva.

Problem bazoviškega igrišča se vleče že vrsto let in kaže, da so bazoviški športniki pri pristojnih oblasteh naleteli na gluha ušesa, saj so poleg že zgrajenega igrišča nameravali zgraditi še eno, vendar regulacijski načrt govori, da bi morala biti tam avtocesta. Zato Bazovci čakajo odgovor s strani tržaške občine, ki jim že leto in pol ni obnovila pogodbe za uporabo zemljišča, na katerem so si z lastnimi žulji zgradili igrišče.

B. R.

ROD MODREGA VALA ● TRST

TABORNIŠKI KOTIČEK

GORICA ●

Prehrana v gorah

Naša dosedanja razmišljanja so verjetno že pokazala, da poti v gore ne smemo jemati prelahko in da se je treba pred odhodom do dobra pogovoriti glede cilja, časa bivanja in potrebne opreme. Če tega ne storimo, smo lahko na milost in nemilost izročeni muham narave in vremena, lahko se nam primeri, da zavoljo tehničnih pomanjkljivosti ne bomo dosegli cilja ter bo celo ogroženo naše življenje.

Enakega pomena je vprašanje prehrane in oskrbe med potjo, ki ga moramo že pred odhodom temeljito obdelati ter vedeti, kaj bomo nabavili v kočah in kaj moramo vzeti s seboj. Pravzaprav je prehrana pomembnejša od vsega drugega, saj našemu telesu zagotavlja dovajanje snovi za obnovo celic in energije za opravljanje vsakršnega dela. Zahteve po obojem va so ravno v gorah precejšnje.

Med poglavitne elemente prehrane sodijo beljakovine, maščobe, sladkor, mineralne snovi, vitamini, voda in nasladila.

Osnovno vodilo, ki naj usmerja posameznike kot vodje skupin, je naslednje: «Važna je kakovost, ne pa količina zaužite hrane.»

Vodilo je važno, saj je dosti preveč tistih, ki mislijo, da so zadovoljili telesne potrebe, če so se do onemoglosti nabasali s prvo hrano, ki je bila pri roki. Manj vredna hrana ni le slabo hranljiva, velike količine hrane prekomerno bremene prebavila, zmanjšajo storilnost in tako še posredno škodujejo uživalcu.

Omenili smo že, da prenajedenost, presitost nikoli ni dobra; če vemo, da nas na določen dan čaka hud napor, se bomo nanj pripravljali že nekaj dni prej. Naš organizem je, na srečo, zelo prilagodljiv, zato si lahko privoščimo porabo do 6000 kalorij dnevno brez škode za telesno počutje. Če smo porabili več, kot je navadno, bomo organizmu lahko «vrnili» naslednji dan ali kasneje. V kratkem rečeno: «S polnim trebuhom slabo hodimo, slabo delamo in razmišljamo, pa tudi spimo ne dobro.» Zato se tisti dan, ko nas čakajo neobičajne telesne obremenitve, izogibajmo prekomerni hrani, že izdaten zajtrk nam lahko hodi narobe, saj moramo razbremeniti prebavne organe, da bi bile mišice in krvni obtok kar najbolje oskrbovani. Telo naj prebavlja v miru, ki si ga privoščimo tudi po vsakodnevnem kosilu. Gornje zahteve so pogosto neuresničljive, če traja tura dolgo časa. Pomagamo si s preudarnim ukrepom: jemo večkrat po malem, s tem prizanašamo jetrom, želodcu, vranici, no uživanju mastne hrane pa tudi srcu.

Če se pripravljamo na pot, ki nam glede prehrane obeta možnost dnevnih obrokov v postilni, domovih, hotelih in podobnih lokalih javne prehrane, bomo nesli s seboj na pot samo priboljške in tisto hrano, ki naj nam pomaga prebiti dan ali dva ob svojem, če bi nas k temu primorale okoliščine. Tudi izbira železne rezerve in priboljškov je v največji meri stvar osebnega okusa, čeprav je iz izkušenj znano, kaj se najbolje obnese. Izbor je pravzaprav dokaj obsežen: čokolada, orehi, lešniki, topljeni volnomastni sir, sladkor, suho sadje vseh vrst, prepečenec, medenjaki, med, mleko v prahu in kondenzirano mleko, juhe v konzervi, suho meso, preparati z arozdnim sladkorjem (energin) bonboni s C vitaminom, o katerega pomenu bomo na tem mestu še razpravljali. Koristni in učinkovi so tudi dehidrirano meso, slanina, slani piškoti in različni preparati kot na primer ovomaltine. Te prehrane vzamemo s seboj po osebni izbiri in okusu, v količini, ki je primerna za železno rezervo.

Poletova mladinska balinarska ekipa, ki je na nedeljskem turnirju na Opčinah osvojila odlično drugo mesto

V NEDELJO, 21. AVGUSTA, BO PEVMA DOBILA NOV ŠPORTNI OBJEKT

Odprtje nove trim steze

Stezo je opremila mladina raznih društev - Namenjena je vsem ljubiteljem športa

Prihodnjo nedeljo bomo v Pevmi odprli svojevrsten športni objekt. Zanj niso bile potrebne velike denarne investicije, niti dosti gradbenega materiala, niti dragi in zamotani gradbeni načrti. Uporabili smo naravno okolje, nekaj tabel in smerokazov ter nekaj debel, vej in žebljev. Nastala je «trim steza», ki po svojih značilnostih spominja na «trim steze», ki so jih gradili v Sloveniji. Naša je precej skromnejša tako po številu postaj kot po napravah. To hibo ali pomanjkljivost bomo skušali postopoma odpravljati, zlasti če se bo izkazalo, da bodo društva in posamezniki stezo množično uporabljali.

Stezo je opremila mladina raznih naših društev, speljana pa je po kolovozih in poteh, ki vodijo iz Pevme na gričevje proti Oslavju in nato proti Grojni. Zaenkrat ima trinajst postaj, na katerih bodo uporabniki lahko izvajali proste vaje, vaje na orodju in vaje z orodjem. Namenjena pa je prav vsem, saj gradijo po svetu take steze pod geslom «šport za vsakogar».

Na tablah so opisane vaje, ki jih je treba izvajati na vsaki postaji, kdor pa ima težave s telovadnim izrazoslovjem, lahko razbere vajo iz shematične podobe, ki je tudi narisana na tabli. Tudi obremenitev je lahko različna: table sicer predvidevajo obremenitve za družine in za aktivne športnike, nihče pa ne bo kaznovan, če bo med sprehodom po trim stezi zvečal ali zmanjšal število ponovitev; vsakdo pač po svojih močeh in zmožnostih. Zato je in bo steza zelo hvaležen objekt za kondicijsko pripravo naših odbojkarskih, košarkarskih, nogometnih in namiznoteniških ekip; je pa tudi posameznikom koristna, če mislijo izboljšati svojo kondicijo, poživiti svoj krvni obtok in zvečati pljučno kapaciteto. Priporočamo treninge na trim stezi zlasti smučarjem (še posebej smučarjem - tekačem), tistim, ki se odpravljajo na gorske ture in tudi nedeljskim izletnikom, ki bi radi razgibali celo telo in ne le noge.

Najlepša spodbuda, da bo posameznikom obisk trim steze postal navada, pa je nedeljsko odprtje, ko si bomo po obveznih kratkih nagovorih, stezo ogledali in jo v celoti prehodili, oz. pretekli. Odprtje naj bo tudi prilika za vse tiste, ki trenirajo ali sledijo ali odgovarjajo za različne naše ekipe, da si ta objekt ogledajo, ocenijo in napravijo okvirni načrt uporabe v naslednjih mesecih.

To ne pomeni, da bodo morali zainteresirani uporabo komu prijavljati: nasprotno, trim steza je vedno in vsakomur odprta, s pogostno uporabo se bo tudi manjšala možnost, da bi zlonamerneži kvarili table ali orodje in morda celo odnašali posamezne dele orodja.

V nedeljo, 21. t.m., torej naj se vsi, ki jih trim steza zanima, zberejo na trgu v Pevmi, kjer bo odprtje, nato ogled (v športni opremi in tudi brez, le obutev naj bo izletniška), po ogledu pa skupno kosilo na kraju, kjer prireja tiste dni domače društvo «Naš prapor» BRIŠKI PRAZNIK.

R. A.

ŠAHOVSKA PANORAMA

Spasski - Portisch

Polfinalni dvoboj svetovnega šahovskega prvenstva med Spasskim in Portischem se trudno vleče proti koncu. Pred 12. partijo dvoboja je bila daljša prekinitev, ker je najprej madžarski, nato pa sovjetski velemojster prosil «time-out» zaradi bolezni. Rezultat je bil pred to partijo še vedno izenačen, šahista pa sta dokazala, da oba zelo želita zmago. Portisch se je za premor šel celo spočit za en teden v domačo Budimpešto, Spasskemu pa je v Ženevo celo prišel na pomoč velemojster in bivši svetovni prvak Vasilij Smislov, ki je pred kratkim dosegel zelo dober rezultat na velikem turnirju v Leningradu, kjer je v izredno močni konkurenci delil tretje mesto. Smislov je bil sekundant Spasskega že v njegovem zmagovitem dvoboju s češkoslovaškim velemojstrom Hortom, vendar pa je ob tem Spasski izjavil, da mu Smislov ni bil v veliko pomoč, češ da ima zelo omejen repertoar otvoritev. In prav sodelovanje pri izbiri otvoritev in analiziranje prekinjenih partij je najvažnejše sekundantovo delo. Smislov je v Ženevo uradno prispel kot dopisnik sovjetske šahovske revije «64», vendar pa je jasno, in je to naposled tudi sam izjavil, da je prišel, da bi Spasskemu pomagal pri preostalih petih partijah dvoboja. Smislov je med drugim izjavil, da je pred kratkim govoril s Polugajevskim, katerega je Korčnoj neusmiljeno «razmrcvaril». Polugajevski mu je rekel, da je prišel na dvoboj z «disidentom» komaj dva dni pred začetkom boja in da se še torej ni aklimatiziral. Poleg tega ga je, po njegovih besedah, v prvih partijah hudo mučil glavobol. Torej Polugajevski je skušal razumljivo svoj poraz opravičiti in sploh omiliti. Edino dejstvo pa, ki se mimo vseh mnenj in komentarjev ohrani, je dejstvo rezultatov in številk, ki je do sovjetskega velemojstra neizprosno.

Dvoboj med Spasskim in Portischem se bo sedaj redno nadaljeval ob torkih, petkih in nedeljah, saj sta že oba tekmeca izrabila vse zdravniške «time-oute», pa tudi čas je, da bi ta dvoboj končno spet redno stekel.

Slovensko šahovsko prvenstvo

Pred kratkim se je v Laškem pričelo 27. redno slovensko člansko šahovsko prvenstvo, katerega se udeležuje kar 44 šahistov. Čeprav na tem prvenstvu ne nastopajo trenutno najboljši slovenski šahisti kot so Parma, Planinc in Barle, pa je vendar udeležba še kar kakovostna. Najvišji naslov ima Stojan Puc, ki je mednarodni mojster, za njem pa sta mojstra Osterman iz Kočevja in Cuderman. Sledi vrsta 29 mojstrskih kandidatov, med katerimi izstopajo Konvalinka, Papler in Mihevc, ki sta osvojila naslov slovenskega prvaka leta 1973, oz. leta 1975, ter še Penko in Slak. Število nastopajočih dopolnjuje še 12 prvokategornikov, od katerih bi omenili Silva Kovača iz Idrije. Glavni favoriti so veteran Stojan Puc, ki se je udeležil kar 22 slovenskih prvenstev, kar je pravi rekord, kjer je v treh delil prvo mesto, leta 1967 pa je zmagal sam. Resni kandidati za prvo mesto so še odlično Osterman, ki se sicer poredko udeležuje tudi močnejših turnirjev ter še Cuderman in morda Slak.

Prva kola turnirja, ki se odvija po švicarskem sistemu, so potrdila pričakovanja. Po šestih kolih je na prvem mestu sam Puc, ki je oddal le en remi, s petimi točkami pa mu sledi Slak. Štiri točke so osvojili Galle, Joković, Sorčnik, Zorman, Papler, Penko, Polajžer, Cuderman in Vsterman, sledi pa še cela vrsta šahistov.

Študentska šahovska olimpiada v Mehiki

Na študentski olimpiadi v Mehiki bo nastopilo 27 ekip, med katerimi tudi branilec naslova Sovjetska zveza. Ta ekipa je tudi nesporen favorit, saj uvršča v svoji sredi igralce kot so Romanišin, Vaganjan, Beljavski, Makaričev, Dorfman in Mihajlčinšin. Jugoslovanska raprezentanca ne bo nastopila zaradi finančnih težav.

To bo zadnja olimpiada te vrste. V bodoče ne bo več študentskih olimpiad, marveč mladinske, na katerih bodo lahko nastopali šahisti do 25. leta.

Velemojstrski turnir v Budimpešti

Na mednarodnem velemojstrskem turnirju v Budimpešti premočno vodi sovjetski velemojster David Bronstein, saj je zbral osem točk v enajstih odigranih partijah. Na drugem mestu mu s sedmimi točkami sledi rojak velemojster Gipslis, nato pa Castro 6,5; Ree 6 (1); Sax 5,5; Filip 5 (1) itd.

Dušan Jelinčič

NA LETOŠNJEM «PUNTARJEVEM MEMORIALU»

Dvanajst ekip na startu

Turnir se bo pričel 22. avgusta s tekmo Portuale - Domjo

V ponedeljek, 22. avgusta, se prične nogometni turnir za «2. memorial Egon Puntar», ki ga organizira proseško Primorje v spomin na tragično preminulega nogometaša Primorja Egona Puntarja. Turnir bo trajal do sobote, 10. septembra in vse tekme bodo odigrali na proseškem igrišču v večernih urah.

Letos je že peto leto zaporedoma, ko Primorje prireja ta turnir. Prvo in drugo leto si je turnir zagotovila kriška Vesna in obenem tudi prvi pokal «Memorial Egon Puntar». Pred dvema letoma je turnir osvojila tržaška ekipa Costalunga, lansko leto pa moštvo Portuale.

Letošnji turnir ne predstavlja velikih novosti glede na pretekla leta. Moštvi Aurisine in Costalunge ne bosta nastopili na turnirju. Na njunem mestu bodo letos igrale enajsterice Juventine iz Štandreža in kriške Vesne, ki se je lansko leto odrekla nastopu na turnirju.

Na letošnjem «memorialu» nastopa dvanajst ekip, ki so jih razdelili v štiri skupine. Organizatorji turnirja so že sestavili štiri kvalifikacijske skupine, ki so naslednje:

SKUPINA A: Primorje, Primorec in San Marco Duino
SKUPINA B: Portuale, Domjo in Duino
SKUPINA C: Juventina, Opicina in Gaja
SKUPINA D: Zarja, Vesna in Breg

Zmagovalec skupine A se bo v polfinalu srečal z drugouvrščeno ekipo v D skupini. Isto velja za zmagovalca skupine B in C. V otvoritveni tekmi 22. avgusta ob 20.30 se bosta spoprijela Portuale (zmagovalec lanskega pokala in Domjo, Proseško Primorje, organizator turnirja, pa bo igralo že v torek, 23. avgusta, ob 20.30, proti ekipi San Marco Duino.

H. V.

OBVESTILO

ŠD PRIMOREC

obvešča, da bodo nogometaši pričeli z rednimi pripravami v torek, 16. t.m., ob 18. uri na nogometnem igrišču v Trebčah.

Priporoča se polnoštevilna udeležba.

Odbor

Gabrijel Husu, član proseškega Primorja

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 14. avgusta 1977

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 14%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA

1. DAN EP V HELSINKIH

Vzhodni Nemci že v vodstvu

Roosleyeva (NDR) izboljšala svetovni rekord na 400 m z ovirami - VB presenetila

HELSINKI — Prvi dan atletskega EP je potrdil premoč vzhodnonemške reprezentance, ki že vodi na obeh lestvicah. Pri moških jo lahko še ogrožajo atleti iz ZRN, pri ženskah pa sovjetske tekmovalke.

Na splošno so bili doseženi dobri rezultati, posebno pri ženskah, kjer je Roosleyeva (NDR) izboljšala svetovni rekord v teku na 400 m z ovirami. Predvsem pa je presenetila reprezentanca Velike Britanije, ki na skupni lestvici zaseda četrto mesto. Italija pa je v prvem dnevu razočarala: s 30 točkami je na zadnjem mestu, vendar ima danes možnost, da svoj položaj izboljša.

REZULTATI

Met kladiva:
1. Riehm (ZRN) 75,90 m, 2. Sachse (NDR) 74,60 m, 3. Sedyk (SZ) 73,60 m, 4. Black (VB) 71,18 m, 5. Urlando (It.) 70,34 m, 6. Tiainen (Fin.) 70,12 m, 7. Suriray (Fr.) 66,12 m, 8. Golda (Polj.) 65,74 m.

400 m ovire ženske:
1. Roosley (NDR) 55"63 (nov svetovni rek.), 2. Storeževa (SZ) 56"84, 3. Kacperscyk (Polj.) 51"01, 4. Weinstein (ZRN) 57"36, 5. Warden (VB) 58"51, 6. Badescu (Rom.) 59"28, 7. Zlatina (Bol.) 59"55, 8. Helander (Fin.) 61"39.

400 m ovire moški:
1. Beck (NDR) 48"90, 2. Schmid (ZRN) 49"27, 3. Pascoe (VB) 49"65, 4. Hewelt (Polj.) 50"44, 5. Arhipenko (SZ) 50"57, 6. Alanen (Fin.) 51"02, 7. Baggio (Fr.) 51"24, 8. Brigante (It.) 51"96.

100 m ženske:
1. Olsner (NDR) 11"07, 2. Lannaman (VB) 11"22, 3. Szewinska (Polj.) 11"26, 4. Maslakova (SZ) 11"32, 5. Possekelt (ZRN) 11"57, 6. Valkova (Bol.) 11"60, 7. Pussianen (Fin.) 11"64, 8. Buia (Rom.) 11"77.

100 m moški:
1. Ray (NDR) 10"12, 2. Mennea (It.) 10"29, 3. Borzov (SZ) 10"33, 4. Bennet (VB) 10"48, 5. Sainte Rose (Fr.) 10"52, 6. Bastiens (ZRN) 10" 69 stot., 7. Rajaamaeki (Fin.) 10"64, 8. Voronin (Polj.) 10"73.

800 m ženske:
1. Libetrau (NDR) 2'00"17, 2. Petrova (Bol.) 2'00"18, 3. Styrkina (SZ) 2'00"96, 4. Silai (Pom.) 2'01"28, 5. Schacht (ZRN) 2'01"61, 6. Januchta (Polj.) 2'01"97, 7. Colebrook (VB) 2'02"98, 8. Tyynela (Fin.) 2'03"48.

1.500 m moški:
1. Ovett (VB) 3'44"94, 2. Wessinghage (ZRN) 3'45"38, 3. Paunonen (Fin.) 3'45"90, 4. Wasilewski (Polj.) 3'45"93, 5. Gonzales (Fr.) 3'46"56, 6. Straub (NDR) 3'46"58, 7. Mamontov (SZ) 3'46"60, 8. Scartezzini (It.) 3'48"67.

400 m ženske:
1. Koch (NDR) 49"53, 2. Sidorova (SZ) 51"20, 3. Hartley (VB) 51"62, 4. Hagman (Fin.) 52"01, 5. Fuhrmann (ZRN) 52"12, 6. Tarita (Rom.) 52"36, 7. Katolik (Polj.) 53"06, 8. Koleva (Bol.) 54"26.

400 m moški:
1. Herrmann (ZRN) 45"92, 2. Podlas (Polj.) 46", 3. Demarthon (Fr.) 46"38, 4. Jenkins (VB) 46"40, 5. Kokot (NDR) 46"80, 6. Di Guida (It.) 47"04, 7. Jurčenko (SZ) 47"53, 8. Makela (Fin.) 47"53.

Met diska ženske:
1. Melnik (SZ) 68,08 m, 2. Engel (NDR) 65,60 m, 3. Menis (Rom.) 62,22 m, 4. Salminen (Fin.) 55,44 m, 5. Streljova (Bol.) 54,96 m, 6. Nadolna (Polj.) 54,64 m, 7. Manecke (Zah. Nemčija) 53,90 m, 8. Ritchie (VB) 52,40 m.

10.000 m:
1. Peter (NDR) 27'55"50, 2. Uhlemann (ZRN) 27'58"79, 3. Moseev (SZ) 28'03"60, 4. Vaïnio (Fin.) 28' 07"23, 5. Kowol (Polj.) 28'09"96, 6. Fava (It.) 28'11"59, 7. Gomez (Fr.) 28'15"66, 8. Simmons (VB) 29'03"97.

Skok v višino moški:
1. Beilschmidt (NDR) 2,31 m, 2. Wszola (Polj.) 2,28 m, 3. Grigorjev (SZ) 2,20 m, 4. Bruni (It.) 2,20 m, 5. Thranhardt (ZRN) 2,20 m, 6. Poaniewa (Fr.) 2,11 m, 7. Butterfield (VB) 2,08 m, 8. Pesonen (Fin.) 2,08.

Met kopja ženske:
1. Fuchs (NDR) 68,92 m, 2. Sanderson (VB) 62,36 m, 3. Jakubovič (SZ) 61,84 m, 4. Zorgoe (Rom.) 60,16 m, 5. Vančeva (Bol.) 59,98 m, 6. Becker (ZRN) 57,30 m, 7. Blechaz (Polj.) 55,46 m, 8. Metso (Finska) 53.20 m.

Skok v daljino moški:
1. Rousseau (Fr.) 8,05 m, 2. Podlužni (SZ) 7,94 m, 3. Mitchell (VB) 7,94 m, 4. Baumgartner (ZRN) 7,72 m, 5. Langt (NDR) 7,68 m, 6. Siega (It.) 7,66 m, 7. Korniak (Polj.) 7,55 m, 8. Paivarinta (Fin.) 7,44 m.

Met krogle moški:
1. Beyer (NDR) 21,65 m, 2. Stahlberg (Fin.) 20,90 m, 3. Reichenbach (ZRN) 20,42 m, 4. Capes (VB) 20,15 m, 5. Komar (Polj.) 19,71 m, 6. Montelatici (It.) 19,09 m, 7. Jaroš (SZ) 19,04 m, 8. Beer (Fr.) 18,07 m.

4x100 m ženske:
1. NDR 42"62, 2. SZ 43"43, 3. ZRN 43"72, 4. Poljska 43"74, 5. Velika Britanija 43"74, 6. Bolgarija 44"72, 7. Finska 45"32, 8. Romunija 47"28.

4x100 m moški:
1. NDR 38"84, 2. SZ 39" 27, 3. Poljska 39"38, 4. ZRN 39"74, 5. Velika Britanija 39"84, 6. Francija 40"06, 7. Finska 40"51, Italija je bila diskvalificirana.

Po prvem dnevu so lestvice naslednje:

MOŠKI
1. NDR 66, 2. ZRN 60, 3. SZ 48, 4. Velika Britanija 47, 5. Poljska 42, 6. Francija 35, 7. Finska 31, 8. Italija 30.

ŽENSKE
1. NDR 55, 2. SZ 46, 3. Velika Britanija 31, 4. ZRN 28, 5. Poljska 27, 6. Bolgarija in Romunija 24, 8. Finska 17.

DANAŠNJI SPORED

14.00 skok s palico
15.05 110 m ovire
15.10 met diska moški
skok v daljino ženske
15.15 800 m moški
15.30 1.500 m ženske
15.45 3.000 m zapreke
skok v višino ženske
16.05 100 m ovire ženske
16.10 met krogle ženske
16.15 200 m ženske
met kopja moški
16.20 troskok
16.20 200 m moški
16.35 3.000 m ženske
16.50 5.000 m moški
17.15 4x400 m moški
17.25 4x400 m ženske
17.35 zaključna slovesnost
Italijanska TV (2. program) se bo vključila v prenos iz Helsinkov ob 14. uri.

TENIS

BENETKE — Teniški reprezentanci Italije in ČSSR se bosta danes in jutri spoprijeli v finalu italijanske cone pokala Valerio, na katerem lahko nastopajo samo igralci pod 18. letom starosti.

Italija je premagala Avstrijo s 5:0, medtem ko je ČSSR odpravila Jugoslavijo s 4:1.

NOGOMET — VČERAJ NA GREZARJU

TRIESTINA-VICENZA 1:5

Edini gol za Tržačane je dosegel Politti

V prijateljskem srečanju je sinoči prvoligaš Vicenza visoko porazil Triestino s 5:1.

Tekmi, ki je služila obema ekipama kot priprava na bližnje prvenstvo, je sledilo lepo število gledalcev. Vicenza je s prikazano igro presenetila, Triestina pa je bila proti takemu nasprotniku brez moči. Predvsem hitra igra prvoligaša je dobro ponazorila vrzeli tržaške obrambe. Nič bolje pa se ni izkazala Triestina v organizaciji igre: predvsem se je tu poznala odsotnost Traininija, mladi Mitri pa ga kljub požrtvovalnosti ni utegnil ustrezno zamenjati. Tudi nova nakupa domačinov, Salvadori in Marcolini nista zaigrala najbolje, tako da sta bila najboljša na igrišču pravzaprav veteran Politti in pa vratar Bartolini. Sam Politti je tudi dosegel častni zadetek za Tržačane. Ostale gole so dosegli Prestanti, Salvi in pa srednji napadalec Rossi, ki je bil kar trikrat uspešen.

Nič bolje se niso izkazali tržaški mladinci, ki so v predtekmi, ravno tako visoko izgubili (5:3) proti mladinski ekipi Vicenze.

A. K.

Fontana

ODBOJKA

EP MLADINK

SZ evropski prvak

Sovjetska mladinska reprezentanca v odbojki je že šestič zaporedoma osvojila evropski naslov. V finalu EP je premagala ČSSR s 3:2. Z enakim izidom je v srečanju za 3. mesto NDR premagala Poljsko.

Na peto mesto se je uvrstila Madžarska, ki je s 3:1 premagala Italijo. Jugoslavija pa je zasedla 7. mesto po zmagi nad Bolgarijo s 3:2. Deveta je Nizozemska, 10. Romunija, 11. Turčija in 12. ZRN.

AVTOMOBILIZEM

VN AVSTRIJE

Lauda in Hunt v prvi vrsti

ZELTWEG — Niki Lauda in James Hunt bosta danes startala v prvi vrsti na avtomobilski dirki formule 1 za VN Avstrije. Lauda je najboljši čas dosegel že v prvem dnevu poskusnih voženj, včeraj pa ni uspelo nobenemu dirkaču, da bi mu to mesto odvzel. Končna razvrstitev najboljših časov je naslednja:

1.	Lauda (Av. - ferrari)	1'39"32
2.	Hunt (VB - mclaren)	1'39"45
3.	Andretti (ZDA - lotus)	1'39"74
4.	Stuck (ZRN - brabham alfa)	1'39"97
5.	Reutemann (Arg. - ferrari)	1'40"12
6.	Laffite (Fr. - ligier)	1'40"22
7.	Tambay (Fr. - ensign)	1'40"29
8.	Scheckter (Juž. Afrika - wolf)	1'40"40
9.	Mass (ZRN - mclaren)	1'40"44
10.	Depailler (Fr. - tyrrell)	1'40"62

NOGOMET — Prijateljska tekma v Bazovici

ZARJA KLONILA

Včerajšnji nasprotnik Bazovcev nastopa v 1. AL

Zarja — Portuale 0:4 (0:2)

ZARJA: Puzzer (Saul); Počkar, Grgič; Sames, Franco (Krasna), Žagar, Terčon, Messi, Metlika, Cecchi (Peterčič), Jacopino.

PORTUALE: Ban (Scabar); Gotti (C. Dilica) Novel, L. Dilica (De Menia), Penko, Doz; Tesevac, Gloria (Modolo), Pobega (Tauzer), Lenardon (Degano), Di Benedetto (Bologna).

STRELCI: v 25. min. Di Benedetto, v 40. min. Pobega, v 77. min. Bologna, v 89. min. Tauzer.

SODNIK: Zidarič.

Po nastopu proti tržaškemu tretjeligašu Triestini se je Zarja pomerila z enajsterico Portualeja. Prijateljska tekma je bila v okviru vsakoletnega športnega praznika, ki ga prireja bazoviško društvo, Portuale, ki nastopa v pr. amaterski ligi, je z enakim izidom kot Triestina odpravil Zarjo. Bazovci so tokrat nastopili v okrnjeni postavi, zlasti v obrambi, kjer zaradi poškodbe ni igral steber ekipe Vojko Križmančič. To se je tudi poznalo med vso tekmo, saj Žagar, čeprav je zaigral dobro, ni mogel na noben način organizirati obrambe, v kateri so igrali večinoma mladinci. Že samem začetku so namreč Tržačani močno pritisnili na vrata bazovske ga vratarja. Toda v 25. min. je Gloria lepo predložil Di Benedettiju, ki se je znašel sam pred vrati in premagal nemočnega Puzzerja. Po golu se je igra odvijala pretežno na sredini igrišča, le Portuale je redkokdaj, a nevarno pritisnil na vrata Bazovcev. V 40. minuti je Pobega lepo streljal obrambo ter streljal. Puzzer je branil, toda ni mogel ničesar proti ponovnemu strelu Tržačana, ki je podvojil. V nadaljevanju se je Zarja nekoliko bolj organizirala, čeprav je bil Portuale še vedno nevaren s Pobego. V 69. minuti je Grgič lepo sprejel podajo Jacopina ter zadel prečko. Dobro je streljal v vrata tudi Terčon, ki je bil najboljši v bazovskih vrstah. V 77. minuti je Portuale še izkoristil napako obrambe in z Bologno potrojil. Končni pečat pa je dal Tauzer, ki je brez ubotavljanja streljal in premagal mladega in požrtvovalnega Saula.

Tekma se je tako končala, poraz Zarje je v dokajšnji meri opravičljiv, saj je igrala s pomlajeno ekipo. Po tekmi so se igralci in gledalci zbrali v zadrugi, kjer so ob zvokih ansambla Furlana nekaj spili in pojedli. Športni praznik ŠD Zarja se nadaljuje še danes in jutri.

Kaal

KOŠARKA

Jugoslavija — ZDA 100:95

REKA — V prvi od treh prijateljskih tekem je jugoslovanska državna košarkarska reprezentanca premagala ZDA s 100:95.

LONDON — V nogometni tekmi za angleški super pokal sta se enajsterici Liverpoola (zmagovalca državnega prvenstva) in Manchester Uniteda (zmagovalca angleškega pokala) razšli pri neodločenem izidu 0:0.

Izidi včerajšnjih prijateljskih nogometnih tekem:

Bolzano - Milan	0:0
Bologna - Latina	3:1
Etnikos - Avellino	1:0
Cesena - Cervia	5:0
Atalanta - Rovereto	1:0
Genoa - Torino	1:1

SREČEN ZAKLJUČEK ZRAČNEGA GUSARSTVA NA LETALIŠČU V BRINDISIJU

S sekiro in piškoti je skušal preusmeriti letalo, da bi pobotal Egipčane in Libijce

Devetnajstletni študent Tarek Khater iz Kaira je bil edini preusmerjevalec na francoskem «airbusu» - Policijski komisar in gusar plešeta «tarantello»

BRINDISI — «Zdelo se mi je — je izjavil policijski funkcionar dr. Ernesto Panvini, ki je včeraj zjutraj aretiral zračnega gusarja na letališču v Brindisiju, kot da bi plesala «tarantello». Gusar je sicer dvignil roki, toda v eni je držal sekiro, kot da bi bil pripravljen, da mahne po glavi prvega, ki bi se mu približal. Kričal sem na ves glas ter uporabil ves neapeljski besedni zaklad psovk, ker angleščino poznam zelo slabo. Zdi pa se, da me je gusar dobro razumel, saj se mu je postava kaj kmalu sključila ter je pokazal jasne znake, da se hoče vdati.»

Približno tako se je končala odiseja «airbusa» francoske družbe Air France, ki je na progi Pariz - Kairo prevažalo 230 potnikov in 12 članov posadke (poveljnik Bony je navedel številko 13). Zdelo bi se, da je šlo za nekakšno farso, seveda sedaj, potem ko se je vse srečno končalo, toda v tistih urah čakanja na letališču v Brindisiju je čas tekel zelo počasi.

Tarek El Sajed Khater

Gusar, ki je preusmeril letalo, je 19-letni Tarek El Sajed Khater, egiptovski državljan iz Kaira. Njegov oče je baje umrl v času nedavnega spopada med Egiptom in Libijo. Menda je v svoji neuravnovešeni pameti povezal vse te dogodke ter skušal dokazati svetu, da se bojuje za spravo med Egiptom in Libijo. Toda o vsem tem bodo morali preiskovalni organi uvesti strogo preiskavo preden bodo lahko odgovorili, če je vse res, kar danes aretirani gusar izjavlja.

Prav gotovo pa je, da je bil Tarek Khater edini gusar na letalu, čeprav je večkrat kričal na ves glas «X1, X2, X3», kot da bi bili na letalu tudi drugi preusmerjevalci.

Sploh pa ni bil oborožen, oziroma je imel v rokah le gasilsko sekiro, ki menda pripada normalno opremi vsakega letala. Poleg tega je držal v rokah škatlo v kateri pa so bili le piškoti, ljudje pa so mislili, da je eksploziv.

Spočetka pa je bil Tarek zelo samozavesten. Kričal je in grozil, puhal dim iz cigarete v obraz stevardese, ki je sedela zraven njega, osorno zahteval, naj čimprej napolnejo rezervoarje letala z gorivom in baje celo ukazal vsem članom posadke, naj slečejo hlače.

Toda prav tedaj, ko se je po radiu pogovarjal s poveljnikom letališča ter zahteval gorivo, je pokazal, da ne pozna letala. Ko ga je poveljnik vprašal koliko goriva rabi, je onemel ter mu sploh ni prišlo na pamet, da bi vprašal poveljnika letala Bonyja. Tako je poveljnik letališča na lastno pest odločil naj pripeljejo do letala dva tankerja s 26.000 litri kerosina.

In tu je gusar ponovno dokazal svojo nepremišljenost. Stopil je iz letala ter se pogovarjal z uslužbenci in tudi z nekim policijskim funkcionarjem, ki je bil pomešan med tehničnim osebjem. V rokah pa je imel še vedno sekiro in škatlo s piškoti. Hodil je, kot da bi bil živčen gor in dol ter strastno kadil (v letalu je neprestano pil visokoalkoholne pijače). Njegovo početje je bilo nevarno, ker so prav tedaj polnili rezervoarje s kerosinom ter ga je zato poveljnik Bony opozoril na nevarnost. Tarek je brez ugovarjanja ugasnil cigareto.

Med tem časom je iz letala izstopilo 20 potnikov, ki pa jih je izbral sam gusar na podlagi potnih listov. Zdi se, da je skrbel zato, da bi na letalu ostali Libijci in Egipčani (da bi se pobotali?).

Niso še dokončno pojasnjene okoliščine Tarekove aretacije. Poveljnik Bony trdi, da je zaprl vrata, ko je bil gusar pod stopnicami in da je ta stekel po stopnicah navzgor ter začel udarjati s sekiro po vratih (res je, da so morali popraviti lahko poškodovana vrata). Nekateri potniki pa pravijo, da ga je poveljnik z njihovo pomočjo porinil skozi vrata in vrgel na stopnice.

Tareka je že zaslišal preiskovalni sodnik. Morda gre za neuravnovešeno osebnost, morda pa tudi ne. Potniki «airbusa», ki so jih najprej namestili po raznih hotelih v Brindisiju, so že odpotovali v Kairo.

(vk)

Arest «Samovega sina» ni v New Yorku pretrgal verige krvavih zločinov

NEW YORK — Kljub arestu zloglasnega «Samovega sina», neuravnovešenega morilca, ki je napadal osebe v lastnih vozilih, se tovrstni zločini v ameriškem velemestu še pojavljajo. V četrtek zvečer je namreč neznani moški z lovsko puško ubil dve osebi, žensko in moškega srednjih let.

Preiskovalci ne najdejo druge razlage za krvoločno dejanje, kakor bolno posnemanje «vražjega služabnika Berkowitza», ki je skozi leto dni ustrahoval prebivalce New Yorka.

«Die Welt» dolži tri levičarje atentata na sodnika von Drenkmanna

BONN — Dnevnik «Die Welt» v svoji včerajšnji izdaji obtožuje tri pripadnike skrajno levičarskih organizacij Ralfa Reindersa, Andreasa Vogla in Inge Viett, da so novembra 1974 ubili predsednika zahodnoberlinskega sodišča Güntherja von Drenkmanna.

Vse podrobnosti o atentatu naj bi v zaporu izdal bivši član iste skupine — «gibanje 2. junija» —, kateremu pripadajo tudi trije obtoženi zločina in ki jih zaradi drugih sodnih prijav policija že več časa zasleduje.

Vedno po pisanju bonskega časopisa «Die Welt» naj bi uradni glasnik sodišča uredništvu izjavil, da je osumljenka umora bančnika Jürgena Ponta v letih 1973-74 imela stike z Andreasom Voglom.

ZA MINISTRE NI SPODOBNO

Medtem ko se navadni smrtniki vse bolj osvobajamo starih tabujev, kot med drugim dokazuje «poplava» golih teles na evropski plažah (golim ženskim oprsjem, izpostavljenim sončnim žarkom na italijanskih plažah bo posvetila posebno oddajo tudi italijanska televizija), morajo izvoljenci (beri: ministri) skrbno paziti na svoje dostojanstvo. In to — v tolmačenju francoskega predsednika Giscarda d'Estainga — pomeni, da se ne smejo nastavljati fotografu v kopalkah.

Giscard d'Estaing je pred odhodom na zasluženi oddih poslal svojim sodelavcem, ministrom in tajnikom posebno okrožnico, v kateri jim je priporočil, naj se med kratkimi velikošmarnimi počitnicami ne pustijo slikati v kopalkah. Edini, ki priporočila ni bil deležen, je bil predsednik vlade Raymond Barre, pa ne zato, ker bi bil v kopalni obleki posebno lep in dostojanstven. Barre je namreč edini francoski vladni človek, ki bo ostal v Parizu in bo prepotil velikošmarni most pri delovni mizi.

Milijardna goljufija na škodo družbe SNAM

MILAN — Za skoraj milijardo lir je neznanec z dokaj preprosto spletko okradel petrolejsko družbo SNAM iz San Donata pri Milanu. Gradivo o uspeli goljufiji in o njeni zapleteni poti je družba predložila milanskemu sodišču.

Načrt se je odvijal med dvema bančnima zavodoma: 20. julija je namreč «Banca Nazionale del Lavoro» dobila nalog, da izplača 954 milijonov lir Giancarlu Meloneju, lastniku mehanične delavnice v Oleggiu, oziroma, da mu vsoto nakaže na tekoči račun druge banke («Banca Commerciale Italiana»).

Že naslednji dan je neznanec dvignil dvajset milijonov, kmalu nato pa še celo vsoto in sicer v krožnih čekih. O goljufiji so se pri družbi SNAM zavedli šele 10. avgusta, ko jim je banka poslala mesečni obračun. Obrnili so se seveda na Maloneja, ki pa kot kaže ni vpleten v tatvino. Kaj več, predvsem pa kdo si je goljufijo zamislil in izvedel, bodo morali odkriti preiskovalci.

Pri Reggiu Calabrii so oropali cerkev

PALMI (Reggio Calabria) — V noči med petkom in soboto so neznanci s kipa Matere božje revežev v baziliki Seminare pri Reggiu Calabrii pokradli vse zlato in nakit, s katerim ga odenejo pred vsakoletnim praznovanjem.

Skozi celo leto namreč neprecenljive dragocenosti hranijo v posebni sobi, od koder jih, skupaj z bizantinskim kipom, vzamejo samo pred praznikom «črne» Matere božje, kakor jo tudi imenujejo.

Zelo težko je oceniti plen, saj nekateri predmeti nimajo tržne cene, vendar so nekateri verniki izjavili, da bi lahko znašal do milijarde lir.

McGovern na Madžarskem

BUDIMPEŠTA — Ameriški senator George McGovern je po zaključku štiridnevnega obiska v Beogradu dopotoval včeraj v Budimpešto, kjer ga je pričakal madžarski zunanji minister Janoš Nagy. Po Budimpešti bo McGovern obiskal še Varšavo in nato Moskvo.

Policija zaplenila sedem jaht s tujimi zastavami

GENOVA — Davčna policija je včeraj prijavila sodišču 36-letnega milanskega inženirja Ferdinanda Bozza, predsednika družbe «Molini Certosa» zaradi tihotapstva in vrste drugih kaznivih dejanj. Agenti so namreč ugotovili, da je Bozzo lastnik jahte, ki pluje pod panamsko zastavo. Skupaj z Bozzom so možje postave prijavili sodišču še drugih šest oseb; prav tako lastnikov jaht, ki so plule pod panamsko ali drugimi tujimi zastavami.

Obtoženi, med katerimi so trije Italijani, so kršili valutne norme, niso plačali davka na dodatno vrednost IVA in vrhu vsega niso spoštovali zakona o plovbi. Jahte vseh obtoženih (vrednost vsake presega 30 milijonov lir) so bile zaplenjene.

WASHINGTON — Sovjetska zveza je v preteklih dneh od ZDA kupila 400 tisoč ton žita in 450 ton koruze ter s tem občutno povečala svoj letošnji nakup.

Uradno poročilo je podalo ameriško ministrstvo za poljedelstvo, ki je podčrtalo, da je z zadnjo pošiljko v tekočem finančnem letu (ki teče od 1. oktobra lani) v SZ odposlalo nad 750 tisoč ton žita in skoraj milijon ton koruze.

FESTIVAL LJUBLJANA

25. JUBILEJNE MEDNARODNE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE

Danes, 14. avgusta, ob 20. uri, malo dvorišče
KLASIČNA INDIJSKA GLASBA
Sunil Kumar, sitar
Shankar Lal, tabla

Jutri, 15. avgusta, ob 20. uri, poletno gledališče
BALETNI VEČER ANTIČNIH DRAM
Hellenic Chorodrama, Atene, Grčija

Torek, 16. avgusta in sreda, 17. avgusta, ob 20. uri, poletno gledališče
MUSICALI LEONARDA BERNSTEINA
The Indiana University Chamber Opera Theatre, ZDA

Četrtek, 18. avgusta, ob 20. uri, preddverje
VEČER S STARINSKIMI IRANSKIMI ZVONOVI, GONGI IN TIBETANSKIMI CIMBALAMI
Alain Kremski

Petek, 19. avgusta, ob 20. uri, viteška dvorana
KOMORNI VEČER PRVONAGRAJENCEV 11. JUGOSLOVANSKEGA TEKMOVANJA GLASBENIH UMETNIKOV V ZAGREBU
Branko Mihanović, oboa, Zagreb
Ivan Borčić, klarinet, Split

Sobota, 20. avgusta, ob 20. uri, malo dvorišče
KUHLAU KVARTETTENS, Danska

Vstopnice v prodaji pri blagajni Festivala v Križankah

PIROTEHNIČNO PODJETJE
GARBARINO
UMETNI OGNJI IN OGNJEMETI
TRADICIJA V PIROTEHNIKI OD 1890. LETA
S. SALVATORE — Genova — P.P. 36 CHIAVARI
Tel. (0185) 380-438 — 380-133

UMETNI OGNJI: UMETNOST, STROKOVNOST, NAVDUŠENJE.
V tej pisani umetnosti imamo bogate izkušnje, za katero ima veliko zaslug naš ded po materi, ki je začel s to dejavnostjo leta 1890, najprej v drugem podjetju, ko pa je zaradi svojega mojstrstva obogatel, se je na osnovi neštetih izkušenj od vsepovsod po svetu in na osnovi svojega nesporno velikega ugleda v stroki postavil na lastne noge. Ko se je preselil v San Salvatore smo tu ustanovili moderno, racionalno, funkcionalno pirotehnično podjetje, z namenom, da sledimo blesteči poti prednika z enako resnostjo in umetniško kvaliteto. Želeli bi Vam v skopih obrisih predstaviti našo razvejeno dejavnost: dnevni in nočni ognjemeti, pirotehnične atrakcije in fantazije, folklorne pirotehnične predstave, goreči stolpi, zvoniki, figure, grbi, napisi, svetlobni ognji na morskih in jezerskih bregovih, ki ustvarjajo nepozabno sugestivno predstavo, nepozabni spomin na lepe poletne noči. Nudimo bengalične ognje vseh vrst za svetlobne koreografije na morju in jezerih v poletnih večerih. Ladijske bitke na morju in jezerih, zgodovinske dogodke, bengalične ognje, bakle, svetlobne slapove, rimske sveče za procesije in za baklade. Ob vsaki priložnosti Vas vabimo, da se obrnete na nas. Pripravljeni smo Vam poslati naše tehnike v katerikoli kraj, da skupaj z organizatorji proučijo najboljšo predstavo ob zaključku lokalnih prireditev. Pozdravljamo in zahvaljujemo se vsem našim sedanjim in bodočim klientom.

Pirotehnično podjetje GARBARINO
Tel. (0185) 380-438 — 380-133

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 414161
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI
v vse kraje, tudi v inozemstvo

Posebna ponudba do 20. avgusta!
Največja izbira surove kave po ZNIŽANIH CENAH in IZREDEN POPUST 500 lir pri kilogramu za vse mešanice sveže pražene kave.
V DEGUSTACIJI na Trgu Goldoni 10 — skodelica kave po 180 lir.
POSKUSITE POSEBNO MEŠANICO DEKOFEINIRANE KAVE DK 005
Cremcaffè PRIMO ROVIS
PRAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820-747 - Industrijska cona PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29-210
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - TEL. 793-735 - 750-575

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA
EDI MOBILI
UL. G. DI VITTORIO, 12/1
TRST — TEL. 813301
TRST CENTER
SPALNICE
DNEVNE SOBE
SPREJEMNICE
VHODI
Vse za sodobno opremo in stilno pohištvo - Izbrani artikli
UGODNE CENE!
KVALIFICIRANO OSEBJE ZA SERVIS IN GARANCIJO
Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah
NOVA ČUDOVITA RAZSTAVA POHIŠTVA ZA KUHINJE